

การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพ
การพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2
วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

ร้อยโทหญิง สุชาดา ศรีโยธี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2563

Creation of an E-Learning on Ethical Concept and Principles of
Nursing Profession for the Second-Year Nursing Students of
the Royal Thai Army Nursing College

LT. Suchada Sriyotee

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2020

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรม
วิชาซีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2
วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
ชื่อและนามสกุล ร้อยโทหญิง สุชาดา ศรีโยธี
แขนงวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2564

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

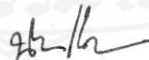
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.คันสนีย์ สังสรค่อนันต์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรินาถ แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพ
การพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาล
กองทัพบก

ผู้ศึกษา ร้อยโทหญิง สุชาดา ศรีโยธี **รหัสนักศึกษา** 2622500712

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย

ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) สร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลัก
จริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกให้มี
ประสิทธิภาพ (2) ประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล
สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน
พยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 รุ่นที่ 56 ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย และผู้ให้ข้อมูลในการประเมินคุณภาพ
บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง
แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล (2) แบบประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (3)
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนพยาบาล
ชั้นปีที่ 2 หลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าประสิทธิภาพ E1/E2
ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา ปรากฏว่า (1) บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรม
วิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีประสิทธิภาพ
80.44/81.33 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด (2) ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัย
พยาบาลกองทัพบกโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และ (3) นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2
วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมีความพึงพอใจต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ นักเรียนพยาบาล แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

Independent Study title: Creation of an E-Learning on Ethical Concept and Principles of Nursing Profession for the Second-Year Nursing Students of The Royal Thai Army Nursing College

Author: LT. Suchada Sriyotee; **ID:** 2622500712;

Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);

Independent Study advisor: Dr. Varangkana Topothai, Associate Professor;

Academic year: 2020

Abstract

The purpose of this research was to (1) to create an E-learning on Ethical Concept and Principles of Nursing Profession for the Second-Year Nursing Students of The Royal Thai Army Nursing College (2) to verify quality of the created E-learning, and (3) to evaluate student's satisfaction to E-learning.

The research sample comprised 30 second-year nursing students of The Royal Thai Army Nursing College during the second semester of the 2020 academic year and 6 experts, obtained by simple random. The employed research instrument was (1) the created E-learning on Ethical Principles (2) a quality assessment for the E-learning, (3) Posttest of the E-learning on Ethical Principles, and (4) questionnaire on the uses of E-learning on Ethical Principles of Nursing Profession. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, and standard deviation.

Research findings revealed that (1) the created E-learning entitle ethical principles of nursing profession had efficiency at 80.44/81.33 (2) result of quality verification by the experts show data constructed E-learning as a whole was appropriate at the highest level and (3) the students had satisfaction at highest level

Keywords: E-learning, Nursing student, Ethical Concept and Principles of Nursing Profession

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย ประธานที่ปรึกษางานศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและติดตามการทำงานศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้เสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชาความรู้ทั้งหมด ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา ทวีกุลทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สารีพันธ์ ศุภวรรณ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) พันเอกหญิง ดร.นัยนา วงศ์สายตา (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนจริยศาสตร์ทางการพยาบาล) อาจารย์วณิ บุญยะไวโรจน์ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา) และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ได้แก่ พันเอกหญิง ดร.ศิริพร สว่างจิตร, พันเอกหญิง ดร.จุฑารัตน์ บันดาลสิน และ ร้อยเอกหญิง นันทิกานต์ กลิ่นเชตุ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบเครื่องมือ และประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ และให้คำแนะนำจนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก รุ่นที่ 56 ทุกคนที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล ตอบแบบสอบถาม ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ขอขอบพระคุณครอบครัว กัลยาณมิตรทุกท่าน ทั้งคณาจารย์ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน รวมถึงเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาทุกคนที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนการศึกษาในครั้งนี้มาโดยตลอด และขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าอิสระทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนจนทำให้การศึกษครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุชาดา ศรีโยธี

มีนาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
สมมติฐานของการศึกษา.....	5
ขอบเขตของการศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	8
การเรียนการสอนรายวิชา จริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล.....	36
วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก	37
การทดสอบประสิทธิภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
เครื่องมือในการศึกษา	47
การรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การทดสอบประสิทธิภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	56
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	57
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนภายหลังการเรียนด้วยบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์.....	62

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
สรุปการวิจัย	68
อภิปรายผล	70
ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	79
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	80
ข แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	83
ค แบบประเมินคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการวัดและประเมินผล.....	89
ง แบบประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยผู้เชี่ยวชาญ...94	94
จ ประเมินความพึงพอใจต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์โดยกลุ่มตัวอย่าง.....	98
ฉ ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	101
ช ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	107
ซ รายละเอียดต้นแบบชิ้นงาน.....	111
ประวัติผู้ศึกษา.....	180

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว กับนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล.....	56
ตารางที่ 4.2 การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม กับนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล	57
ตารางที่ 4.2 การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว กับนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล.....	57
ตารางที่ 4.4 คุณภาพด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	58
ตารางที่ 4.5 คุณภาพด้านเนื้อหาวิชาของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิด และหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	58
ตารางที่ 4.6 คุณภาพด้านการดำเนินเรื่องของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	59
ตารางที่ 4.7 คุณภาพด้านภาษาและตัวอักษรของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	60
ตารางที่ 4.8 คุณภาพด้านภาพประกอบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	60
ตารางที่ 4.9 คุณภาพด้านเสียงประกอบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	61
ตารางที่ 4.10 คุณภาพด้านกิจกรรมประกอบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	61
ตารางที่ 4.11 คุณภาพด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	62
ตารางที่ 4.12 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านส่วนประกอบทั่วไป ของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	63
ตารางที่ 4.13 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านเนื้อหาวิชา.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.14 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านการดำเนินเรื่อง.....	64
ตารางที่ 4.15 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านภาษาและตัวอักษร.....	65
ตารางที่ 4.16 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลัก จริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านภาพประกอบบทเรียน.....	65
ตารางที่ 4.17 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลัก จริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านเสียงประกอบบทเรียน.....	66
ตารางที่ 4.18 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลัก จริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน.....	66
ตารางที่ 4.19 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลัก จริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านลักษณะสีของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	67

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาสังคมและบุคคลในฐานะสมาชิกของสังคมให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ช่วยสร้างให้บุคคลมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเอง ครอบครัว ตลอดจนมีคุณธรรม และจิตสำนึกในการสร้างประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม ดังคำพูดที่ว่า “การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” ซึ่งหนึ่งในกระบวนการที่สำคัญของการศึกษา คือ การเรียนและการสอน การเรียนและการสอนเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดความตระหนักรู้ และเกิดการพัฒนาดตนเองและส่วนรวม

ปัจจุบันประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ยุค “ไทยแลนด์ 4.0” ระบบต่างๆได้มีการเปลี่ยนแปลงไปให้เข้ากับยุคสมัยและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศฉบับที่ 12 และทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574 การศึกษาในยุคนี้จึงต้องแสดงบทบาทให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ของบริบทสังคมโดยรวม (อดุลย์ วังศรีคุณ, 2557, น.1) โดยโมเดลการจัดการศึกษาจึงต้องเปลี่ยนไปในลักษณะที่ก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันบนเครือข่ายโดยใช้ขีดความสามารถของระบบเชื่อมโยงกับอุปกรณ์สมาร์ตสมัยใหม่ (Smart Machine) (สุนันท์ สีพวย และไพฑูรย์ สีนลารัต, 2561, น.14) เพื่อให้การศึกษาสามารถสร้างผลผลิตได้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 มาตรา 22 ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และ มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

การเรียนการสอนในยุค Thailand 4.0 จึงนับเป็นความท้าทายของผู้สอน ที่จะต้องก้าวให้ทันเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย เนื่องจากการศึกษาในยุค Thailand 4.0 ต้องเป็นการศึกษาที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนไป การจัดการเรียนการสอนในยุคนี้จึงต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการในการสร้าง

ความรู้ด้วยตนเองและสามารถถ่ายโอนความรู้ นำความรู้ไปใช้ได้ โดยต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและศักยภาพของผู้เรียน (พิมพ์ภาพ ทอ กิ่ง, 2563, น.51)

ในปัจจุบันเทคโนโลยีทางการศึกษาได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในวงการศึกษ โดยมีการนำมาประยุกต์ใช้ในรูปแบบของสื่อการศึกษาประเภทต่าง ๆ เพื่อเป็นตัวกลางในการนำความรู้ ความเข้าใจสู่ผู้เรียน หรือเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยรูปแบบที่นักการศึกษานิยมนำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนปัจจุบัน คือ เทคโนโลยีในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (สุร กิจ ปรางสร, 2558 2) โดยผู้สอนสามารถมีบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำ (Guide) พี่เลี้ยง (Mentor) เป็นผู้ฝึก (Coach) อำนวยความสะดวก (Facilitators) ในส่งเสริมกระบวนการในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อการเรียนและแหล่งความรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม และกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ผู้สอนต้องพัฒนาสมรรถนะ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิทยา วาโย และคณะ, 2563 : น.288) ดังนั้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่จึงเป็นปัจจัยสำคัญ ในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากสามารถใช้เป็นเครื่องกระตุ้นการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีความสร้างสรรค์นวัตกรรม และการวิจัยด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (นิกร จันภิรม และคณะ, 2562, น.304)

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) เป็นหนึ่งในสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ทบทวนให้เข้าใจนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน อีกทั้งยังสามารถออกแบบให้มีการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนและให้ข้อมูลย้อนกลับทำให้ผู้เรียนสามารถทราบผลการเรียนรู้ของตนเองได้ทันที เป็นการเสริมแรงทำให้เกิดความกระตือรือร้นของผู้เรียน (วารินทร์ บินโฮเซ็น และรัชณี นามจันทรา, 2558, น.117) โดยการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์นับว่าเป็นการจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered) อีกทั้งยังสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา (วิทยา วาโย และคณะ, 2563, น.287)

วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีหน้าที่รับผิดชอบในความปลอดภัยของชีวิตและร่างกายของผู้ป่วยตลอดจนต้องติดต่อใกล้ชิดกับผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย และบุคคลทั่วไป ในการปฏิบัติงาน นอกจากใช้องค์ความรู้ด้านวิชาการ และทักษะการพยาบาลแล้ว ยังต้องมีจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์เพื่อให้การพยาบาลนั้นมีคุณภาพ มีมาตรฐานมีความปลอดภัย และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ (วรรัฐกานต์ อัครพรวิพุธ, 2559, น.395) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาพยาบาลจึงมีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากต้องมีทั้งการบูรณาการความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และเจตคติเพื่อการดูแลผู้ป่วยอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยคำนึงถึงประเด็นทางสุขภาพ จริยธรรม การมีส่วนร่วม สิทธิ และความเป็นปัจเจกบุคคลของผู้ป่วยเป็นสำคัญ

ปัจจุบันวิชาชีพพยาบาลมีการเผชิญกับปัญหาการร้องเรียนและถูกฟ้องร้องจากผู้มารับบริการมากขึ้นโดยเฉพาะในประเด็น มาตรฐานการบริการ ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการคิดและตัดสินใจเชิงจริยธรรมที่ไม่เหมาะสม การปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ พยาบาลเป็นหนึ่งในกระบวนการพัฒนาเชิงจริยธรรมในวิชาชีพพยาบาลโดยทัศนคติเชิงจริยธรรมสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ควรได้รับ การปลูกฝังตั้งแต่เป็นนักศึกษาพยาบาล (สุภรณ์ยา เทพนิมิตร และคณะ, 2561, น.136)

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกวิทยาลัยมีการกิจหลักในผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลที่มีคุณภาพมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรม ก้าวทันเทคโนโลยีมีอุดมการณ์ทหารและมีจิตอาสาเพื่อตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพของกองทัพและประชาชนได้อย่างมีความสุขโดยมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ซึ่งในรายวิชา จริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล เป็นรายวิชาที่นักเรียนพยาบาลกองทัพบกชั้นปีที่ 2 ต้องเรียนควบคู่ไปกับการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจริง เนื่องจากเป็นวิชาที่สำคัญของวิชาชีพพยาบาลที่ต้องนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างเหมาะสมตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยไม่เกิดปัญหาทางด้านจริยธรรมและกฎหมาย ซึ่งรายวิชานี้จะประกอบไปด้วยในส่วนของเนื้อหาสาระด้านจริยศาสตร์ และกฎหมายวิชาชีพพยาบาล ที่ต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจและการทบทวนอย่างสม่ำเสมอเพื่อความเข้าใจ แต่เนื่องด้วยรายวิชานี้ เนื้อหาสาระมีความซับซ้อนและการเรียนเป็นการจัดให้ผู้เรียนเรียนในชั้นเรียนกลุ่มใหญ่ ซึ่งผู้เรียนอาจจะเกิดการเรียนรู้ได้ไม่เท่ากันตามศักยภาพ ประกอบกับรายวิชานี้เรียนควบคู่ไปกับการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ส่งผลให้ความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก มีน้อยลง ทำให้การประยุกต์ใช้ความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติอาจทำได้ไม่ด้นัก

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาหลักการ ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎีการสอนและวิธีการสอนที่เน้นการใช้สื่อประสมประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า การจัดการเรียนการสอนในลักษณะบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์หากนำมาใช้อย่างถูกวิธี ผู้สอนก็ไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการสอนในลักษณะบรรยายเป็นส่วนใหญ่อีกต่อไป และสามารถใช้เวลาในห้องเรียนให้มีประโยชน์สูงสุดเพราะบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์สามารถนำมาใช้แทนที่หรือเสริมในส่วนของบรรยายได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเนื้อหาการเรียนซึ่งเน้นการท่องจำ (Verbal Information) และ ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skills) (ปานवास ประสาทศิลป์, 2558, น.2) นอกจากนี้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ยังมีความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์และตอบสนองต่อข้อมูลที่นักเรียนป้อนเข้าไปได้ในทันทีเปรียบเสมือนกับการได้เรียนรู้กับครูผู้สอนตลอดเวลา ซึ่งเป็นการช่วยเสริมแรงให้แก่ผู้เรียน ทำให้นักเรียนมีกำลังใจและสนุกไปกับการเรียน (มณัญญา เรื่องวงศ์โรจน์, 2560, น.1312)

นอกจากนี้ผู้ศึกษายังได้ศึกษางานวิจัยที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ในการแก้ปัญหาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาต่างๆ

ได้แก่ งานวิจัยของวารินทร์ บินโฮเซ็น และรัชณี นามจันทร์ (2558) การพัฒนาสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชา BNS 405 การพยาบาลผู้สูงอายุเพื่อการเตรียมความพร้อมในการสอบขั้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต ผลการวิจัยพบว่าสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชา BNS 405 การพยาบาลผู้สูงอายุ มีประสิทธิภาพ 87.59/89.97 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และนักศึกษามีความพึงพอใจที่มีต่อสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชา BNS 405 การพยาบาลผู้สูงอายุสูงกว่าร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และ งานวิจัยของอัจฉรา มีนาสันติรักษ์, พัชรี แวงวรรณ และ คณะ (2561) วิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียน E-Learning เรื่องหลักการและเทคนิคการทำแผลสำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียน E-Learning เรื่องหลักการและเทคนิคการทำแผลมีค่าเท่ากับ 97.64/92.15 มีค่ามากกว่าเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักการและเทคนิคการทำแผลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วย E-Learning อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นต่อการพัฒนาบทเรียนโดยใช้ E-Learning เรื่องหลักการและเทคนิคการทำแผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=3.69$)

จากความสำคัญของเทคโนโลยีที่มีบทบาทต่อการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน และประโยชน์จากการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จะส่งผลให้นักเรียนสามารถเข้าถึงสื่อการเรียนได้ด้วยตนเองทุกสถานที่และทุกเวลา สามารถทบทวนบทเรียนและเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา จริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก โดยเน้นการใช้สื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ เข้าถึงง่าย ใช้สะดวก และเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น ผู้ศึกษาจึงได้สนใจเลือกสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 เพื่อพัฒนาทักษะของนักเรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน และแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 ให้สูงขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

3. สมมติฐานการศึกษา

3.1 บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

3.2 บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

3.3 ความพึงพอใจของนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล อยู่ในระดับมาก

4. ขอบเขตการศึกษา

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

4.1.1 ประชากร คือ นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 99 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

4.2 ตัวแปรในการศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

4.3 ระยะเวลาการศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

4.4 ขอบเขตเนื้อหา บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ประกอบด้วยเนื้อหา 3 หน่วย ครอบคลุม (1) แนวคิดและทฤษฎีจริยศาสตร์ (2) แนวคิดจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล และ (3) หลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นบทเรียนที่สร้างขึ้นด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และมีการเผยแพร่ผ่านเครือข่าย ซึ่งประกอบด้วยภาพ ตัวอักษร เสียง และวีดิทัศน์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล มีเนื้อหาทั้งหมดจำนวน 3 หน่วย ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีจริยศาสตร์ แนวคิดจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล และ หลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้เรียนรู้และพัฒนาความรู้ด้วยตนเองได้

5.2 แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล หมายถึง เนื้อหาสาระในการเรียน หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต รายวิชา จริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ครอบคลุมเนื้อหา (1) แนวคิดจริยศาสตร์ (2) ทฤษฎีจริยศาสตร์ (3) แนวคิดจริยธรรมในวิชาชีพ (4) หลักจริยธรรมในวิชาชีพ (5) จริยธรรมกับวิชาชีพพยาบาล (6) การพัฒนาจริยธรรม (7) ปัญหาจริยธรรมทางการพยาบาล และ (8) กระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรม โดยในการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์นี้ผู้ศึกษาได้เลือกสร้างบทเรียนหัวข้อ แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งครอบคลุมหัวข้อแนวคิดจริยศาสตร์ ทฤษฎีจริยศาสตร์ แนวคิดจริยธรรมในวิชาชีพ และหลักจริยธรรมในวิชาชีพ

5.3 ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ประสิทธิภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์ 80/80 โดย 80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำกิจกรรมท้ายหน่วยของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล อย่างน้อยร้อยละ 80 และ 80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทดสอบหลังเรียนของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล อย่างน้อยร้อยละ 80 โดยมีเกณฑ์การยอมรับ ประสิทธิภาพ คือ เท่ากับเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดแต่ไม่เกิน + 2.5 % และ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดแต่ไม่เกิน - 2.5 %

5.4 คุณภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ผลจากการประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ครอบคลุม 8 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (2) ด้านเนื้อหาวิชา (3) ด้านการดำเนินเรื่อง (4) ด้านภาษา และตัวอักษร (5) ด้านภาพประกอบบทเรียน (6) ด้านเสียงประกอบบทเรียน (7) ด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน และ (8) ด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

5.5 ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ครอบคลุม 8 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (2) ด้านเนื้อหาวิชา (3) ด้านการดำเนินเรื่อง (4) ด้านภาษา และตัวอักษร (5) ด้านภาพประกอบบทเรียน (6) ด้านเสียงประกอบบทเรียน (7) ด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน และ (8) ด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

5.6 นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 ผู้ที่กำลังศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2

5.7 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก เป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ขึ้นตรงต่อศูนย์อำนวยการแพทย์พระมงกุฎเกล้าฯ กรมแพทย์ทหารบก และเป็นสถาบันสมทบของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้แก่ผู้เรียน

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 ได้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด นำมาเป็นแนวทางในการผลิตบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในเรื่องอื่นต่อไป

6.2 เพื่อแก้ปัญหาทางการเรียนการสอนวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล ให้นักเรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณภาพ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ผู้ศึกษาได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุม (1) บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (2) การจัดการเรียนการสอน รายวิชา จริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล (3) วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก (4) การทดสอบประสิทธิภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และ(5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ รายวิชา จริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล จากการศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ครอบคลุม (1) ความหมายของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (2) ประเภทของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (3) ขั้นตอนการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (4) องค์ประกอบของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (5) ข้อดีของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และ (6) ข้อจำกัดของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ดังนี้

1.1 ความหมายของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ดังนี้
กิตานันท์ มลิทอง (2548, น.160) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) ว่าเป็นการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้การสื่อสาร ทางไกล ด้วยการส่งสัญญาณผ่านดาวเทียมและสายโทรศัพท์และมีการใช้เทคโนโลยีเว็บในการนำเสนอเนื้อหาบทเรียนออนไลน์ ซึ่งมีการสื่อสารทั้งระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้เรียนและผู้เรียน ทั้งแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา ผ่านทางการสนทนาทางอีเมลล์ เว็บบอร์ด และการประชุมทางไกล

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, น.32) ได้ให้ความหมายของ การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ไว้ว่า หมายถึง การเรียนรู้บนฐานเทคโนโลยี ซึ่งครอบคลุมวิธีการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ อาทิ การเรียนรู้บนคอมพิวเตอร์, การเรียนรู้บนเว็บไซต์ และห้องเรียนเสมือนจริง เป็นต้น โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภท อาทิ อินเทอร์เน็ต (internet),

อินทราเน็ต (intranet), การถ่ายทอดผ่านดาวเทียม, แลบบันทึกลงเสียงและวิดีโอ, โทรศัพท์ที่สามารถโต้ตอบกันได้ และซีดีรอม (CD-ROM)

ศุภชัย สุขะนินทร์ และกรรณก วงศ์พานิช (2545, น.19) ได้ให้ความหมายว่า บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายเป็นการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอาจจะเป็นการเรียนในรูปแบบของการใช้คอมพิวเตอร์ วีดีโอ ซีดีรอม สัญญาณดาวเทียม อินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต หรือแม้แต่ลักษณะของเอ็กซ์ทราเน็ตและสัญญาณโทรศัพท์ก็ได้

ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2545, น.5) ได้ให้ความหมายของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็น 2 ลักษณะได้แก่ ความหมายโดยทั่วไป และความหมายเฉพาะเจาะจง

1. ความหมายโดยทั่วไป คำว่า บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การเรียนในลักษณะซึ่งใช้การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ เครือข่าย อินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต เอ็กซ์ทราเน็ต สัญญาณโทรศัพท์ หรือสัญญาณดาวเทียม

2. ความหมายเฉพาะเจาะจง หมายถึง การเรียนหรือการอบรม ซึ่งใช้การนำเสนอด้วยตัวอักษร ภาพนิ่งผสมผสานกับการใช้ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์และเสียง โดยอาศัยเทคโนโลยีของเว็บ ในการถ่ายทอดเนื้อหา รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีระบบการจัดการคอร์ส (Course Management System) ในการบริหารจัดการงานสอนด้านต่างๆ เช่น การจัดให้มีเครื่องมือสื่อสารต่างๆ สำหรับตั้งคำถาม หรือแลกเปลี่ยนแนวคิดระหว่างผู้เรียนด้วยกัน หรือกับวิทยากร การจัดให้มีแบบทดสอบหลังจากเรียนจบเพื่อวัดผลการเรียน รวมทั้งการจัดให้มีระบบบันทึก ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะออนไลน์ ซึ่งมีการเชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ไพโรจน์ ตรีธรรนากุล, ไพบุลย์ เกียรติโกมล และเสกสรร แยมพินิจ (2546, น. 1) ได้กล่าวว่าบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภท โดยมีการเรียนรู้ทั้งแบบออนไลน์ (online) ผ่านระบบเครือข่าย และแบบออฟไลน์ (offline)

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2547, น.17) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คือ หลักสูตรการเรียนการสอนที่ใช้สื่อใด ๆ ที่แปลงรูปให้เป็นอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความเหมาะสมในการส่งผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มี เครือข่ายกว้างขวางที่สุดซึ่งหมายถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการใช้เครื่องมือสื่อสารบน อินเทอร์เน็ตเพื่อจัดกิจกรรมทางการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีระบบการบริหารเนื้อหาสาระ การจัดการเรียน เช่น การเก็บประวัติการเรียน ผลการเรียน การประเมินผล

ณัฐฐิศา ศิริรัตน์ (2548, น.3) ได้กล่าวว่า บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การเรียนจากสารสนเทศ ซึ่งออกแบบมาสำหรับการสอนหรือการฝึกอบรมโดยใช้โปรแกรมสื่อหลายมิติหรือเทคโนโลยีของเว็บมาถ่ายทอดเนื้อหาบริหารจัดการงานสอนส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการ

เรียนรู้ ที่สำคัญคือมีการเชื่อมโยงเครือข่ายให้มีลักษณะที่ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันผ่านระบบ และผู้เรียนยังสามารถเรียนรู้ได้ ณ สถานที่ หรือเวลาใดก็ได้

ฐาปนีย์ ธรรมเมธา (2557, น.5) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการสื่อสารการเรียนการสอน โดยมีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ และการสอนที่ออกแบบด้วยวิธีสอนหลากหลาย มีการนำเสนอเนื้อหา สื่อแบบดิจิทัล การสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์ และการวัดประเมินผลผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

โดยสรุป บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การเรียนการสอนที่อาศัยสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยมีการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านเครือข่าย เพื่อการฝึกอบรม การเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ทุกที่และทุกเวลา

1.2 ประเภทของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

นักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของบทเรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ไว้ดังนี้

มอร์ (Moore, 1993 อ้างถึงใน Bouhnik & Marcus 2006, pp.301-303) นักวิชาการในวงการการศึกษาทางไกล ได้แบ่งรูปแบบของการเรียนการสอนตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในการเรียนทางไกลไว้ 3 รูปแบบ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ได้ ดังนี้

1. รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา (Learner-content interaction) ปฏิสัมพันธ์ลักษณะนี้เกิดขึ้นจากการที่มีการออกแบบรูปแบบของบทเรียนที่สร้างปฏิสัมพันธ์ให้ผู้เรียนได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเนื้อหา ซึ่งสะท้อนผ่านการตั้งคำถาม การเลือกคำตอบจากบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมิน

2. รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน (Learner-instructor interaction) ปฏิสัมพันธ์ลักษณะนี้เป็นการสื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะได้รับการกระตุ้นความสนใจจากผู้สอนด้วยการตั้งคำถาม การอภิปราย ซึ่งทำให้เกิดการสื่อสารสองทาง ผู้สอนสามารถให้ผลป้อนกลับแก่ผู้เรียนกลับ รวมทั้งการประเมินความเข้าใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

3. รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน (Learner-learner interaction) ปฏิสัมพันธ์ลักษณะนี้เป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนทั้งการสื่อสารแบบประสานเวลา และไม่ประสานเวลา การสื่อสารโต้ตอบกันระหว่างผู้เรียนสามารถกระทำได้ทั้งแบบหนึ่งต่อหนึ่งและแบบหนึ่งต่อกลุ่มเล็ก และหนึ่งต่อกลุ่มใหญ่

การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บเพื่อใช้ทางการศึกษามีลักษณะโครงสร้างหลายรูปแบบ แต่ถ้าแยกตามประโยชน์การใช้งานตามแนวคิดของ เจมส์ (James, 1997, pp.12-18 อ้างถึงใน สรรรัชต์ ห่อไพศาล, 2544, น.56-59) สามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. **โครงสร้างแบบค้นหา (Eclectics Structure)** ลักษณะของโครงสร้างเว็บแบบนี้ ไม่มีการกำหนดขนาดรูปแบบ ไม่มีโครงสร้างที่ผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์กับเว็บ ลักษณะของเว็บแบบนี้จะมีการให้ใช้เครื่องมือในการสืบค้น หรือเพื่อค้นหาตามที่สนใจ

2. **โครงสร้างแบบสารานุกรม (Encyclopedic Structure)** เป็นการกำหนดโครงสร้างแบบต้นไม้ คือเป็นลำดับชั้นเพื่อใช้ในการเข้าถึงข้อมูลหรือเครื่องมือที่มีอยู่ในพื้นที่ของเว็บหรืออยู่นอกเว็บอย่างมีระบบ ดังนั้นกลวิธีด้านโครงสร้างจึงจำเป็นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. **โครงสร้างแบบการเรียนการสอน (Pedagogic Structure)** โครงสร้างแบบนี้จะมีโครงสร้างหลายอย่างในการนำมาใช้ในการสอนให้ตรงตามความต้องการ ทั้งแบบออฟไลน์ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และแบบออนไลน์ ได้แก่ เว็บช่วยสอน ซึ่งมีการเชื่อมโยง และสามารถเข้าถึงข้อมูลได้หลากหลายบนระบบอินเทอร์เน็ต โดยใช้อินเทอร์เน็ตในการวางแผนการเรียนการสอน และเป็นแหล่งเครื่องมือในการเรียนรู้

ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2545, น.16-17) กล่าวว่า การนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประกอบการเรียนการสอนสามารถทำได้สามลักษณะดังนี้

1. **สื่อเสริม (Supplementary)** เป็นการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ในลักษณะสื่อเสริม กล่าวคือ นอกจากเนื้อหาที่ปรากฏในลักษณะบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แล้วผู้เรียนยังสามารถศึกษาเนื้อหาเดียวกันนี้ในลักษณะอื่นๆ เช่น จากเอกสารประกอบการสอน จากวีดิทัศน์ เป็นต้น ซึ่งการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะนี้ เท่ากับว่าผู้สอนเพียงต้องการจัดหาทางเลือกใหม่อีกทางหนึ่งสำหรับผู้เรียนในการเข้าถึงเนื้อหาเพื่อให้ประสบการณ์พิเศษเพิ่มเติมแก่ผู้เรียนเท่านั้น

2. **สื่อเติม (Complementary)** เป็นการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ไปใช้ในลักษณะเพิ่มเติมจากวิธีการสอนในลักษณะอื่นๆ เช่น นอกจากการบรรยายในห้องเรียนแล้ว ผู้สอนยังออกแบบเนื้อหาให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

3. **สื่อหลัก (Comprehensive Replacement)** เป็นการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ในลักษณะแทนที่การบรรยายในห้องเรียน ผู้เรียนจะต้องศึกษาเนื้อหาทั้งหมดในรูปแบบออนไลน์ ในปัจจุบันบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ในต่างประเทศ ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เป็นสื่อหลักสำหรับแทนครูในการสอนทางไกล ด้วยแนวคิดที่ว่ามัลติมีเดียที่นำเสนอทางบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์สามารถช่วยในการถ่ายทอดเนื้อหาได้ใกล้เคียงกับครูผู้สอน

อุบล สุทชนะ (2545, น.26) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่าย ไว้ดังนี้

1. **การเรียนการสอนแบบไม่ประสานเวลา (Asynchronous Learning Methods)** เป็นการเรียนการสอนที่สร้างเว็บไซต์ขึ้นมาเพื่อให้ผู้เรียนเข้าเรียนรู้เนื้อหาวิชา ณ

เวลาใดเวลาหนึ่ง ที่ใดก็ได้ โดยที่ผู้เรียนและผู้สอนไม่ต้องรอเพื่อตอบโต้กันภายในเวลาเดียวกัน ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กระดานข่าว (Web-board) เป็นต้น

2. การเรียนการสอนแบบประสานเวลา (Synchronous Learning Methods)

เป็นการเรียนการสอนที่มีผู้ส่งและผู้รับอยู่ในเวลาเดียวกัน โดยใช้การรับส่งข่าวสารข้อมูลภายในเวลาเดียวกันหรือพร้อมกันเกิดการปฏิสัมพันธ์แบบทันทีทันใด เช่น ห้องสนทนา (Chat Room) การประชุมผ่านวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ (Video Conference) เป็นต้น

3. การเรียนการสอนลักษณะเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) รูปแบบ

การเรียนการสอนในลักษณะนี้จะยากขึ้น จะต้องมีซอฟต์แวร์เฉพาะที่ทุกคนสามารถใช้ร่วมกันได้ ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันและเรียนรู้ร่วมกันเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายของการเรียน

กิตติพันธ์ อุดมเศรษฐ์ (2546) ได้แบ่งชนิดของสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามลักษณะวิธีการสื่อสาร ได้ 2 ชนิด คือ

1. ชนิดสื่อสารทางเดียว (One-way Communication) คือ การสื่อสารในลักษณะที่ผู้ให้สารไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับการสื่อสารได้เป็นฝ่ายให้สารและไม่สนใจต่อปฏิกิริยาตอบกลับของอีกฝ่ายหนึ่ง สื่อชนิดนี้ได้แก่ สื่อชนิด e-Books ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ที่เน้นการให้ข้อมูล ถึงแม้จะให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้าง ปฏิสัมพันธ์กับสื่อแต่ก็เป็นไปเพื่อการเลือกศึกษาเนื้อหา ไม่ได้เป็นการโต้ตอบกลับ

2. ชนิดสื่อสารสองทาง (Two-way Communication) คือ การสื่อสารที่มีทั้งให้และรับข่าวสารระหว่างกัน โดยที่แต่ละฝ่ายเป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร มีการโต้ตอบ ให้ข้อมูลย้อนกลับไปมาสื่อชนิดนี้ได้แก่บทเรียน CAI ชนิดที่มีปฏิสัมพันธ์ หรือระบบจัดการบทเรียน (LMS) จำแนกตามระบบการเชื่อมโยงข้อมูล ได้ 2 ชนิด คือ

2.1 ชนิด Stand Alone หมายถึงสื่อ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ แบบปิดที่สามารถแสดงผลได้บนเครื่อง คอมพิวเตอร์บุคคลเครื่องใด ๆ โดยที่ไม่ได้เชื่อมโยงกับเครื่องอื่น ๆ และเครื่องอื่น ๆ ไม่สามารถเรียกดู ข้อมูลเนื้อหาได้

2.2 ชนิด Online หมายถึง สื่อ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ แบบเปิด ที่สามารถแสดงผลได้โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ อื่น ๆ ที่มีระบบใกล้เคียงกันโดยมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายร่วมกัน ซึ่งอาจเป็นระบบเครือข่ายภายใน (LAN) หรือระบบอินเทอร์เน็ต

ฐาปนีย์ ธรรมเมธา (2557, น.123-127) กล่าวว่า บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์นั้นสามารถแบ่งรูปแบบการเรียนการสอนตามลักษณะการใช้ประโยชน์ทางการเรียนการสอน โดยสามารถแบ่งรูปแบบการเรียนการสอนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ได้ 3 รูปแบบ คือ

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเสริมการเรียนรู้ (Supplement) เป็นการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเสริมจากการเรียนในชั้นเรียนปกติ โดยยังคงใช้วิธีการสอนแบบเดิมในชั้นเรียนเป็นหลักและใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นการเสริมการเรียนรู้ เช่น เป็นบทเรียนทบทวน เป็นเว็บความรู้เพิ่มเติม หรือเป็นแบบทดสอบความรู้ที่มีเฉลยและข้อมูลป้อนกลับ (feed back) เป็นต้น

2. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสอนแบบผสมผสาน (blended / hybrid learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และแบบเดิมในชั้นเรียนร่วมกัน โดยมีสัดส่วนการแบ่งจำนวนครั้ง หรือหน่วยการเรียนรู้ที่จะเรียนด้วยวิธีใด ใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ลดสัดส่วนเวลาในการสอนแบบเดิมในชั้นเรียน

3. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นทั้งระบบการเรียนการสอน (Comprehensive replacement) เทียบเคียงได้กับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online Learning) การใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบนี้สามารถจำแนกตามวิธีการจัดการเรียนการสอนได้เป็น 2 วิธีการ คือ

3.1 ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self – Paced Learning) เป็นการเรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ทดแทนการสอนปกติโดยเรียนเนื้อหาจากสื่อการเรียน เครื่องมือสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต และประเมินผลการเรียนของตัวเองวิธีนี้ผู้เรียนสามารถเลือกเนื้อหา และเวลาเรียนตามที่ตนพร้อมและสะดวก ในบทบาทของการกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อ การเรียนรู้ด้วยวิธีนี้ผู้สอนมีหน้าที่ออกแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จัดเตรียมสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้เท่านั้น ผู้สอนมีบทบาทในขณะที่ผู้เรียนกำลังเรียน

3.2 ผู้เรียนเรียนจากผู้สอนออนไลน์ เป็นการเรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ทดแทนการสอนในระบบชั้นเรียนโดยเรียนผ่านเนื้อหา สื่อการเรียน เครื่องมือสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต และประเมินผลการเรียนในระบบออนไลน์ โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนดกิจกรรมตามระยะเวลา เหมือนการสอนในระบบชั้นเรียน ต่างกันตรงที่ผู้สอนและผู้เรียนไม่ได้เผชิญหน้ากัน (face to face) การเรียนรู้ด้วยวิธีนี้ผู้สอนรับหน้าที่ออกแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จัดเตรียมสื่อ และกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านเครื่องมือสื่อสารการเรียนการสอนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในออนไลน์

ชิตรา และราช (Chitra and Raj, 2018, pp.11) ได้กล่าวถึงรูปแบบของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไว้อย่างกว้างๆ 3 รูปแบบดังนี้

1. รูปแบบข้อความ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบนี้จะอยู่ในรูปแบบของข้อความ หรือบทความ ซึ่งเป็นรูปแบบที่ค่อนข้างเรียบง่าย ประกอบไปด้วยข้อความ ภาพกราฟิก เสียง และข้อคำถาม

2. รูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบนี้คล้ายกับรูปแบบข้อความมาก แต่บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบนี้จะมีการเพิ่มในส่วนของการโต้ตอบ และการมี

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและบทเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาพประกอบในรูปแบบต่างๆมากขึ้น เช่น ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว แผนภูมิ แผนภาพ เป็นต้น

3. รูปแบบการจำลองสถานการณ์ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบการจำลองสถานการณ์จะมีการใช้กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว ซึ่งอาจรวมถึง 3D และเสียงเป็นส่วนประกอบหลัก เพื่อช่วยในการเรียนรู้ที่เสมือนจริง โดยรูปแบบนี้จะนิยมใช้ในการเรียนการสอนที่ต้องการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนเป็นอย่างมาก

แทมม (Tamm, 2019: Online) ได้กล่าวถึงรูปแบบของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ 10 รูปแบบดังนี้

1. Computer Managed Learning (CML) การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการและประเมินกระบวนการเรียนรู้ ระบบการจัดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์จะดำเนินการผ่านฐานข้อมูลสารสนเทศ ฐานข้อมูลเหล่านี้ประกอบด้วยบิตของข้อมูลที่นักเรียนต้องเรียนรู้พร้อมกับพารามิเตอร์การจัดอันดับจำนวนมาก ซึ่งทำให้ระบบสามารถปรับให้เป็นรายบุคคลได้ตามความต้องการของนักเรียนแต่ละคน อันเป็นผลมาจากการสื่อสารสองทางระหว่างนักเรียนกับคอมพิวเตอร์สามารถกำหนดได้ว่านักเรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ในระดับที่น่าพอใจหรือไม่ ถ้าไม่เช่นนั้นสามารถทำซ้ำได้จนกว่านักเรียนจะบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่ต้องการ

นอกจากนี้สถานศึกษายังใช้ระบบการจัดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บและเรียกค้นข้อมูลที่ช่วยในการจัดการศึกษา ซึ่งอาจหมายถึงข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูลการบรรยาย เอกสารการฝึกอบรม ผลการเรียนรู้ ข้อมูลหลักสูตร ข้อมูลการลงทะเบียนอื่น ๆ

2. Computer Assisted Instruction (CAI) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์อีกประเภทหนึ่งที่ใช้คอมพิวเตอร์ร่วมกับการเรียนการสอนแบบเดิม โดยการนำคอมพิวเตอร์มาสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้หรืออาจเป็นการเพิ่มเติมความรู้ให้กับผู้เรียนก็ได้ โดยคุณสมบัติหลักของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คือความสามารถในการโต้ตอบซึ่งจะช่วยให้นักเรียนกลายเป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้น ซึ่งคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีหลายประเภทตามวัตถุประสงค์ที่จะให้นักเรียนได้เรียน กล่าวคือ ประเภทติวเตอร์ ประเภทแบบฝึกหัด ประเภทการจำลอง ประเภทเกม ประเภทแบบทดสอบ ซึ่งในแต่ละประเภทก็มีจุดมุ่งหมายในการให้ความรู้แก่ผู้เรียนแต่วิธีการที่แตกต่างกันไป

3. Synchronous Online Learning คือระบบการเรียนการสอนแบบประสานเวลาที่มีการโต้ตอบระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน หรือระหว่างผู้เรียนด้วยกันทันทีทันใด ซึ่งช่วยให้กลุ่มนักเรียนสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้พร้อมกันได้จากทุกที่ในโลก โดยสื่อต่างๆ เช่น ระบบ instant messaging, online chat, VDO conferencing เป็นต้น ปัจจุบันการเรียนการสอน

แบบประสานเวลาถือเป็นข้อได้เปรียบอย่างมากเนื่องจากสามารถจัดข้อเสียทั่วไปหลายประการของ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การแยกทางสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน และระหว่าง ผู้เรียนกับผู้เรียน

4. Asynchronous Online Learning ในกรณีของการเรียนรู้ออนไลน์แบบไม่ ประสานเวลา กลุ่มของนักเรียนจะเรียนด้วยตนเองในเวลาและสถานที่ต่างกัน โดยไม่ต้องมีการสื่อสาร แบบเรียลไทม์ วิธีการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์แบบไม่ประสานเวลา ถือว่านักเรียนเป็นศูนย์กลาง มากกว่าแบบประสานเวลาเนื่องจากทำให้นักเรียนมีความยืดหยุ่นมากขึ้น ด้วยเหตุผลเหล่านี้การ เรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์แบบไม่ประสานเวลาจึงเป็นที่นิยมของนักเรียน เนื่องจากช่วยให้พวกเขาใช้ ประโยชน์จากการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ พวกเขาสามารถกำหนดกรอบเวลาของตนเองสำหรับการ เรียนรู้และไม่จำเป็นต้องเรียนรู้ในช่วงเวลาที่กำหนดร่วมกับนักเรียนคนอื่น

5. Fixed E-Learning ในบริบทนี้หมายความว่าเนื้อหาที่ใช้ระหว่าง กระบวนการเรียนรู้จะไม่เปลี่ยนไปจากสภาพเดิมและนักเรียนที่เข้าร่วมทั้งหมดจะได้รับข้อมูลเดียวกัน ทั้งหมด โดยผู้สอนกำหนดเนื้อหาไว้ล่วงหน้าและไม่ได้ปรับให้เข้ากับความต้องการของนักเรียน ซึ่งอาจ ไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในปัจจุบันเนื่องจากไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนแต่ละ คนเป็นรายบุคคล ทุกคนจึงต้องเรียนเนื้อหาเดียวกันในรูปแบบเดียวกัน ซึ่งอาจส่งผลต่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียนได้

6. Adaptive E-Learning เป็นบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบใหม่ ที่ สร้างสรรค์และสามารถปรับเปลี่ยนและออกแบบสื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนแต่ละคนได้ โดยการใช้ พารามิเตอร์หลายอย่าง เช่น ผลงาน เป้าหมาย ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะ ของผู้เรียน บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ปรับเปลี่ยนได้ช่วยให้การศึกษามีลักษณะเฉพาะตัวและเน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางมากขึ้นกว่าเดิม

7. Linear E-Learning บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แบบเชิงเส้นนั้น หมายความว่า ข้อมูลจะส่งผ่านจากผู้ส่งไปยังผู้รับในตามลำดับเท่านั้น โดยไม่มีการสื่อสารสองทางระหว่างครูและ นักเรียน บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไม่ส่งเสริมความยืดหยุ่นและการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เนื่องจาก การเรียนรู้จะต้องเป็นไปตามโครงสร้างที่กำหนดไว้เท่านั้น ตัวอย่างของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เชิงเส้น ได้แก่ การอบรมผ่านรายการโทรทัศน์ และวิทยุ เป็นต้น

8. Interactive Online Learning บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ และมีการโต้ตอบระหว่างผู้เรียน ผู้สอนและบทเรียน ซึ่งสามารถใช้เป็นช่องทางการสื่อสารสองทาง ระหว่างฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากข้อความที่ส่งและรับ ผู้สอนและผู้เรียน สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนการสอนได้ ด้วยเหตุนี้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์และมี

การโต้ตอบจึงได้รับความนิยมมากกว่าบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เชิงเส้นเนื่องจากช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนสามารถสื่อสารกันได้อย่างอิสระมากขึ้น

9. Individual Online Learning การเรียนรู้ส่วนบุคคลในบริบทนี้หมายถึง การฝึกการเรียนรู้เป็นรายบุคคล โดยผู้เรียนศึกษาสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ทีละรายการ) และคาดว่า จะบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ประเภทนี้ไม่เหมาะสำหรับการพัฒนาทักษะการ สื่อสารและความสามารถในการทำงานเป็นทีมในนักเรียนเนื่องจากส่วนใหญ่เน้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วย ตนเองโดยไม่ต้องสื่อสารกับนักเรียนคนอื่น ๆ ดังนั้นวิธีการเรียนการสอนที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์จึง จำเป็นเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้เรียน

10. Collaborative Online Learning เป็นรูปแบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ แบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ทันสมัยซึ่งนักเรียนหลายคนเรียนรู้และบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ร่วมกันเป็นกลุ่ม นักเรียนต้องทำงานร่วมกันและฝึกการทำงานเป็นทีมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การ เรียนรู้ร่วมกัน แม้ว่าการเรียนรู้ประเภทนี้มักใช้ในห้องเรียนแบบเดิมมากกว่าในหลักสูตรออนไลน์ แต่ก็ ยังคงเป็นประเภทของการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพสูงหากทำอย่างถูกต้อง

โดยสรุป บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีรูปแบบที่หลากหลายตามเกณฑ์การแบ่ง ซึ่ง การเลือกใช้งานขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ออกแบบและบทเรียนที่จะนำเสนอให้น่าสนใจ โดย รูปแบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นที่นิยมและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนได้แก่บทเรียนที่ให้ผู้เรียน สามารถศึกษาเรียนรู้และทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา และสามารถให้ผลย้อนกลับแก่ นักเรียนทราบได้

1.3 ขั้นตอนและการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบันมีแนวทางและขั้นตอนที่หลากหลาย แต่ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะกล่าวถึงหลักการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์โดยอาศัยแบบจำลอง ADDIE ที่ ได้รับการพัฒนาโดย ดิค และแคร์รี่ (Dick & Carey, 1996 อ้างถึงในวัชรพล วิบูลยศรีน, 2557, น.197-198) โดยเป็นแบบจำลองที่ได้รับความนิยม มีความยืดหยุ่น และให้อิสระแก่ผู้สอนในการออกแบบ และพัฒนาการสอนบนเว็บมากที่สุดแบบจำลองหนึ่ง ซึ่งมี 5 ขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: การวิเคราะห์ (Analysis)

ในขั้นนี้ผู้สอนจะต้องตอบคำถามตามประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้ คือ

1. การวิเคราะห์ผู้เรียน โดยวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลผู้เรียน เช่น ระดับชั้น อายุ ความรู้พื้นฐาน เพื่อให้ได้บทเรียนที่มีคุณภาพ และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
2. การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของบทเรียน

3. การวิเคราะห์เนื้อหาของบทเรียน โดยการวิเคราะห์ที่เหมาะสมนั้นต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากที่สุดและตรงกับเป้าหมาย โดยขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหา คือ ศึกษาวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียน

3.1 เขียนเนื้อหาสั้นๆ ทุกหัวเรื่องย่อย ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.2 จัดลำดับเนื้อหา

3.3 จัดกลุ่มเนื้อหาเพื่อแบ่งเป็นหัวเรื่องย่อยๆ ตามปริมาณของเนื้อหา

3.4 จัดลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อหาแต่ละหัวเรื่องย่อย

4. การวิเคราะห์ปัญหาหรืออุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 2: การออกแบบ (Design)

หลังทราบว่าคุณสมบัติผู้เรียนเป้าหมายเป็นใคร จุดมุ่งหมายของบทเรียนรวมทั้งเนื้อหาประกอบด้วยอะไรบ้าง ปัญหาและอุปสรรคน่าจะมีอะไรเกิดขึ้นบ้างแล้ว นักออกแบบและพัฒนาบทเรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในขั้นตอนการออกแบบซึ่งประกอบไปด้วยกระบวนการต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ของบทเรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของบทเรียน ควรเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนทำอะไรสิ่งหนึ่งได้หลังจากที่เรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้

2. กำหนดโครงสร้างและลำดับของเนื้อหาบทเรียนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์บทเรียน โดยเรียงลำดับความยากง่ายให้เหมาะสมกับการนำเสนอบทเรียน

3. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้และกลยุทธ์เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์

4. กำหนดสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม

5. กำหนดเกณฑ์การประเมินผล โดยจะต้องให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน กิจกรรมและเนื้อหา

6. กำหนดแผนผังแสดงลำดับการนำเสนอบทเรียน (Lesson Flowchart) ตั้งแต่ต้นจนจบบทเรียน โดยกำหนดแผนผังที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของบทดำเนินเรื่อง ซึ่งเป็นการจัดลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อหาแต่ละส่วนบทดำเนินเรื่อง และการออกแบบบทดำเนินเรื่อง (storyboard) หมายถึง เรื่องราวของบทเรียน ประกอบด้วยเนื้อหาที่แบ่งออกเป็นเฟรมๆ ตั้งแต่เฟรมแรกซึ่งเป็น Title ของบทเรียน จนถึงเฟรมสุดท้าย บทดำเนินเรื่องจึงประกอบด้วย ภาพ ข้อความ เสียง หรือมัลติมีเดีย กิจกรรมการเรียนรู้ คำถาม-คำตอบ และรายละเอียดอื่นๆ

7. ออกแบบหน้าจอภาพ (screen design) คือ การจัดพื้นที่และองค์ประกอบของหน้าจอภาพเพื่อใช้ในการนำเสนอเนื้อหา ภาพ กราฟิก เสียง สี ตัวอักษร และส่วนประกอบอื่นๆ

การออกแบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มิใช่การนำเนื้อหาจากเอกสารสื่อสิ่งพิมพ์ เปลี่ยนที่การนำเสนอเนื้อหาไปที่หน้าจอคอมพิวเตอร์เพียงเท่านั้น กล่าวโดยภาพรวมการออกแบบควร ออกแบบมีความสอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และเนื้อหาวิชา ขนาดของไฟล์ที่ใช้ ขนาดวัตถุ ต่าง ๆ ที่ปรากฏ ความแตกต่างของสีพื้นหน้าและพื้นหลัง และต้องคำนึงถึงความเร็วในการแสดงผล ด้วย

ขั้นตอนที่ 3: การพัฒนา (Development)

หลังจากที่ได้ทดสอบและสอบถามกับผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ จนเกิดความมั่นใจแล้ว นักออกแบบและพัฒนาการสอนบนเว็บจะเริ่มดำเนินการพัฒนาบทเรียนดังต่อไปนี้

1. การเขียนบท (Scripting) อาจเรียกว่า สตอรี่บอร์ด (Storyboard) หมายถึง เอกสารที่แสดงรายละเอียดของหน้าจอทุกหน้าจอหรือทุกๆ เว็บเพจที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนได้อ่าน ศึกษาและ/หรือได้รับฟัง ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1.1 ชื่อโปรแกรม หรือบทเรียน รหัสวิชาและอาจารย์รวมถึงชื่อผู้ออกแบบ/ชื่อผู้สอน

1.2 เนื้อหาหรือบทเรียนโดยละเอียด

1.3 รายละเอียดเกี่ยวกับการทำงานของบทเรียน เช่น การสร้างตัวเชื่อมโยง

(Link)

1.4 รายละเอียดเกี่ยวกับรูปภาพประกอบ(ถ้ามี)

1.5 ในกรณีที่มีเสียงบรรยายประกอบ จะต้องมียกของเสียงบรรยายรวมอยู่ด้วย

1.6 ในกรณีที่มีวีดิทัศน์ประกอบบทเรียนจะต้องมีบทวีดิทัศน์ประกอบรวมอยู่ด้วย

1.7 รายละเอียดการทำงานของโปรแกรม เช่น การทำงานของปุ่มต่างๆ

2. การสร้างงานกราฟิก โปรแกรมนำเสนอเพิ่มเสียง และวีดิทัศน์ประกอบบทเรียน

2.1 ตัวอักษรของเนื้อหาข้อความภาษาไทยและภาษาอังกฤษควรใช้ตัวอักษรที่ อ่านง่าย ชัดเจน ในหนึ่งหน้าจอควรมีเนื้อหา ไม่เกิน 8 -10 บรรทัดและควรใช้ลักษณะเหมือนกัน รูปแบบเดียวตลอดหนึ่งบทเรียน

2.2 ภาพกราฟิกควรใช้ภาพที่สื่อความหมายได้ชัดเจน โดยเลือกใช้ จำนวน 1 ถึง 3 ภาพภายในหนึ่งหน้าจอ และภาพพื้นหลัง (ถ้ามี) ควรใช้ภาพลายน้ำ สีจางลักษณะเดียวกันตลอด หนึ่งบทเรียน

2.3 สีที่ปรากฏในจอภาพและสีของตัวอักษรข้อความไม่ควรใช้เกินจำนวน 3 สี โดยคำนึงถึงสีพื้นหลังประกอบด้วย

2.4 เครื่องมือช่วยในการนำทาง (navigational aids) ควรเลือกใช้สัญลักษณ์ (icon) แบบปุ่มรูปภาพ, แบบรูปลูกศรพร้อมทั้งอธิบายข้อความสั้น ๆ ประกอบสัญลักษณ์หรือแสดง ข้อความ

hypertext และใช้เมนูแบบปุ่ม (button), แบบ Pop Up ที่แสดง สัญลักษณ์สื่อความหมายได้เข้าใจ ชัดเจน

3. การใช้โปรแกรมสร้างบทเรียน (Programming) เป็นการดำเนินการสร้างบทเรียน หรือคอร์สแวร์ตามคุณสมบัติหรือคุณลักษณะของโปรแกรมนั้น

4. การทดสอบการทำงานของบทเรียน (Quality Control, Alpha Test) เพื่อหา ข้อบกพร่องเกี่ยวกับเนื้อหา การนำเสนอเนื้อหา และการทำงานของบทเรียน (Debugging)

5. การประเมินผลระหว่างทาง (Formative Evaluation) เพื่อพัฒนาบทเรียนให้ พร้อมก่อนนำไปใช้งาน

ขั้นตอนที่ 4: การนำไปใช้ (Implementation)

เมื่อนักออกแบบและพัฒนาบทเรียนดำเนินการแก้ไขบทเรียนตามเหมาะสมแล้ว จึง นำบทเรียนไปใช้งานจริงในรูปของสื่อดิจิทัล เผยแพร่บนระบบเครือข่าย (network) เพื่อให้ผู้เรียนได้ เรียนและร่วมกิจกรรมต่างๆ ซึ่งในขั้นตอนนี้อาจารย์ผู้สอน และทีมผู้ดำเนินการผลิตจำเป็นต้องเก็บ ข้อมูล รวบรวมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และปัญหาต่างๆ ที่พบจากการเรียนด้วยบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการปรับปรุงต่อไป

ขั้นตอนที่ 5: การประเมินผล(Evaluation)

การประเมินเป็นขั้นตอนที่ต้องดำเนินการกับทุกขั้นตอน ประกอบด้วย การประเมิน การวิเคราะห์ การประเมินการออกแบบ การประเมินการพัฒนา และการประเมินเมื่อนำไปใช้จริงของ ระบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยกระทำระหว่างดำเนินการ คือการประเมินระหว่างดำเนินงาน (formative evaluation) และประเมินภายหลังการดำเนินงาน (summative evaluation) เพื่อหา ประสิทธิภาพของบทเรียนตามเกณฑ์เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาบทเรียนชุดต่อไป

โดยสรุปขั้นตอนการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีหลายหลักการแต่โดยนิยมจะยึด ตามหลักการ ADDIE ได้แก่ การวิเคราะห์ (Analysis), การออกแบบ (Design), การพัฒนา (Development), การนำไปใช้ (Implementation) และ การประเมินผล (Evaluation)

1.4 องค์ประกอบของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงองค์ประกอบของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้
 ฅนอมพร เลหาจรัสแสง (2545, น.30-40) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1. เนื้อหา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพื่อให้เนื้อหามีความสมบูรณ์จะต้องมี องค์ประกอบอื่นๆ ที่สำคัญได้แก่

1.1 โสมเพจหรือเว็บเพจแรกของเว็บไซต์ ซึ่งจะต้องออกแบบให้สวยงามและ เป็นไปตามหลักของการออกแบบเว็บเพจ โดยโสมเพจจะต้องมีองค์ประกอบที่จำเป็น ดังนี้

สมบูรณ์

- 1.1.1 คำประกาศ/คำแนะนำการเรียนทางe-Learning โดยรวม
- 1.1.2 ระบบสำหรับใส่ชื่อผู้เรียนและรหัสลับสำหรับการเข้าใช้ระบบ
- 1.1.3 รายละเอียดเกี่ยวกับโปรแกรมที่จำเป็นสำหรับการเรียกดูเนื้อหาอย่างสมบูรณ์
- 1.1.4 ชื่อหน่วยงานและวิธีการติดต่อกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ
- 1.1.5 วันที่และเวลาที่ทำการปรับปรุงแก้ไขเว็บไซต์ล่าสุด
- 1.1.6 เคาน์เตอร์เพื่อนับจำนวนผู้เรียนที่เข้ามาเรียน
- 1.2 หน้าแสดงชื่อรายวิชา
- 1.3 เว็บเพจแรกของแต่ละรายวิชา ในหน้านี้ควรมีองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้
 - 1.3.1 คำประกาศ/คำแนะนำการเรียนทางe-Learning เฉพาะรายวิชา
 - 1.3.2 รายชื่อผู้สอน
 - 1.3.3 รายชื่อผู้เรียน
 - 1.3.4 ประมวลรายวิชา (Syllabus)
 - 1.3.5 ห้องเรียน (Classroom)
 - 1.3.6 เว็บเพจสนับสนุนการเรียน (Resources)
 - 1.3.7 ความช่วยเหลือ (Help)
 - 1.3.8 รายวิชาอื่นๆ (Other Courses)
 - 1.3.9 คำถามคำตอบที่พบบ่อย (FAQ)
 - 1.3.10 ลิงค์ไปยังส่วนของการจัดการการสอนด้านอื่นๆ (Management)
 - 1.3.11 สำหรับการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น (Discussion)
 - 1.3.12 การออกจากระบบ (log out)

2. ระบบบริหารจัดการรายวิชา (Course Management System) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากเช่นกันสำหรับ e-Learning เพราะเป็นเสมือนระบบที่รวบรวมเครื่องมือซึ่งออกแบบไว้เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้ในการจัดการกับการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งผู้ใช้ในที่นี้แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้สอน (Instructors) ผู้เรียน (Student) และผู้บริหารระบบเครือข่าย (Network Administrator) ซึ่งเครื่องมือและระดับของสิทธิในการใช้ ที่จัดหาไว้ ให้ก็ จะมีความแตกต่างกัน ตามแต่การใช้งานของแต่ละกลุ่ม ตามปกติแล้วเครื่องมือที่ระบบบริหารจัดการรายวิชาต้องจัดหาไว้ให้กับผู้ใช้ ได้แก่ พื้นที่และเครื่องมือสำหรับการช่วยผู้เรียนในการเตรียมเนื้อหาบทเรียน พื้นที่และเครื่องมือสำหรับการทำแบบทดสอบ แบบสอบถาม การจัดการกับแฟ้มข้อมูลต่างๆ นอกจากนี้ระบบบริหารจัดการรายวิชาที่สมบูรณ์จะจัดหาเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารไว้สำหรับผู้ใช้ระบบ เช่น ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์(E-mail) เว็บบอร์ด(Web Board) แชท(Chat) เป็น

ต้น บางระบบก็จัดหาลูกประกอบพิเศษอื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ที่มักมาหลาย เช่น การจัดให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าดูคะแนนการสอบ ดูสถิติการใช้งานในระบบ การอนุญาตให้ผู้ใช้งานสร้าง ตารางเรียน ปฏิทินการเรียน เป็นต้น

3. โหมดการติดต่อสื่อสาร เป็นการจัดให้ ผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้สอน วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ รวมทั้งผู้เรียนด้วยกัน ในลักษณะที่ หลากหลายและสะดวกต่อผู้ใช้ ซึ่ง เครื่องมือที่ควรจัดทำให้ผู้เรียน ได้แก่

3.1 การประชุมทางคอมพิวเตอร์ ในที่นี้การประชุมทางคอมพิวเตอร์หมายถึง ลักษณะการติดต่อกัน โดยแบ่งเป็นการสื่อสารแบบต่างเวลา เช่น เว็บบอร์ด (Web Board) หรือการ ติดต่อบนเวลาเดียวกัน เช่น การแชท (Chat) หรือในบางระบบอาจจัดให้มีการถ่ายทอดสัญญาณ ภาพและเสียงสด (Live Broadcast) ผ่านทางเว็บ เป็นต้น ในการนำไปใช้ดำเนินการเรียนการสอน ผู้สอนสามารถเปิดสัมมนาในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในคอร์ส ซึ่งอาจอยู่ในรูปของการ บรรยาย การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การเปิดอภิปรายออนไลน์ เป็นต้น

3.2 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เป็นเครื่องมือที่ทำให้ผู้เรียนสามารถ ติดต่อสื่อสารกับผู้สอนหรือผู้เรียนอื่นๆ ในลักษณะรายบุคคล การส่งงานและผลป้อนกลับให้ผู้เรียน ผู้สอนสามารถให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนอย่างต่อเนื่อง

4. แบบฝึกหัด/แบบทดสอบ ในส่วนนี้เป็นการประเมินความรู้ของผู้เรียนว่ามีความ ครอบคลุมในเรื่องที่ตนเรียนมากน้อยเพียงใด

ฐาปนีย์ ธรรมเมธา (2557, น.11-16) กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญของการเรียน การสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มี 6 องค์ประกอบ คือ

1. เนื้อหาและสื่อการเรียน

เนื้อหาและสื่อการเรียนเป็นหัวใจสำคัญ ของการเรียนอีเลิร์นนิ่ง คุณภาพของการ เรียนอีเลิร์นนิ่ง เกิดจากสิ่งสำคัญ คือ เนื้อหา ที่ผู้สอนได้จัด รวบรวมไว้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้เวลา ส่วนใหญ่ได้ศึกษา และค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ด้วยการคิด เชิงวิเคราะห์อย่างมีหลักการและเหตุผลตาม เนื้อหาที่จัดเตรียมไว้ให้ โดยเนื้อหาต้องถ่ายทอดเป็นสื่อ การเรียน ในการเรียนอีเลิร์นนิ่งต้องใช้เนื้อหา และสื่อการเรียนเป็นแหล่งความรู้หลักแทนการเรียนจากผู้สอน ในชั้นเรียน ดังนั้นการออกแบบอีเลิร์น นิ่งต้องให้ความสำคัญกับเนื้อหาและสื่อการเรียนในลักษณะสื่อดิจิทัล โดยมีการออกแบบเนื้อหา และสื่อการเรียนที่ยืดหยุ่นสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1) เนื้อหาและสื่อการเรียนต้องชัดเจน สมบูรณ์จบในตัวเอง ไม่จำเป็นต้องพึ่งพา ผู้สอนให้มาอธิบายอีก

2) เนื้อหาสื่อการเรียนรู้ต้องออกแบบให้ผู้เรียน สามารถวัดความรู้ความเข้าใจของตนเองได้เป็นระยะ และประเมินความเข้าใจของตัวเองในภาพรวมได้

3) เนื้อหาและสื่อการเรียนรู้ต้องออกแบบให้เหมาะสมกับผู้เรียน และทำงานได้ดีในระบบนำส่ง สารสนเทศ

2. ระบบนำส่งสารสนเทศและการสื่อสาร

นำส่งสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนอีเลิร์นนิ่ง มีหลายรูปแบบทั้งแบบที่ใช้เทคโนโลยี จำนวนน้อยจนถึงระบบที่ใช้เทคโนโลยีจำนวนมากชนิดหากสถาบันการศึกษา หรือผู้สอนเลือกใช้ระบบ การนำส่งสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับลักษณะผู้เรียน และมีความเสถียร ย่อมจะช่วยส่งเสริมให้ เกิดคุณภาพในการจัดการเรียนแบบอีเลิร์นนิ่งได้อย่างดี ระบบนำส่งสารสนเทศในที่นี้ได้แก่ ระบบบริหาร จัดการเรียนการสอน (Learning Management System), เครื่องมือนำส่งสารในอินเทอร์เน็ต, อุปกรณ์และ เครื่องมือในการเรียนอีเลิร์นนิ่ง เป็นต้น

3. ระบบการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน

การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน เป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาทุกประเภท การสื่อสาร และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น ขณะเดียวกันผู้สอนก็จะได้ ทราบถึงความก้าวหน้าของผู้เรียน รวมทั้งสามารถวินิจฉัยความคลาดเคลื่อนในการรับความรู้ของผู้เรียน และให้ความรู้ที่ถูกต้องได้ การสื่อสารและการสร้างปฏิสัมพันธ์ในการเรียนแบบอีเลิร์นนิ่งนั้นต้องใช้ เทคโนโลยีการนำส่งสารสนเทศและการสื่อสาร ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่สามารถเชื่อมผู้เรียน และผู้สอนที่อยู่ไกลกันให้สามารถสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กันเสมือนอยู่ในสถานที่เดียวกัน ได้เข้ามาเพิ่ม คุณภาพการศึกษาทางไกลได้อย่างดีระบบการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนอีเลิร์นนิ่ง มี 2 รูปแบบ คือ 1.1 ปฏิสัมพันธ์แบบประสานเวลา หรือ ทันทีทันใด (Synchronize) 1.2 ปฏิสัมพันธ์แบบไม่ประสานเวลา หรือ ไม่ทันทีทันใด (Asynchronize)

4. ระบบการวัดและการประเมินผล

การวัดและการประเมินผลใน การเรียนแบบอีเลิร์นนิ่งที่ต้องใช้หลักการประเมินตามแนวทางการจัด การศึกษาแบบ “เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” โดยมีการประเมินระหว่างการเรียนรู้ (formative evaluation) นั้น ผู้เรียนจะเป็นผู้ประเมินตัวเองเป็นหลัก และผู้สอนจะเป็นผู้ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือ และรวมถึง การประเมินหลังเรียน (summative evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งส่วนใหญ่ประเมินโดยผู้สอน

วิธีการประเมินผลในการเรียนอีเลิร์นนิ่ง สามารถประเมินจากการตอบ คำถาม การทำแบบทดสอบ การประเมินจากผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และอาจให้ผู้เรียนประมวลความรู้ความเข้าใจออกมาในรูปแบบ รายงานหรือการนำเสนองาน ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยี

นำส่งสารและการสื่อสารเพื่อแสดงผล การวัดและการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนเช่นเดียวกับการเรียนในชั้นเรียน

5. ระบบสนับสนุนการเรียน

ระบบสนับสนุนการเรียน ระบบสนับสนุนการเรียนอีเลิร์นนิ่ง แบ่งเป็น 3 ระบบ คือ

1) ระบบสนับสนุนการเรียนด้านเทคนิค (Technical support) เนื่องจากการเรียนอีเลิร์นนิ่งต้องใช้ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน หากเทคโนโลยีหยุดชะงัก ก็ จะทำให้การเรียนการสอนมีปัญหาอย่างยิ่ง

2) ระบบสนับสนุนการเรียนด้านวิชาการ (Academic support) เพื่อให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำ ด้านการเรียนการสอน และหลักสูตร

3) ระบบสนับสนุนด้านสังคม (Social support) เพื่อทดแทนสังคมในการเรียนแบบปกติ (Tradition) ที่ขาดหายไปของผู้เรียน รวมทั้งช่วยให้กำลังใจ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ เกิดความมุ่งมั่น ที่จะเรียนต่อ จนจบรายวิชา หรือ จบตามหลักสูตร

6. ผู้สอนและผู้เรียน

ผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนและผู้เรียนมีความสำคัญกับการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง ซึ่งเป็นระบบการศึกษาทางไกล ความพร้อมของผู้สอนและผู้เรียน เจตคติ (ทัศนคติ) ความรู้ ความเข้าใจในบริบทการเรียนการสอนทางไกล ของผู้เรียนและผู้สอนแบบอีเลิร์นนิ่งและการปฏิบัติตัว ที่ถูกต้องจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนการสอนได้อย่างดี

วินสตีด (Winstead, 2016 : online) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ดังนี้

1. การนำทาง (Navigation)

สำหรับบทเรียนออนไลน์ควรมีการนำทาง(Navigation)ที่สะดวกและใช้งานง่าย ซึ่งอาจประกอบไปด้วย เมนู ลิงก์ หรือการนำทางไปหัวข้ออื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกหัวข้อหรือบทเรียนต่างๆตามที่สนใจได้ ทั้งนี้การนำทางควรชัดเจน มับซ้อนและมีความเชื่อมโยง

2. มัลติมีเดีย (Multimedia)

มัลติมีเดีย คือ การนำองค์ประกอบของสื่อชนิดต่าง ๆ มาผสมผสานรวมกัน ซึ่งประกอบด้วย ตัวอักษร (Text) ภาพนิ่ง (Image) ภาพเคลื่อนไหว (Animation) เสียง (Sound) และวิดีโอ (Video) โดยผ่านกระบวนการทางระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อสื่อความหมายกับผู้ใช้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Multimedia) และได้บรรลุตามวัตถุประสงค์การใช้งาน

องค์ประกอบของมัลติมีเดีย มีดังนี้

2.1 ข้อความ (Text) ข้อความหรือตัวอักษร ถือว่าเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของมัลติมีเดีย ที่นำเสนอผ่านจอภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ นอกจากจะมีรูปแบบและสีของตัวอักษรให้เลือกมากมายตามความต้องการแล้วยังสามารถกำหนดคุณลักษณะของปฏิสัมพันธ์ (โต้ตอบ) ในระหว่างการนำเสนอได้อีกด้วย

2.2 ภาพนิ่ง (Image) ภาพนิ่งเป็นภาพที่ไม่มีการเคลื่อนไหว เช่น ภาพถ่าย ภาพวาด และภาพลายเส้น เป็นต้น แต่ภาพนั้นสามารถสื่อความหมายได้กับทุกชนชาติ ภาพนิ่งมักจะแสดงอยู่บนสื่อชนิดต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือวารสารวิชาการ เป็นต้น

2.3 ภาพเคลื่อนไหว (Animation) ภาพเคลื่อนไหว หมายถึง ภาพกราฟิกที่มีการเคลื่อนไหวเพื่อแสดงขั้นตอนหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น การเคลื่อนไหวของอะตอมในโมเลกุล เป็นต้น เพื่อสร้างสรรค์จินตนาการให้เกิดแรงจูงใจจากผู้ชม

2.4 เสียง (Sound) เสียง เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของมัลติมีเดีย โดยจะถูกจัดเก็บอยู่ในรูปของสัญญาณดิจิทัล ซึ่งสามารถเล่นซ้ำกลับไปกลับมาได้ โดยใช้โปรแกรมที่ออกแบบมา โดยเฉพาะสำหรับทำงานด้านเสียงจะเกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สร้างความน่าสนใจ น่าติดตาม เสียงจึงมีองค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับมัลติมีเดีย ซึ่งสามารถนำเข้าเสียงผ่านทางไมโครโฟน แผ่นซีดี เทปเสียง และวิทยุ เป็นต้น

2.5 วิดีโอ (Video) เนื่องจากวิดีโอในระบบดิจิทัลจะสามารถนำเสนอข้อความหรือรูปภาพ (ภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว) ประกอบกับเสียงได้สมบูรณ์มากกว่าองค์ประกอบชนิดอื่นๆ ปัญหาหลักของการใช้วิดีโอในระบบมัลติมีเดีย คือ การสิ้นเปลืองทรัพยากรของพื้นที่บนหน่วยความทรงจำเป็นจำนวนมาก

3. Interactions

ปฏิสัมพันธ์การเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จากเดิมที่ผู้สอนและผู้เรียนใช้การสื่อสารด้วยคำพูดทางวาจาเป็นหลัก แต่เมื่อเปลี่ยนวิธีการเรียนเป็นแบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แล้ว การสื่อสารนั้นจะใช้การเขียนข้อความมากกว่าการใช้คำพูด และต้องใช้เครื่องมือในการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน ระบบบริหารจัดการเรียนการสอนทั้งหลายจึงได้จัดเตรียมทั้งเครื่องมือและวิธีการสื่อสารการสอนไว้ให้ผู้สอนและผู้เรียนได้สื่อสารกัน

4. Tests and assessments

โดยทั่วไปแล้วการเรียนไม่ว่าจะเป็นการเรียนในระดับใด หรือเรียนวิธีใด ก็ย่อมต้องมีการสอบ/การวัดผลการเรียนเป็นส่วนหนึ่งอยู่เสมอ การสอบ/วัดผลการเรียนจึงเป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะทำให้การเรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นการเรียนที่สมบูรณ์ บางบทเรียน

จำเป็นต้องวัดระดับความรู้ก่อนเข้าเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในหัวข้อที่เหมาะสมกับตนมากที่สุด ซึ่งจะทำให้การเรียนที่จะเกิดขึ้นเป็นการเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยภายหลังจบบทเรียนจะมีการวัดผลอีกครั้งเพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจในภาพรวม

5. Tracking

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ดังนั้นระบบติดตามการเรียนจึงถือว่าเป็นอีกองค์ประกอบของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญ เพราะจะทำหน้าที่ตั้งแต่ผู้เรียนเริ่มเข้ามาเรียน เมื่อผู้เรียนได้เริ่มต้นบทเรียนแล้วระบบจะเริ่มทำงานโดยการติดตามและบันทึกความก้าวหน้า รวมทั้งสร้างรายงานกิจกรรมและผลการเรียนของผู้เรียนในทุกหน่วยการเรียนรู้อย่างละเอียด จนกระทั่งจบหลักสูตร

โดยสรุปองค์ประกอบของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีหลักๆ 4 องค์ประกอบได้แก่ เนื้อหา ระบบการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร และ แบบฝึกหัด โดยในแต่ละองค์ประกอบหลักจะประกอบไปด้วยส่วนประกอบย่อย เช่น ภาพ เสียง แสง ตัวอักษร วิดีทัศน์ เป็นต้น เพื่อความน่าสนใจและเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.5 ข้อดีของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับข้อดีของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไว้อย่างน่าสนใจอย่างหลากหลาย ดังนี้

ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2545, น.21) กล่าวว่า คุณสมบัติหลักหรือลักษณะสำคัญของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีดังต่อไปนี้

1. พร้อมให้บริการตลอดเวลาและใช้ได้ในทุกสถานที่ที่เชื่อมต่อเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Anywhere, Anytime)

เนื่องจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นการสร้างแหล่งรวมข้อมูลที่เป็นเนื้อหาการเรียนที่ถูกเก็บไว้ในอินเทอร์เน็ต ดังนั้นผู้เรียนจึงเข้ามาศึกษาหาความรู้ได้ในทุกเวลาตามความสะดวกของแต่ละคน จากทุก สถานที่ที่เชื่อมต่อเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยทั่วไป เนื้อหาจะถูกจัดเก็บไว้ให้ผู้เรียนเข้ามาดูได้ ตลอดเวลาบนหน้าเว็บเพจ (web pages) คุณสมบัตินี้จึงเป็นลักษณะสำคัญของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่ผู้เรียนเข้ามาเรียนรู้ด้วยความต้องการ ของตนเองได้ตลอดเวลา

2. สามารถนำเสนอเนื้อหาหลากหลายรูปแบบสู่ผู้เรียน (Multimedia content)

การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบมัลติมีเดีย ได้แก่ ตัวหนังสือ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ เสียง รวมทั้งการใช้สี สามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น และเพิ่มความคงทนในการเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพเคลื่อนไหวประกอบเสียง เป็นส่วน สำคัญที่สุดอันหนึ่งของเนื้อหา มัลติมีเดีย ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในเนื้อหาและเข้าใจได้ง่ายขึ้น การนำเสนอเนื้อหาใน

รูปแบบมัลติมีเดียจึงกลายเป็นลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งความสามารถนี้เป็นสิ่ง ที่ควรจะถูกสนับสนุนให้นำมาใช้อย่างต่อเนื่อง

3. ไม่จำเป็นต้องให้เรียนตามลำดับ (Non-linear)

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์สามารถกำหนดให้มีจุดเชื่อมโยงเนื้อหา (Hyperlink) ให้แต่ละส่วนให้เชื่อมต่อกัน จึงไม่จำเป็นต้องเรียนเรียงตามลำดับ แต่เป็นบทเรียนที่ถูกออกแบบให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กัน เชื่อมโยงถึงกัน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้สืบค้นหารายละเอียดของสิ่งที่ตนต้องการเรียนรู้ได้ โดยการกดข้อความที่ตนเองสนใจ

การเชื่อมโยง ข้อมูลนี้เป็นการเพิ่มความยืดหยุ่นให้กับบทเรียน เพื่อให้ใช้ได้กับวิธีการเรียนรู้ของแต่ละคน และยังเป็นการเรียนรู้ในลักษณะผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอีกด้วย อย่างไรก็ตาม บางหลักสูตรอาจยังมีความจำเป็นที่จะต้องใช้บทเรียนที่เป็นเชิงเส้นตรง เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์บางอย่างแต่ก็สามารถใส่จุดเชื่อมโยงเนื้อหาลงไปในบางแห่งที่สามารถเชื่อมโยงได้ เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นของบทเรียน

4. เปิดโอกาสให้มีปฏิสัมพันธ์ (Interactivities)

การมีปฏิสัมพันธ์ ถือเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดี การเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ก็สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนได้ เช่น การออกแบบบทเรียนเป็นเกมหรือ เตรียมแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนได้โต้ตอบกับบทเรียนและทดสอบความเข้าใจของตนเอง การเปิดโอกาสให้มีปฏิสัมพันธ์นี้ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับการเรียนมากขึ้น และมีส่วนรวมในการเรียนมากขึ้น

5. มีปฏิกริยาตอบสนองและรายงานผลของกิจกรรมต่างๆ (Immediate response)

คุณสมบัติในการตอบสนองและรายงานผลของกิจกรรมต่างๆของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เช่น มีการวัดผลหรือประเมินผลที่แสดงผลทันที, มีคำแนะนำให้ผู้เรียนเลิกปฏิบัติตาม, มีคำเตือนใน กรณีที่เกิดความผิดพลาด, มีการยืนยันการกระทำต่างๆ เป็นต้น จะทำให้ผู้เรียนมั่นใจในการกระทำต่างๆเพื่อเรียนรู้เนื้อหา และขจัดความกังวลในการใช้คอมพิวเตอร์ได้ ลักษณะที่กล่าวมานี้เป็นสิ่งที่ควรจะต้องมีในกิจกรรมบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งกิจกรรมทั้งหลายที่เกิดขึ้นได้ ต้องมีบุคลากรสองฝ่าย คือ ฝ่ายถ่ายทอดความรู้ และฝ่ายเรียนรู้

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2547) กล่าวว่า การเรียนการสอนรูปแบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับ การเรียนการสอนในห้องเรียนสามารถระบุได้ดังนี้

1. ความยืดหยุ่นและความสะดวก (Flexibility and Convenience)

ผู้เรียนในระบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สามารถเรียนรู้เนื้อหาสาระได้ครบถ้วนตามที่ หลักสูตรกำหนด ได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ การเรียนผ่านเว็บสามารถเรียนได้ จากที่บ้าน ที่

ทำงาน หรือที่สถานศึกษา ตามความสะดวกของผู้เรียน ซึ่งเป็นการจัดซื้อจำกัดทางกายภาพที่เกิดจากการเรียนในห้องเรียนแบบเดิม เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการใช้ห้องเรียนด้วย

2. เรียนได้ทันใจตามความต้องการ (Just-in-time Learning)

ผู้เรียนสามารถเรียนผ่านเว็บได้ทุกขณะตามที่ต้องการ การเรียนแบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จึงสามารถช้คงและทำให้ผู้เรียนเรียนได้เป็นเวลานานโดยไม่เบื่อ ผู้เรียนสามารถค้นหาและเข้าถึงความรู้ใหม่ๆ ได้ทันเวลาและความต้องการ นอกจากนี้เนื้อหาบนเว็บที่ถูกสร้างและปรับปรุงขึ้นใหม่ทุกขณะ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต และนำไปใช้ได้อย่างทันเหตุการณ์

3. ผู้เรียนเป็นฝ่ายควบคุม (Learner control)

ในสภาพการเรียนการสอนผ่านเว็บ ผู้เรียนจะมีเสรีภาพในการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้สิ่งที่ตนสนใจ ซึ่งบางครั้งอาจเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือความคาดหวังของผู้สอน ผู้เรียนสามารถตัดสินใจตามช่วงจังหวะที่เหมาะสม และประเด็นสำคัญของเนื้อหาการเรียนเอง จึงทำให้เส้นทางการเรียนแบบ e-Learning ของผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันตามความต้องการของตน ถ้าผู้เรียนมีวินัยในตนเอง มีเป้าหมาย และความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของเว็บจะทำให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนผ่านเว็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. รูปแบบมัลติมีเดีย (Multimedia Format)

เว็ลด์ไวด์เว็บช่วยให้การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบหลากหลาย ทั้งตัวอักษร เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และวีดิทัศน์ คุณสมบัตินี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกรูปแบบการนำเสนอที่มีประสิทธิภาพต่อการเรียนมากที่สุด

5. แหล่งทรัพยากรข้อมูล (Information Resource)

มีปัจจัย 2 ประการที่ทำให้เว็บเป็นแหล่งทรัพยากรข้อมูลที่สำคัญ คือ

5.1 ข้อมูลที่หลากหลายจำนวนมากศาลอยู่บนเว็บ ไม่ว่าจะเป็ข้อมูลทางการศึกษาจากภาครัฐหรือภาคธุรกิจ

5.2 รูปแบบ Hyperlink ของเว็ลด์ ไวด์ เว็บ ทำให้ผู้ใช้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาได้อย่างสะดวก และง่ายดาย

6. ความทันสมัย (Currency)

เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนบนเว็บนั้นสามารถปรับปรุงให้ทันสมัย ได้ง่ายเมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือเรียน จึงทำให้ ครูสามารถนำเสนอข้อมูลที่ทันสมัยที่สุดเท่าที่มีอยู่ให้กับผู้เรียนได้

7. ช่วยเผยแพร่ผลงาน (Publishing Capability)

ผู้เรียนที่ส่งงานไว้บนเว็บถือว่าเป็น โอกาสที่จะได้เผยแพร่ ผลงานของตนเองออกสู่สาธารณะ เว็บไซต์เป็นแหล่งประกาศผลงานที่ดีที่สุด เพราะคนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ง่ายโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ และผู้เรียนก็มีโอกาสได้เห็นผลงานของผู้อื่นบนเว็บด้วยเช่นเดียวกัน

8. เพิ่มทักษะทางเทคโนโลยี (Increase Technology Skills)

การเรียนรู้ผ่านเว็บทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและเพิ่มพูนความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยียิ่งขึ้นโดยลำดับเพราะผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ และฝึกฝนทักษะได้จากเทคโนโลยีที่หลากหลาย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ให้ความเห็นไว้ว่า e-Learning เป็นทางเลือกหนึ่งที่มีความเหมาะสม สำหรับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ เพื่อการแข่งขันในยุคใหม่ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ขยายโอกาสทางการศึกษา

การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีต้นทุนการจัดการศึกษาที่ต่ำกว่าการศึกษาในชั้นเรียน แม้ว่าเงินทุนในช่วงแรกหรือต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) ของการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะค่อนข้างสูงแต่ e-Learning จะสามารถตอบสนองต่อผู้เรียนได้มากกว่าการจัดการศึกษาในห้องเรียน โดยที่ผู้จัดการศึกษามีต้นทุนที่เพิ่มขึ้นหน่วยสุดท้าย (Marginal Cost) เกือบเป็นศูนย์ แม้ว่าจะมีการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนจำนวนมากขึ้นก็ตาม ทั้งนี้หากเปรียบเทียบต้นทุนทั้งหมด (Total Cost) แล้ว การจัดการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะมีต้นทุนต่ำกว่าการเรียนรู้ในห้องเรียนถึงร้อยละ 40 นอกจากนี้แล้ว ผู้เรียนยังสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา และทุกคน (anywhere, anytime, anyone) ไม่ว่าจะทำการศึกษา ณ สถานที่ใด การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะยังคงมีเนื้อหาเหมือนกัน และมีคุณภาพเท่าเทียมกัน และยังสามารถวัดผลของการเรียนรู้ได้ดีกว่า การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทำให้โอกาสในการศึกษาของประชาชนเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลทำให้ประชาชนมีความรู้และทักษะที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศไปสู่เศรษฐกิจที่ต้องใช้ความรู้และเทคโนโลยีเข้มข้นมากขึ้น

2. การพัฒนาตามศักยภาพและความสนใจของผู้เรียน

การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ผู้เรียนมีเสรีภาพในการเลือกเนื้อหาสาระของการเรียนรู้โดยไม่ถูกจำกัดอยู่ภายใต้ กรอบของหลักสูตร ผู้เรียนสามารถกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเองได้ (self-pace learning) ตามความสนใจและความถนัดของตน ไม่จำเป็นต้องเรียงตาม ลำดับที่ถูกกำหนดหรือเป็นโปรแกรมแบบเส้นตรงแต่ผู้เรียนสามารถข้ามขั้นตอนที่ตนเองไม่ต้องการเรียนรู้ได้ตามใจปรารถนา การเรียนรู้ตามศักยภาพและความสนใจของผู้เรียน ทำให้ประชาชนในประเทศเกิดการพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะทางและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็น

ปัจจัยที่มีความจำเป็นในการแข่งขันในทางเศรษฐกิจบนฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) การที่สื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งที่รวมความรู้จำนวนมาก ผู้เรียนจึงมีช่องทาง และวิธีการเรียนรู้ให้เลือกอย่างหลากหลาย ผู้เรียนสามารถเลือกสื่อการเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจทั้งในรูปแบบของตัวอักษร รูปภาพ ภาพสร้างสรรค์จำลอง(animations) สถานการณ์ จำลอง (simulations) เสียงและภาพเคลื่อนไหว(audio and video sequences) กลุ่มอภิปราย (peer and expert discussion groups) และการปรึกษาออนไลน์ (online mentoring) ด้วยเหตุนี้ การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์จึงทำให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ30 ซึ่งมากกว่าการเรียนรู้โดยการฟังการบรรยายในห้องเรียน หรือจากอ่านหนังสือ และทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้นถึงร้อยละ60 ของการเรียนรู้แบบดั้งเดิม ประสิทธิภาพและความรวดเร็วของการเรียนรู้มีความสำคัญมากสำหรับการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจโลกในอนาคต เพราะจะทำให้คน องค์กร และประเทศสามารถปรับตัวและตอบสนองการเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นตลอดเวลา และทำให้เกิดความรวดเร็วในการแข่งขันซึ่งความได้เปรียบทางเศรษฐกิจ รวมทั้งทำให้เกิดการพัฒนาทักษะของแรงงานได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

3. การสร้างความสามารถในการหาความรู้ด้วยตนเอง

e-Learning ไม่ได้เป็นเพียงการเรียนรู้โดยการรับความรู้หรือการ “เรียนรู้อะไร” เท่านั้นแต่เป็นการเรียน “วิธีการเรียนรู้” หรือ “เรียนอย่างไร” ดังนั้น ผู้เรียนในระบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะเป็นคนที่มีความสามารถแสวงหาความรู้ได้ ด้วยตนเอง เนื่องจากe-Learning ไม่มีผู้สอนที่คอยป้อนความรู้ให้เหมือนกับการศึกษาในห้องเรียน ผู้เรียนจึงได้ รับการฝึกฝนทักษะในการค้นคว้าข้อมูลการเรียนรู้ วิธีการเข้าถึงแหล่งความรู้ ก็จะทำให้เกิดการพัฒนาอาชีพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ซึ่งหากประเทศชาติมีประชาชนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ จะทำให้เกิดผลดีต่อประเทศในแง่ของการสร้างองค์ ความรู้ของคนไทยและการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง

4. การพัฒนาความสามารถในการคิด

การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทางความคิดได้มากกว่าการฟังการบรรยายในห้องเรียน เนื่องจากเป็นการสื่อสารแบบสองทางและมีรูปแบบของการเรียนรู้ที่ หลากหลาย การศึกษาทางไกล (distance learning) ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะกระตุ้นและเอื้อให้เกิดการวิพากษ์อย่างมีเหตุ ผล (critical reasoning) มากกว่าการศึกษาในห้องเรียนแบบเดิม เพราะจะมีการปฏิสัมพันธ์ทางความคิดระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง นอกจากนี้ ยังมีรายงานการศึกษาพบว่านักศึกษาทางไกลระบบออนไลน์ (online students) ได้มีการติดต่อกับผู้เรียนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียนมากกว่า เรียนรู้ด้วยความสนุกมากกว่า ให้ความสำคัญในการทำงานในชั้นเรียนมากกว่า มีความเข้าใจสื่อการสอนและการปฏิบัติมากกว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนในชั้นเรียนแบบเดิมโดยเฉลี่ยร้อยละ20

บทเรียน e - Learning ทำให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้จำนวนมาก ซึ่งอาจจะทำให้เกิดการต่อยอดความรู้ หรือทำให้เกิดความคิดใหม่ๆ และการสร้างนวัตกรรมอันเป็นปัจจัยในการแข่งขันที่สำคัญมากที่สุดในการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ทีเดียว

กิดานันท์ มลิทอง (2548, น.162-163) ได้กล่าวถึงข้อดีของการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกเวลา (anytime) และ ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกที่ (any place)
2. มีการโต้ตอบแบบไม่ประสานเวลา (asynchronous interaction) ทำให้ผู้สอนและผู้เรียน มีเวลาเตรียมตัวตอบสนองและให้ข้อมูลป้อนกลับระหว่างกันและกัน
3. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม (group collaboration)
4. สามารถเชิญผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ มาร่วมสอนและแบ่งปันความรู้ได้
5. ทำให้เกิดเครือข่ายความรู้ที่สามารถแลกเปลี่ยนและแบ่งปันกันได้ทั่วโลก
6. สนับสนุนการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนในหลายรูปแบบ
7. เป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษาเพื่อลดช่องว่างและสร้างความเท่าเทียมกันแก่ ผู้เรียน
8. สร้างความยืดหยุ่นในการเรียนทั้งในลักษณะบทเรียน ทบทวนบทเรียน ทำกิจกรรมต่างๆ

ฐาปนีย์ ธรรมเมธา (2557, น.17) กล่าวถึง ข้อดีของการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง ที่สำคัญได้แก่

1. ความยืดหยุ่น ความสะดวกสบายและการเข้าถึงข้อมูล ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาบทเรียน ตามความต้องการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ผ่านอินเทอร์เน็ตโดยไม่จำกัดสถานที่และเวลา ผู้เรียนสามารถ เชื่อมโยงเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลายทางอินเทอร์เน็ตที่เป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้อันมหาศาล ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนด้วยตนเองตามอัตราความเร็ว ช้า หรือ ความก้าวหน้าความสนใจ ของตนเอง ดังนั้นวิธีเรียนอีเลิร์นนิ่งจึงช่วยเพิ่มความพึงพอใจและลดความเครียดของผู้เรียนได้ทางหนึ่ง ผู้สอนสามารถเสนอเนื้อหา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแก้ไขเนื้อหา และสื่อการสอนได้ง่ายและสะดวก ผ่านอีเลิร์นนิ่ง ทำให้นำเสนอข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ การเรียนอีเลิร์นนิ่งให้ผลย้อนกลับต่อการเรียน สามารถแสดงผลจากการวัดและการประเมินผลได้ทันที

2. ระยะเวลา การเรียนอีเลิร์นนิ่งช่วยประหยัดเวลา ช่วยลดเวลาในการเดินทางของผู้เรียน โดยมีต้องเดินทางมาสถานศึกษา และห้องเรียน นอกจากนี้ยังสามารถกำหนดเวลาการเรียน และกิจกรรม การเรียนรู้ของตนเองได้อีกด้วย

3. การเงิน และค่าใช้จ่าย การเรียนอีเลิร์นนิ่งช่วยผู้เรียนประหยัด ค่าใช้จ่ายของการเดินทาง ค่าที่พักและอาหาร ตลอดจนค่าวัสดุ อุปกรณ์ และคู่มือการเรียนการสอน สถาบันการศึกษาสามารถ ลดค่าใช้จ่ายด้านอาคารสถานที่ เงินเดือนของผู้สอน รวมถึงเจ้าหน้าที่ในสถาบัน

4. การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน การเรียนอีเลิร์นนิ่งทำให้การติดต่อสื่อสารผ่านช่องทาง อินเทอร์เน็ตระหว่างผู้สอนและผู้เรียนสะดวกขึ้น ทั้งนี้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจะดีกว่าเรียน ในห้องบรรยายใหญ่ ซึ่งปฏิสัมพันธ์ในการเรียนอีเลิร์นนิ่งช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนใกล้ชิดกันผ่าน เทคโนโลยีโดยปัจจัยปฏิสัมพันธ์นั้นมีความสำคัญต่อการสร้างความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนด้วย

ชิตรา และราช (Chitra & Raj, 2018, pp.12) ได้กล่าวถึงข้อดีของการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แบบออนไลน์ไว้ดังนี้

1. การเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แบบออนไลน์สามารถรองรับความต้องการของผู้เรียนทุกคน เนื่องจากการเข้าเรียนขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้เรียน
2. ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ไม่จำกัดจำนวนครั้ง โดยเป็นคุณสมบัติสำคัญที่สามารถทบทวนเนื้อหาบทเรียนของผู้เรียนแต่ละคน
3. ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาที่ถูกต้องและทันสมัยได้ทุกเวลา
4. ผู้เรียนสามารถกำหนดความเร็วในการเรียนรู้ของตนเองได้ตามลักษณะการเรียนรู้ของตนเอง
5. ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเฉพาะหัวข้อที่เกี่ยวข้องได้ และสามารถข้ามบางหัวข้อที่ผู้เรียนทราบแล้วหรือไม่สนใจได้
6. ความสม่ำเสมอ เนื่องจากผู้เรียนทุกคนจะได้รับการฝึกอบรมหรือการเรียนรู้ในรูปแบบเดียวกัน ไม่ว่าจะใช้บทเรียนในห้วงเวลาใด
7. การใช้ต้นทุนที่ลดลง เนื่องจากผู้สอนและผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเดินทางไปสถานที่ฝึกอบรม
8. ประสิทธิภาพ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลเชิงบวกต่อองค์กรเนื่องจากเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้และนำความรู้ในไปใช้ และช่วยในการเก็บรักษาข้อมูลเป็นเวลานานขึ้น
9. ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยลง เนื่องจากการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นวิธีการเรียนรู้แบบไร้กระดาษจึงช่วยปกป้องสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาพบว่า การเรียนรู้โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ใช้พลังงานน้อยลงประมาณ 90% และสร้างปริมาณการปล่อย CO2 น้อยลง 85% เมื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตรการศึกษาแบบดั้งเดิม

แทมม (Tamm, 2020 : online) ได้กล่าวถึงข้อดีของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถวางแผนตารางเวลาของตนเองได้ตามสะดวก งานวิจัยหลายชิ้นแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองนำไปสู่ความพึงพอใจของผู้เรียนที่เพิ่มขึ้น และความเครียดจากการเข้าชั้นเรียนลดลง ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น

2. เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นวิธีการเรียนรู้สมัยใหม่ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อันก่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการเรียนรู้นี้จะช่วยเพิ่มบทบาทของผู้เรียนในการเรียนมากขึ้น

3. มีความคุ้มค่า สำหรับสถาบันการศึกษา บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีประโยชน์ในการควบคุมต้นทุนการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามความคุ้มค่าไม่ได้เกิดแต่กับสถาบันการศึกษาเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงผู้เรียนอีกด้วย เช่น ลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง หนังสือเรียน และอุปกรณ์ต่างๆ

4. ส่งเสริมรูปแบบการเรียนรู้แบบปัจเจกบุคคล การจัดการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน และช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนตามรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง เนื่องจากผู้เรียนทุกคนมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

5. ปรับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับตนเองได้ ผู้เรียนสามารถควบคุมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับตนเองได้ หากสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เหมาะสม และไม่มีสิ่งรบกวนใด ๆ ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น

6. สามารถวิเคราะห์ผลการเรียนรู้และการประเมินได้ ด้วยข้อมูลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ของระบบ สถาบันการศึกษาสามารถปรับปรุงสื่อการฝึกอบรมและเพิ่มผลการเรียนรู้ได้หลายวิธี และสามารถรวบรวมข้อมูลใหม่และวิเคราะห์ว่าการเปลี่ยนแปลงของเราเป็นประโยชน์หรือไม่

7. การเรียนรู้ออนไลน์สามารถแก้ปัญหาความขาดแคลนของครูได้ ปัญหาการขาดแคลนครูจะเป็นเรื่องยากที่จะแก้ไข แต่การจัดการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์สามารถแก้ไขปัญหาความขาดแคลนครูได้ เช่น มหาวิทยาลัยทั่วไปมีนักศึกษาโดยเฉลี่ย 16.5 คนต่อครูหรือเจ้าหน้าที่ 1 คน ในขณะที่การจัดการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ประกอบไปด้วยอาจารย์ที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์ 1 หรือ 2 คน สามารถให้บริการแก่นักเรียนหลายพันคน อย่างไรก็ตามสถาบันการศึกษาอาจต้องมุ่งเน้นไปที่การให้ครูที่มีคุณภาพสูงสุดที่สามารถสื่อสารกับผู้เรียนในวงกว้างผ่านการจัดการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ได้มากกว่าการมุ่งเน้นเพิ่มปริมาณของครู

8. เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉลี่ยแล้วการจัดการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จะใช้พลังงานน้อยลง 90% และปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์น้อยกว่าหลักสูตรมหาวิทยาลัยทั่วไปถึง 85% เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นวิธีการ

เรียนรู้แบบไม่ใช้กระดาษจึงมีส่วนช่วยในลดการใช้กระดาษ และปัญหาที่เกิดจากการใช้กระดาษลงไป ด้วย

9. ไม่ต้องใช้ตำราเรียน ข้อดีอย่างหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คือไม่จำเป็นต้องใช้ตำราเรียน สื่อการเรียนรู้ทั้งหมดสามารถเข้าถึงได้ทางออนไลน์โดยไม่มีข้อจำกัด สื่อการเรียนรู้ออนไลน์สามารถนำมาใช้ใหม่และอัปเดตได้ไม่จำกัดจำนวนครั้งซึ่งแตกต่างจากหนังสือเรียนที่ต้องออกใหม่และซื้อใหม่อีกครั้งเมื่อล้าสมัย

10. ประหยัดเวลา ในการเรียนรู้แบบดั้งเดิมการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของโรงเรียนเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและยาวนาน อย่างไรก็ตามในกรณีของการจัดการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สามารถจัดส่งและอัปเดตบทเรียนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

โดยสรุปข้อดีของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คือ การช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัดและความสะดวกของตน อีกทั้งผู้เรียนสามารถที่จะควบคุมการเรียนรู้ของตนได้ และช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ รวมทั้งเนื้อหาที่มีความทันสมัย และตอบสนองต่อเรื่องราวต่างๆ ในปัจจุบันได้อย่างทันท่วงที

1.6 ข้อจำกัดของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงข้อจำกัดของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ไว้ดังนี้
 ฅนอมพร เลหาจรัสแสง (2545, น.22-23) ได้กล่าวถึงข้อพึงระวังในการเรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. ผู้สอนที่นำอีเลิร์นนิ่งไปใช้ในลักษณะเป็นสื่อเสริม โดยไม่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน เลยกกล่าวคือผู้สอนยังคงใช้แต่วิธีการบรรยายในทุกเนื้อหาและสั่งให้ผู้เรียนไปทบทวนจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้ออกแบบให้จูงใจผู้เรียนแล้ว ผู้เรียนคงสนใจอยู่ไม่นานและเลิกใช้ไป ซึ่งจะกลายเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า

2. ผู้สอนจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้เนื้อหาแก่ผู้เรียนมาเป็น (Facilitator) ผู้ช่วยเหลือและให้คำแนะนำต่างๆ แก่ผู้เรียน พร้อมไปกับการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. การลงทุนในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ต้องครอบคลุมถึงการจัดการให้ผู้สอนและผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาและการติดต่อสื่อสารออนไลน์ได้สะดวก สำหรับอีเลิร์นนิ่งแล้วผู้สอนหรือผู้เรียนที่ใช้รูปแบบการเรียนในลักษณะนี้จะต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) ต่างๆ ในการเรียนที่พร้อม และมีประสิทธิภาพ

4. การออกแบบอีเลิร์นนิ่งที่ไม่เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในบ้านเรา ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่น บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จะต้องได้รับการ

ออกแบบตามหลักจิตวิทยาศึกษา กล่าวคือจะต้องเน้นให้มีการออกแบบกิจกรรมที่มีการโต้ตอบอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นกับเนื้อหาเอง หรือกับผู้เรียนคนอื่นๆ หรือกับผู้สอนก็ตาม

ฐาปนีย์ ธรรมเมธา (2557, น.17-18) กล่าวถึง ข้อจำกัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง ที่สำคัญได้แก่

1. โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีซึ่งอาจจะไม่สามารถใช้ได้ในพื้นที่ของประเทศ แบนด์วิดท์ หรือการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อความสะดวกของกระบวนการเรียนรู้ เพราะจะทำให้ผลการรับสารผ่านสื่อประเภทกราฟิก มัลติมีเดียเป็นไปไม่ได้ หรือล่าช้า

2. การออกกลางคันระหว่างเรียนแบบอีเลิร์นนิ่ง เนื่องจากผู้เรียนบางคนอาจจะรู้สึกเหงา และโดดเดี่ยวจากอาจารย์ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้น

3. การขาดการติดต่อของมนุษย์การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและ เพื่อนร่วมชั้นอื่น ๆ บางคน อาจล้มเหลวเนื่องจากพฤติกรรมการเรียนไม่ดีหรือแรงจูงใจต่ำ

4. บางครั้งอาจารย์ผู้สอนที่ไม่สามารถช่วยเหลือและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนได้ในขณะเวลาเดียว กับที่ผู้เรียนต้องการได้รับความช่วยเหลือ

5. ผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีอีเลิร์นนิ่งต้องมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และบางครั้งไฟล์ และการจัดการ ซอฟต์แวร์ของการเรียนแบบอีเลิร์นนิ่ง ซึ่งอาจจะซับซ้อนสำหรับผู้เรียนที่เริ่มต้น

ทันจิ และวาซานทา (Thanji & Vasantha, 2018 : 178) ได้สรุปถึงข้อจำกัดของการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนรู้สึกขาดการติดต่อกับผู้สอน
2. ผู้สอนต้องเพิ่มเวลาในการเตรียมตัวมากขึ้น
3. ไม่สะดวกต่อผู้ที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงอุปกรณ์และสัญญาณอินเทอร์เน็ต
4. ผู้เรียนเกิดความหงุดหงิดวิตกกังวลและสับสนมากขึ้น
5. ผู้เรียนเกิดความรู้สึกห่างไกลความรู้สึกโดดเดี่ยว
6. ขาดปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับผู้สอน
7. ขาดทักษะที่จำเป็นมีผลต่อการเรียนรู้
8. อาจนำไปสู่การละเมิดลิขสิทธิ์และการลอกเลียนแบบ

ชित्रา และราช (Chitra & Raj, 2018, pp.12) ได้กล่าวถึงข้อเสียและข้อจำกัดของการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ดังนี้

1. **ผู้เรียนขาดวินัยในตนเอง** หากผู้เรียนขาดวินัยในตนเอง พวกเขาจะไม่มีแรงจูงใจในการศึกษา อาจเกิดพฤติกรรมผัดวันประกันพรุ่ง ในขณะที่การเรียนรู้ในห้องเรียนจะส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนได้มากกว่า

2. ปัญหาสุขภาพ หากผู้เรียนต้องเปิดคอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ตเพื่อเรียนอยู่ตลอดเวลา อาจทำให้เกิดปัญหาความตึงเครียด มีปัญหาด้านการมองเห็นจากการใช้สายตามากเกินไป อย่างไรก็ตามแนะนำให้ผู้เรียนพักผ่อนอย่างน้อย 10 นาทีต่อชั่วโมง โดยการเดินไปรอบ ๆ และออกกำลังกายเพื่อป้องกันอาการเจ็บปวด

3. ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ ปัญหาที่ผู้เรียนอาจต้องเผชิญ หากผู้เรียนต้องการเข้าร่วมหลักสูตรออนไลน์ แต่ไม่มีอุปกรณ์รองรับ หรือไม่สามารถเข้าถึงการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ อาจส่งผลต่อความเท่าเทียมและเกิดความเหลื่อมล้ำได้

อาร์คอร์ฟูล และอาไบดู (Arkorful & Abaidoo, 2014, pp.403) ได้กล่าวถึงผลเสียของการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ดังนี้

1. การเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ผู้เรียนเกิดการขาดปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น อาจส่งผลให้ความตั้งใจในการเรียนมีน้อยลง การเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จึงต้องใช้ความตั้งใจและความพยายามเป็นอย่างมากตลอดจนทักษะในการบริหารเวลาเพื่อลดผลกระทบดังกล่าว

2. การชี้แจงเนื้อหา การอธิบายเนื้อหา ตลอดจนการตีความบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ อาจมีประสิทธิภาพน้อยกว่าวิธีการเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบเผชิญหน้า

3. การเรียนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์อาจส่งผลต่อทักษะการสื่อสารของผู้เรียน ถึงแม้ว่าผู้เรียน อาจมีความรู้ที่ดี แต่อาจไม่มีทักษะที่ในการถ่ายทอดข้อมูลหรือความรู้ที่ได้มา

4. เนื่องจากการทดสอบเพื่อประเมินผลในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์สามารถทำได้โดยใช้อาศัยเครือข่ายคอมพิวเตอร์ แต่อาจควบคุมการทุจริตในการทำแบบทดสอบได้ยาก

5. การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์อาจเข้าข่ายการละเมิดลิขสิทธิ์และการคัดลอกผลงาน หากผู้สอนมีทักษะในการคัดเลือกข้อมูลในการนำมาใช้น้อย

6. การเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ยังอาจไม่สามารถขัดเกลาพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนได้เทียบเท่ากระบวนการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า

7. ไม่ใช่ทุกสาขาหรือทุกวิชาที่สามารถใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในการศึกษาได้ โดยงานวิจัยหลายชิ้นพบว่าบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสมในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มากกว่าสาขาอื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์การแพทย์ และเภสัชศาสตร์ ซึ่งจำเป็นต้องมีพัฒนาทักษะการปฏิบัติร่วมด้วย

8. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์อาจนำไปสู่ความแออัดของการใช้งานเว็บไซต์ โดยสิ่งนี้อาจนำมาซึ่งค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิดและการเสียเวลา

โดยสรุปข้อจำกัดของการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ทำให้เห็นได้ว่าการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์อาจจะไม่เหมาะสมในทุกสถานการณ์หรืออาจจะไม่

เหมาะกับผู้เรียนทุกคน ดังนั้นการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จึงต้องอาศัยทั้งการออกแบบที่น่าสนใจของผู้สอน และความร่วมมือของผู้เรียนที่จะต้องเรียนให้สำเร็จ

2. การจัดการเรียนการสอน รายวิชา จริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล

2.1 คำอธิบายรายวิชา

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป กฎหมายวิชาชีพด้านสุขภาพ พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาล พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง และข้อบังคับสภาการพยาบาล แนวคิดจริยศาสตร์ หลักคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล การพัฒนาจริยธรรม และกระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรม

2.2 จุดมุ่งหมายรายวิชา

เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป กฎหมายวิชาชีพด้านสุขภาพ พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาล พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง และข้อบังคับสภาการพยาบาล แนวคิด จริยศาสตร์ หลักคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล การพัฒนาจริยธรรม และกระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรม

2.3 หน่วยการเรียนรู้ ครอบคลุมเนื้อหา

- 2.3.1 แนวคิดจริยศาสตร์
- 2.3.2 ทฤษฎีจริยศาสตร์
- 2.3.3 แนวคิดจริยธรรมในวิชาชีพ
- 2.3.4 หลักจริยธรรมในวิชาชีพ
- 2.3.5 จริยธรรมกับวิชาชีพพยาบาล
- 2.3.6 การพัฒนาจริยธรรม
- 2.3.7 ปัญหาจริยธรรมทางการพยาบาล
- 2.3.8 กระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรม

2.4 ผลการเรียนรู้ เมื่อสิ้นสุดรายวิชา นักเรียนจะมีคุณลักษณะหรือมีความสามารถ ดังนี้

2.4.1 สามารถอธิบายความรู้ ความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานชีวิตที่ครอบคลุมทั้งวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ กฎหมายและการปกครองระบบประชาธิปไตย และศาสตร์พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์สุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลพื้นฐานตามคำอธิบายรายวิชา

2.4.2 สามารถอธิบายความรู้ ความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ทางวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ขั้นหนึ่งทุกสาขาที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลพื้นฐานตามคำอธิบายรายวิชา

2.4.3 สามารถนำความรู้ ความเข้าใจในสาระสำคัญของกระบวนการพยาบาลไปใช้กับผู้รับบริการ

โดยสรุปสาระและจุดมุ่งหมายของ รายวิชา จริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล มุ่งพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป กฎหมายวิชาชีพด้านสุขภาพ พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาล พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง และ ข้อบังคับสภาการพยาบาล แนวคิด จริยศาสตร์ หลักคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล การพัฒนาจริยธรรม และกระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรม

3. วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

3.1 ประวัติความเป็นมา

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ที่ตั้ง 317/6 ถนนราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทร 02-354-7842 เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สถาบันสมทบ มหาวิทยาลัยมหิดล และ หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล

19 สิงหาคม 2506 มีการจัดตั้งโรงเรียนทางพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยของกองทัพบก พร้อมอนุมัติจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่าย ตามโครงการ ตามหนังสือ ยก.ทบ. ลับ ที่ 755/06

8 พฤศจิกายน 2527 ยกวิทยฐานะเป็นวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก จัดเป็นหน่วยขึ้นตรงต่อศูนย์อำนวยการแพทย์พระมงกุฎเกล้า กรมแพทย์ทหารบก ได้มีการปรับปรุงอัตรากำลังพลใหม่เข้าไว้ในอัตราของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ตามคำสั่ง กองทัพบก (เฉพาะ) ที่ 277/27 เรื่อง แก้อัตรากองทัพบก 2506 (ครั้งที่ 27)

พ.ศ.2529 เป็นสถาบันสมทบมหาวิทยาลัยมหิดล ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง การรับวิทยาลัยพยาบาล กองทัพบกเข้าสมทบในมหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ.2532 ได้รับการรับรองหลักสูตรและสถาบันการศึกษาที่ทำการสอนและเปิดอบรมวิชาการพยาบาลและผดุงครรภ์

พ.ศ.2507 –2516 เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย กองทัพบก หลักสูตร 4 ปี รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรได้รับประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย ผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 548 นาย จากรุ่นที่ 1-10 บรรจุเข้ารับราชการในหน่วยรักษาพยาบาลกองทัพบก ยกเจ้าสิบตรีหญิง

พ.ศ.2517-2523 เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย กงทัพบก (เทียบเท่าอนุปริญญา) โดยรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระยะเวลาการศึกษา 3 ปี 6 เดือน ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้ (เทียบเท่าอนุปริญญา) มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 391 นาย จากรุ่นที่ 11-17 บรรจุนับราชการในหน่วยรักษาพยาบาลของกองทัพบก และได้รับพระราชทานยศเป็นร้อยตรีหญิง

พ.ศ.2524-2527 เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (เทียบเท่าปริญญาตรี) โดยรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระยะเวลาการศึกษา 4 ปี ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร จะได้รับประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (เทียบเท่าปริญญาตรี) มีผู้สำเร็จการศึกษา 50 นาย คือ รุ่นที่ 18 บรรจุนับราชการในหน่วยรักษาพยาบาลของกองทัพบก และได้รับพระราชทานยศเป็นร้อยตรีหญิง

พ.ศ.2528-2555 เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ปริญญาตรี) โดยรับผู้สำเร็จการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 6 ระยะเวลาการศึกษา 4 ปี

พ.ศ.2555- ปัจจุบัน เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง 2555) รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระยะเวลาการศึกษา 4 ปี เปิดสอนให้กับนักเรียนพยาบาลรุ่นที่ 49-51 จำนวนรุ่นละ 80 นาย

3.2 ปรัชญา วพบ.

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก เชื่อว่าการพัฒนาไปสู่องค์กรสมรรถนะสูงบนพื้นฐานความรู้ คู่คุณธรรม สามารถผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลที่มีคุณภาพ มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรม ก้าวทันเทคโนโลยี มีอุดมการณ์ทหารและมีจิตอาสา เพื่อตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพของกองทัพและประชาชนได้อย่างมีความสุข

3.3 วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรสมรรถนะสูงตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาภายใต้ผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ

3.4 พันธกิจ

3.4.1 ผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลที่มีคุณภาพ มีอุดมการณ์ทหาร พร้อมปฏิบัติงานตอบสนองภารกิจของกองทัพบกและรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

3.4.2 สร้างงานวิจัย นวัตกรรมและผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพ

3.4.3 บริการวิชาการทางด้านการพยาบาลและสาขาที่เกี่ยวข้องแก่กำลังพล ครอบครัว และประชาชน

3.4.4 ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาไทย

3.4.5 พัฒนาคูณภาพการบริหารจัดการองค์กรเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ

4. การทดสอบประสิทธิภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556, น.9-11) ได้กล่าวถึงการทดสอบประสิทธิภาพสื่อไว้ว่า การผลิตสื่อที่นำก่อนนำไปใช้จริงจะต้องนำสื่อที่ผลิตขึ้นไปทดสอบประสิทธิภาพเพื่อดูว่าสื่อหรือชุดการสอนทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่มีประสิทธิภาพในการช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใดมีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์หรือไม่และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนจากสื่อในระดับใดดังนั้นผู้ผลิตสื่อการสอนจำเป็นจะต้องนำสื่อไปหาคุณภาพเรียกว่าการทดสอบประสิทธิภาพ

1. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transitional Behavior) เป็นการประเมินต่อเนื่องที่ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยของผู้เรียน เรียกว่า “กระบวนการ” (Process) ที่เกิดจากการประกอบกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ การทำโครงการ หรือทำรายงานเป็นกลุ่ม และรายงานบุคคล ได้แก่ งานที่มอบหมาย และกิจกรรมอื่นใดที่ผู้สอนกำหนดไว้

1.2 ประเมินพฤติกรรมสุดท้าย (Terminal Behavior) การประเมินผลลัพธ์ (Product) ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียนและสอบไล่

ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จะมีการกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้ผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อร้อยละของผลการประเมินหลังเรียนทั้งหมด คือ E_1/E_2 = ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

2. การคำนวณหาประสิทธิภาพ กระทำได้ 2 วิธี คือ โดยใช้สูตรและโดยการคำนวณธรรมดา ดังนี้

2.1 กระทำโดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$\text{สูตรที่ 1} \quad E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100 \quad \text{หรือ} \quad \frac{X}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ คือ คะแนนรวมของแบบฝึกกิจกรรมหรืองานที่ทำระหว่างเรียน
ทั้งที่เป็นกิจกรรมในห้องเรียน นอกห้องเรียนหรือออนไลน์

A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกปฏิบัติทุกชิ้นรวมกัน

N คือ จำนวนผู้เรียน

$$\text{สูตรที่ 2} \quad E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100 \quad \text{หรือ} \quad \frac{F}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum F$	คือ คะแนนรวมของผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียน
	B	คือ คะแนนเต็มของการประเมินสุดท้ายของแต่ละหน่วย ประกอบด้วยผลการสอบหลังเรียนและคะแนนจากการ ประเมินงานสุดท้าย
	N	คือ จำนวนผู้เรียน

2.2 การคำนวณธรรมดา ดังนี้

E_1 คือ ค่าประสิทธิภาพของงานและแบบฝึกปฏิบัติ กระทำได้โดยการนำคะแนนงานทุกชิ้นของนักเรียนในแต่ละกิจกรรม แต่ละคนมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ยและเทียบส่วนโดยเป็นร้อยละ

E_2 คือ ประสิทธิภาพผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียนของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแต่ละชุด กระทำโดยการเอาคะแนนจากการสอบหลังเรียนและคะแนนจากงานสุดท้ายของนักเรียนทั้งหมดรวมกันหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบส่วนร้อยละ เพื่อหาค่าร้อยละ

หลังจากคำนวณค่า E_1 และ E_2 ต้องแปลความหมายของผลลัพธ์โดยยึดหลักความคลาดเคลื่อนหรือความแปรปรวนของผลลัพธ์ได้ไม่เกิน .05 จากช่วงต่ำไปสูง = ± 2.5 ทำให้ผลลัพธ์ของค่า E_1 หรือ E_2 ที่ถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์ มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5% และสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกิน 2.5%

นอกจากการทดสอบประสิทธิภาพสื่อก่อนนำไปใช้แล้ว พิสุทธา อารีราษฎร์ (2551, น.143-151) ได้กล่าวถึงการประเมินเพื่อตรวจสอบโครงสร้างภายใน ประเมินผลลัพธ์ ประเมินสิ่งต่างๆที่ประกอบเป็นโครงสร้างภายใน ประเมินผลลัพธ์ เช่น ด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบจอบภาพความสะดวกในการใช้งาน เป็นต้น ซึ่งการประเมินจะประกอบด้วยวิธีการที่ใช้ดังต่อไปนี้

1. การประเมินองค์ประกอบ เป็นการประเมินตามแนวทางการศึกษาที่เน้นประเมินในด้านเนื้อหาและแบบทดสอบ ด้านการออกแบบอื่น ๆ เช่น โครงสร้างภายใน ประเมินผลลัพธ์ประเมินสิ่งต่างๆ ที่ประกอบเป็นโครงสร้างภายใน เช่น ด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบเกี่ยวกับจอบภาพความยากง่ายในการใช้งาน เป็นต้น ในการประเมินจะใช้แบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่จะใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า สอบถามผู้ทดลองใช้สื่อ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาโปรแกรม ผู้เชี่ยวชาญในด้านสื่อ ผู้สอน และนักเรียนทุกๆ ไป ทั้งนี้ การที่จะใช้ประเมินเป็นกลุ่มใด ผู้ออกแบบ

ต้องเลือกอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับรายการที่จะประเมิน รายละเอียดที่ผู้ออกแบบสามารถเลือกใช้ประเมินสื่อ มีดังต่อไปนี้

1.1 ด้านเนื้อหาเป็นส่วนที่สำคัญในการพัฒนาสื่อ เนื่องจากเนื้อหาเป็นส่วนที่จะให้ความรู้แก่นักเรียน ดังนั้นในการประเมินจะประเมินในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1.1 ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา เป็นการประเมินในด้านความเหมาะสมของเนื้อหาแก่นักเรียน สื่อที่ดีควรมีคุณลักษณะอย่างหนึ่ง คือ มีเนื้อหาที่ตรงกับระดับของนักเรียน โดยมีการใช้ภาษาที่เหมาะสม มีการสอดแทรกการอธิบายด้วยภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว

1.1.2 ด้านความถูกต้องของเนื้อหา เป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องมีการตรวจสอบและประเมิน เนื้อหาที่นำเสนอในสื่อจะต้องเป็นเนื้อหาที่ถูกต้องและครบถ้วนไม่คลุมเครือ นอกจากนี้จะต้องใช้ภาษา สละสลวยหรือใช้ไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

1.1.3 คุณค่าของเนื้อหา เป็นเนื้อหาที่นำเสนอในสื่อมีคุณค่าเพียงไรต่อนักเรียน เช่น เนื้อหาที่มุ่งแต่ความเพลิดเพลิน ความรุนแรง หรือเนื้อหาที่นำเสนอในแง่การเหยียดผิว เชื้อชาติ เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาที่กล่าวถึงนี้ถือว่าเป็นเนื้อหาที่ไม่มีคุณค่าและไม่เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน แต่อย่างใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้านักเรียนเป็นเด็กเล็ก ผู้ออกแบบควรจะมีระดับที่วาง ดังนั้นการประเมินคุณค่าของเนื้อหาจึงเป็นสิ่งสำคัญ

1.2 ด้านการออกแบบ เป็นลักษณะโครงสร้างของจอภาพที่นำเสนอ การใช้สีและตัวอักษร และการใช้สื่อประสม ดังนี้

1.2.1 การใช้พื้นที่หน้าจอเนื่องจากจอภาพคอมพิวเตอร์เป็นส่วนที่จะใช้ติดต่อกับนักเรียน ดังนั้น การออกแบบการใช้พื้นที่ของจอภาพควรออกแบบให้มีความสมดุล ง่ายและสะดวกต่อการใช้นักเรียน มีการจัดวางการนำเสนอของจอภาพอย่างเป็นสัดส่วนชัดเจนและสม่ำเสมอตลอดทั้งสื่อ

1.2.2 การใช้สีและตัวอักษร เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการนำเสนอของจอภาพ สีที่ใช้ควรเป็นสีสบายตาและผ่อนคลายนักเรียน นอกจากนี้จะต้องเน้นความสวยงามและความชัดเจน ในส่วนของตัวอักษรก็เช่นกัน ควรจะเป็นตัวอักษรที่มีขนาดเหมาะสม และใช้สีของตัวอักษรโดยมีหลักคือ สีของตัวอักษรเข้มบนสีพื้นอ่อนหรือใช้สีตัวอักษรบนพื้นเข้ม

1.2.3 การใช้สื่อประสม เป็นการใช้เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว หรือข้อความในสื่อ ทำให้สื่อมีการอธิบายที่หลากหลาย แต่อย่างไรก็ตามการสร้างสื่อประสม ควรจะพิจารณาให้เหมาะสมกับวัยหรือระดับของนักเรียน เหมาะสมกับสถานการณ์ในสื่อและควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ควบคุมการแสดงผลบนจอภาพในด้านสื่อประสมด้วยตนเองได้

1.3 ด้านกิจกรรม ในการออกแบบสื่อส่วนหนึ่งที่จะต้องออกแบบควบคู่กันไป ได้แก่ กิจกรรมที่จะให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์เพื่อให้มีส่วนร่วมหรือเพื่อทำการทดสอบความรู้นักเรียน

กิจกรรมที่ออกแบบในสื่อจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังนำเสนอ และถ้าเป็นกิจกรรมที่เป็นแบบ การตอบคำถามหรือแบบทดสอบจะต้องเป็นแบบทดสอบที่ผ่านการหาความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก หรือค่าความเชื่อมั่นมาก่อน และจะต้องเป็นคำถามที่ชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะนำเสนอ นอกจากนี้ กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ควรจัดให้มีการเสริมแรงในจังหวะที่เหมาะสมกับ เวลาและระดับของนักเรียน

1.4 ด้านการจัดการสื่อ เป็นวิธีการควบคุมสื่อ ความชัดเจนของคำสั่งในตัวสื่อ การจัดทำเอกสารประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ จะมีการออกแบบอย่างเหมาะสมและสมบูรณ์ ดังนี้

1.4.1 ส่วนของวิธีการควบคุมสื่อ เป็นนักเรียนมีโอกาสในการควบคุมสื่อ เป็นอย่างไร สื่อเสนอหัวข้อย่อยสอดคล้องกันหรือไม่อย่างไร ตลอดจนการมีสิ่งอำนวยความสะดวกใน สื่อที่ให้นักเรียนได้จัดการเองได้ เช่น การปรับแต่งเรื่อง การตั้งเวลาให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น

1.4.2 ความชัดเจนของคำสั่งในสื่อ เป็นการที่นักเรียนสามารถจัดการสื่อ ได้ง่ายไม่สับสนโดยไม่ต้องร้องขอความช่วยเหลือจากผู้สอน หรือนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ด้าน คอมพิวเตอร์ก็สามารถใช้งานสื่อได้

1.4.3 ส่วนการจัดทำเอกสารถือเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องจัดทำ เนื่องจากสามารถใช้เอกสารเป็นแหล่งอ้างอิง และสามารถใช้เป็นคู่มือในการใช้สื่อได้ เอกสารที่ดีควร ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่จำเป็น การแนะนำสื่อ วัตถุประสงค์ของสื่อ การใช้งาน สื่อและปัญหาที่อาจจะพบได้ในการใช้สื่อ

2. ประสิทธิภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นความสามารถของบทเรียนใน การสร้างผลสัมฤทธิ์ให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามระดับที่คาดหวัง โดยการทำให้แบบสอบถามหรือ แบบฝึกหัดระหว่างสื่อและแบบทดสอบหลังเรียน โดยวิธีการหาประสิทธิภาพของบทเรียน จะใช้ คะแนนเฉลี่ยจากการทำให้แบบทดสอบหรือกิจกรรมระหว่างเรียนมาคำนวณร้อยละซึ่งจะเรียกว่า Event 1 หรือ E_1 มาเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในรูปของร้อยละจากการทำให้แบบทดสอบหลังเรียนซึ่งจะ เรียกว่า Event 2 หรือ E_2 โดยนำมาเปรียบเทียบกันในรูปแบบ E_1/E_2 อย่างไรก็ตามค่าร้อยละของ E_1/E_2 ที่คำนวณได้จะต้องนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นมา เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการวัดและ ประเมินประสิทธิภาพของบทเรียน เกณฑ์ที่ใช้วัดโดยทั่วไปจะกำหนดไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 เช่น 80/80 โดยค่าที่กำหนดไว้มีความหมาย ดังนี้

80 ตัวแรก คือ เกณฑ์ของประสิทธิภาพของสื่อจากการทำให้แบบฝึกหัดหรือการ ปฏิบัติกิจกรรมในระหว่างเรียนบทเรียน

80 ตัวหลัง คือ เกณฑ์ของประสิทธิภาพของสื่อจากการทำให้แบบทดสอบหลัง การเรียน

การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานไม่ควรกำหนดให้มีค่าสูงเกินไปหรือต่ำเกินไป แต่ควรกำหนดให้สอดคล้องกับระดับนักเรียนที่จะเป็นผู้ใช้สื่อ โดยมีแนวทางการกำหนดไว้กว้าง ๆ ดังนี้

1. การประเมินโดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นความสามารถของนักเรียนในการแสดงออกโดยการทำแบบทดสอบให้ถูกต้องหลังจากได้ผ่านการศึกษาจากสื่อแล้ว ถ้านักเรียนแสดงออกถึงความสามารถมากโดยทดสอบแล้วได้คะแนนสูงจะถือว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ซึ่งความสามารถที่มีของนักเรียนนี้เป็นผลมาจากการได้ศึกษาเนื้อหาความรู้จากสื่อ ดังนั้น จึงเป็นการวัดคุณภาพของสื่อได้เช่นกัน ถ้าสื่อมีคุณภาพดีเมื่อให้นักเรียนได้เรียนเนื้อหาผ่านสื่อแล้ว อาจจะมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำหรือค่อนข้างต่ำได้เช่นกัน การหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไปจะหาได้โดยการเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ขึ้นไป ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบแล้ว จะทำให้ทราบว่าแตกต่างกัน หรือดีขึ้น หรือดีกว่าอย่างไร โดยสถิติที่ใช้ทดสอบ ได้แก่ z-test, t-test และ F-test นอกจากนี้ในการหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของนักเรียนจะต้องใช้รูปแบบการทดลอง เพื่อเป็นแบบแผนในการทดลองและจะต้องเขียนสมมติฐานในการทดลองเพื่อเป็นตัวชี้นำคำตอบในการทดลองด้วย

2. การประเมินความพึงพอใจเป็นความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะความรู้สึกล้วนทำให้บุคคลเอาใจใส่และอาจกระทำการบรรลุถึงความมุ่งหมายที่บุคคลต่อสิ่งนั้น ในการวัดหรือประเมินประสิทธิภาพของสื่อคอมพิวเตอร์ การประเมินในด้านความพึงพอใจของผู้ใช้สื่อคอมพิวเตอร์ โดยอาจจะเป็นผู้สอนหรือนักเรียน ก็ได้วิธีการหนึ่งในการวัดประสิทธิภาพของสื่อคอมพิวเตอร์ ถ้าผู้ใช้งานมีความพึงพอใจต่อสื่อจะเป็นผลทำให้นักเรียนยอมรับและตอบสนองการเรียนด้วยความเต็มใจ โดยการสนใจการเรียนหรือการร่วมกิจกรรม ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น

ในการวัดผลหรือประเมินความพึงพอใจ จะใช้แบบสอบถามวัดทัศนคติตามวิธีของลิเคิร์ตซึ่งจะแบ่งความรู้สึกรู้สึกออกเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีความพอใจมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความพอใจมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความพอใจปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความพอใจน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความพอใจน้อยที่สุด

โดยสรุปการประเมินบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย องค์ประกอบ การออกแบบ ผลสัมฤทธิ์ ความพึงพอใจ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานไม่ควรกำหนดให้มีค่าสูงเกินไปหรือต่ำเกินไป แต่ควรกำหนดให้สอดคล้องกับระดับนักเรียนที่จะเป็นผู้ใช้สื่อและต้องมีการหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 ผู้ศึกษาได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในช่วงปี พ.ศ. 2553-2564 พบงานวิจัยที่ใกล้เคียง ดังนี้

วณิชชา พิงชมพู และ ศิริรัตน์ ปานอุทัย (2557) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วย E-Learning สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตในกระบวนวิชาพยาบาลผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนการสอนด้วย E-Learning สำหรับนักศึกษาพยาบาลภายหลังการทดลองพบว่ามีผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.001$ ความต้องการการจัดการเรียนการสอนด้วย E-Learning สำหรับนักศึกษาพยาบาลในการเรียนกระบวนวิชาพยาบาลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นรวมทั้งนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการพัฒนาการเรียนการสอนด้วย E-Learning ในระดับดี ดังนั้นการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วย E-Learning สำหรับนักศึกษาพยาบาลจึงควรนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตกระบวนวิชาพยาบาลผู้สูงอายุ

มยุรัตน์ รักเกียรติ และวารินทร์ บินโฮเซ็น (2557) การพัฒนาสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชา BNS 403 การพยาบาลเด็กและวัยรุ่นเพื่อการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่าสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชา BNS 403 การพยาบาลเด็กและวัยรุ่นมีประสิทธิภาพ 96.36/92.34 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ($p < .001$) และนักศึกษามีความพึงพอใจที่มีต่อสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชา BNS 403 การพยาบาลเด็กและวัยรุ่นสูงกว่าร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)

วารินทร์ บินโฮเซ็น และรัชณี นามจันทร์ (2558) การพัฒนาสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชา BNS 405 การพยาบาลผู้สูงอายุเพื่อการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ผลการวิจัยพบว่าสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชา BNS 405 การพยาบาลผู้สูงอายุ มีประสิทธิภาพ 87.59/89.97 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และนักศึกษามีความพึงพอใจที่มีต่อสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชา BNS 405 การพยาบาลผู้สูงอายุสูงกว่าร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

อัจฉรา มีนาสันติรักษ์, พัชรี แวงวรรณ และ คณะ (2561) วิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียน E-Learning เรื่องหลักการและเทคนิคการทำแผลสำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร วิทยาลัยพยาบาล

ศรีมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียน E-Learning เรื่องหลักการและเทคนิค การทำแผลมีค่าเท่ากับ 97.64/92.15 มีค่ามากกว่าเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หลักการและเทคนิคการทำแผลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วย E-Learning อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และความคิดเห็นต่อการพัฒนาบทเรียนโดยใช้ E-Learning เรื่องหลักการและเทคนิคการ ทำแผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=3.69$)

โดยสรุป การจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนมี ความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อ คุณภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (2) ตรวจสอบคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

การดำเนินการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ (1) การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (2) การสร้างเครื่องมือในการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 99 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

1.2.1 จำแนกระดับผลการเรียนของนักเรียน โดยใช้คะแนนผลการเรียนรายวิชา ทฤษฎีและกระบวนการพยาบาลของนักเรียน ผลการเรียนของนักเรียนที่เก่งอยู่ในระดับ > 3.25 ผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนปานกลาง อยู่ในระดับ $2.75 - 3.25$ และผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนอ่อน อยู่ในระดับ < 2.75

1.2.2 เกณฑ์การจัดกลุ่มระดับคะแนนผลการเรียนของนักเรียน ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน มีเกณฑ์ดังนี้ นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 99 คน นักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง จำนวน 33 คน นักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลาง จำนวน 58 คน และ นักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อน จำนวน 8 คน

1.2.4 สุ่มนักเรียนเพื่อทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว ได้นักเรียนที่มีผลการเรียนในแต่ละกลุ่ม จำนวน 3 คน จำแนกตามระดับผลการเรียนของนักเรียน ดังนี้ นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่มีผลการเรียนเก่ง จำนวน 1 คน นักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลาง จำนวน 1 คน และ นักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อน จำนวน 1 คน

1.2.5 สุ่มนักเรียนเพื่อทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม ได้นักเรียนที่มีผลการเรียนในแต่ละกลุ่ม จำนวน 6 คน จำแนกตามระดับผลการเรียนของนักเรียน ดังนี้ นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่มีผลการเรียนเก่ง จำนวน 2 คน นักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลาง จำนวน 2 คน และนักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อน จำนวน 2 คน (ไม่ใช่ให้นักเรียนในการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว)

1.2.6 สุ่มนักเรียนในการทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม เป็นนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน จำแนกตามระดับผลการเรียนของนักเรียน ดังนี้ นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่มีผลการเรียนเก่ง จำนวน 10 คน นักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลาง จำนวน 18 คน และ นักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อน จำนวน 2 คน (ไม่ใช่ให้นักเรียนในการทดสอบคุณภาพแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม)

2. เครื่องมือในการศึกษา

เครื่องมือในการศึกษา มีดังนี้ (1) บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล (2) แบบทดสอบหลังเรียน (3) แบบประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และ (4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

2.1 บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ผู้ศึกษาได้ใช้แนวทางหลักการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จากหลักการออกแบบระบบการเรียนการสอน หรือที่เรียกว่า ADDIE ซึ่งมีอยู่ 5 ขั้นตอนใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้ (Dick & Carey, 1996 อ้างถึงใน วัชรพล วิบูลยศรีน, 2557 : 197-198)

ขั้นที่ 1 ขั้นการวิเคราะห์ ครอบคลุม (1) ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร (2) ศึกษาข้อมูลแนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล และ (3) ศึกษาเอกสารตำราเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร โดยศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก รายวิชา จริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ คำอธิบายรายวิชา และผลการเรียนรู้ พบว่า คำอธิบายรายวิชาได้กล่าวถึงภาพรวมของการเรียนรายวิชานี้ไว้ดังนี้ แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับ

กฎหมายทั่วไป กฎหมายวิชาชีพด้านสุขภาพพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาล พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง และข้อบังคับสภาการพยาบาล แนวคิดจริยศาสตร์ หลักคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล การพัฒนาจริยธรรม และกระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ครอบคลุมเนื้อหา (1) แนวคิดจริยศาสตร์ (2) ทฤษฎีจริยศาสตร์ (3) แนวคิดจริยธรรมในวิชาชีพ (4) หลักจริยธรรมในวิชาชีพ (5) จริยธรรมกับวิชาชีพพยาบาล (6) การพัฒนาจริยธรรม (7) ปัญหาจริยธรรมทางการพยาบาล และ (8) กระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรม และผลการเรียนรู้ เมื่อสิ้นสุดรายวิชานี้ได้กำหนดไว้ว่า นักเรียนจะมีคุณลักษณะหรือมีความสามารถ ดังนี้ 1) มีความรู้ในหลักศาสนา ทฤษฎีและหลักจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพที่สำคัญต่อปฏิบัติการพยาบาล สิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก สิทธิผู้บริโภค สิทธิผู้ป่วย 2) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผลการปฏิบัติงาน 3) เสียสละ ซื่อสัตย์ มีวินัย 4) มีจรรยาบรรณวิชาชีพ 5) เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ 6) สามารถควบคุมตนเองได้/แยกแยะความถูกต้องและความดี ความชั่วได้ 7) สามารถในการจัดการกับปัญหาจริยธรรมในการปฏิบัติงานในวิชาชีพการพยาบาล และ 8) เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน โดยในการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์นี้ผู้ศึกษาได้เลือกสร้างบทเรียนหัวข้อ แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งครอบคลุมหัวข้อแนวคิดจริยศาสตร์ ทฤษฎีจริยศาสตร์ แนวคิดจริยธรรมในวิชาชีพและหลักจริยธรรมในวิชาชีพ เนื่องจากเป็นหัวข้อที่สำคัญและเป็นพื้นฐานของหัวข้ออื่นๆต่อไป

1.2 ศึกษาข้อมูลแนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลแนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ต่อไป

1.2.1 ศึกษาหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลเอกสารตำรา และงานวิจัยต่างๆ

1.2.2 วางแผนในการจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยการวางแผนโครงเรื่องและเนื้อหา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ตรวจสอบ จำนวน 1 คน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิแสดงในภาคผนวก ก)

1.2.3 นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมด เช่น ภาพ เสียง ตัวอักษร มาจัดทำ และลำดับเนื้อหาให้สมบูรณ์เพื่อใช้จัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

1.3 ศึกษาเอกสารตำราเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำไปใช้ในการจัดทำโครงเรื่องเนื้อหา จัดลำดับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และความถูกต้อง ความทันสมัย และความน่าสนใจของเนื้อหาสาระ

ขั้นที่ 2 ขั้นการออกแบบบทเรียน โดยการจัดทำโครงบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องแนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 หน่วย ซึ่งในแต่ละหน่วยกำหนดหัวเรื่องย่อย ดังนี้

หน่วยที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีจริยศาสตร์

- 1.1 แนวคิดจริยศาสตร์
- 1.2 ทฤษฎีจริยศาสตร์
 - 1.2.1 ทฤษฎีประโยชน์นิยม
 - 1.2.2 ทฤษฎีหน้าที่นิยม

หน่วยที่ 2 แนวคิดจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

- 2.1 การทำหน้าที่แทนผู้ป่วยหรือการพิทักษ์สิทธิ
- 2.2 หน้าที่ความรับผิดชอบ
- 2.3 ความร่วมมือ
- 2.4 ความเอื้ออาทร

หน่วยที่ 3 หลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

- 3.1 การเคารพเอกสิทธิ์
- 3.2 การทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์
- 3.3 การไม่ทำในสิ่งที่เป็นอันตราย
- 3.4 ความยุติธรรม
- 3.5 ความซื่อสัตย์และการรักษาความลับ
- 3.6 การบอกความจริง

ขั้นที่ 3 ขั้นการพัฒนา ดำเนินการจัดสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล โดยใช้ โปรแกรมสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรมสร้างงานนำเสนอ โปรแกรมตกแต่งภาพ โปรแกรมแปลงไฟล์และตกแต่งเสียง โดยดำเนินการสร้างและพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ออกแบบหน้าจอภาพ โดยกำหนดรูปแบบของหน้าจอบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ให้ชัดเจน และใช้งานง่าย แต่ละหน้าจอบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบไปด้วย

- 1) ชื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
- 2) ปุ่มเชื่อมโยง (Link) ไปยังส่วนต่างๆ ได้แก่ หน้าหลัก, วัตถุประสงค์, เนื้อหาบทเรียน, แบบทดสอบ, ออกจากบทเรียน
- 3) รายละเอียดการทำงานของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การทำงานของปุ่มต่างๆ
- 4) เนื้อหาหรือบทเรียน

3.2 ใส่รายละเอียดเนื้อหา ภาพ และเสียงลงในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ตามเค้าโครงที่วางไว้

3.3 นำเสนอข้อมูลสำหรับนำมาใช้งาน เป็นการนำข้อมูลที่ได้สร้างเสร็จสมบูรณ์แล้วนำออกมาใช้งานโดยการเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต

ขั้นที่ 4 ขั้นการนำไปใช้ ครอบคลุม (1) นำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระตรวจสอบเบื้องต้น (2) ตรวจสอบคุณภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และ (3) นำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปตรวจสอบประสิทธิภาพกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 นำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระตรวจสอบเบื้องต้น เพื่อตรวจสอบในภาพรวมถึงความเหมาะสม และความสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

4.2 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน (รายชื่อทรงคุณวุฒิแสดงในภาคผนวก ก) ประเมินคุณภาพเครื่องมือโดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา 6 ด้าน ประกอบด้วย (1) คุณภาพด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (2) คุณภาพด้านตัวอักษร (3) คุณภาพด้านภาพประกอบบทเรียน (4) คุณภาพด้านเสียงประกอบบทเรียน (5) คุณภาพด้านกิจกรรมประกอบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และ (6) คุณภาพด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (รายละเอียดของแบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ แสดงในภาคผนวก ข) การตรวจสอบคุณภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้ค่าเฉลี่ย 4.36 (รายละเอียดตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงในภาคผนวก ฉ)

4.2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตรวจสอบคุณภาพ 6 ด้าน ประกอบด้วย (1) คุณภาพด้านเนื้อหาวิชา (2) คุณภาพด้านการดำเนินเรื่อง (3) คุณภาพด้านภาษา (4) คุณภาพด้านภาพประกอบบทเรียน (5) คุณภาพด้านเสียงประกอบบทเรียน และ (6) คุณภาพด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน (รายละเอียดของแบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ แสดงในภาคผนวก ข) การตรวจสอบคุณภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้ค่าเฉลี่ย 4.54 (รายละเอียดตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงในภาคผนวก ฉ) โดยมีข้อเสนอแนะได้แก่ ควรยกตัวอย่างประกอบบทเรียนให้มากขึ้น, ทบทวนลำดับเนื้อหาใหม่โดยหัวข้อการเคารพเอกลักษณ์ควรมาก่อนการทำประโยชน์ และควรปรับข้อความระหว่างเรียนให้เหมาะสม

4.2.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพการวัดและประเมินผล 10 รายการ (รายละเอียดของแบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ แสดงในภาคผนวก ข) การตรวจสอบคุณภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้ค่าเฉลี่ย 4.7 (รายละเอียดตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงในภาคผนวก ฉ)

4.3 นำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปตรวจสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวจำนวน 3 คน แบบกลุ่มจำนวน 6 คน และแบบภาคสนามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (รายละเอียดแสดงในบทที่ 4)

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินบทเรียน นำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนการสร้างทั้ง 4 ขั้นตอน มาประเมินในภาพรวมทั้งหมด เช่น การตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของขั้นตอนการนำไปใช้จริง แล้วนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้จริงในลำดับต่อไป

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังการเรียนจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย มีจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน ใช้เวลาทำแบบทดสอบชุดนี้ 10 นาที ได้ดำเนินการสร้าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาตำรา และเอกสาร เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ และเนื้อหาที่ใช้สร้างแบบทดสอบ คือ แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ครอบคลุม (1) แนวคิดและทฤษฎีจริยศาสตร์ (2) แนวคิดจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล และ (3) หลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์เนื้อหาและกำหนดรูปแบบของแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย มีจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน ใช้เวลาทำแบบทดสอบชุดนี้ 10 นาที

ขั้นที่ 3 สร้างแบบทดสอบ การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย วัดพฤติกรรมด้านคิดวิเคราะห์ ด้านการสังเคราะห์ และด้านการนำไปใช้ ที่ประกอบด้วยคำชี้แจงในการทำแบบทดสอบ และโจทย์ของแบบทดสอบ โดยกำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก เป็นคำถามแบบปรนัยให้นักเรียนเลือกตอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุด จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ คะแนนข้อละ 1 คะแนน รวมทั้งหมด 10 คะแนน

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ศึกษาได้นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน ตรวจสอบคุณภาพ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีรายการประเมินทั้งหมด จำนวน 10 ข้อ ผลการตรวจสอบคุณภาพได้ค่าเฉลี่ย 4.6 (รายละเอียดตารางแสดงผลการ

ตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล แสดงในภาคผนวก ข)

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบ นำแบบทดสอบไปปรับปรุงแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นที่ 6 จัดทำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ จัดทำเป็นแบบทดสอบปรนัยแบบ ออนไลน์ จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ คะแนนข้อละ 1 คะแนน รวมทั้งหมด 10 คะแนน แล้วนำไปใช้กับ กลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

2.3 แบบประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญ มีจำนวน 2 ตอน ตอนที่ 1 ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนค่า จำนวน 8 ด้าน ด้านที่ 1 ความพึงพอใจด้าน ส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 4 รายการ ด้านที่ 2 ความพึงพอใจด้าน เนื้อหาวิชา จำนวน 4 รายการ ด้านที่ 3 ความพึงพอใจด้านการดำเนินเรื่อง จำนวน 3 รายการ ด้านที่ 4 ความพึงพอใจด้านภาษา และตัวอักษร จำนวน 6 รายการ ด้านที่ 5 ความพึงพอใจด้าน ภาพประกอบบทเรียน จำนวน 4 รายการ ด้านที่ 6 ความพึงพอใจด้านเสียงประกอบบทเรียน จำนวน 3 รายการ ด้านที่ 7 ความพึงพอใจด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน จำนวน 3 รายการ และ ด้านที่ 8 ความพึงพอใจด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 7 รายการ และตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ มีจำนวน 1 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบเขียนตอบ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.3.1 ศึกษาหลักการ และทฤษฎีการสร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนจากเอกสาร ตำราเรียน และงานวิจัยต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการสอนโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

2.3.2 สร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 8 ด้าน โดย สอบถามเกี่ยวกับ (1) ด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (2) ด้านเนื้อหาวิชา (3) ด้าน การดำเนินเรื่อง (4) ด้านภาษาและตัวอักษร (5) ด้านภาพประกอบบทเรียน (6) ด้านเสียงประกอบ บทเรียน (7) ด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน และ (8) ด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่ง แบบสอบถามคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งกำหนด ค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert's scale)

2.3.3 นำแบบประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบ และทำการปรับปรุงแก้ไข เพื่อจัดทำฉบับสมบูรณ์ (รายละเอียดของแบบ ประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แสดงในภาคผนวก ง)

2.3.4 นำแบบประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน (รายละเอียดของแบบประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แสดงในภาคผนวก ง) และนำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ในบทที่ 4 ของการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวน 2 ตอน ตอนที่ 1 ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า จำนวน 8 ด้าน ด้านที่ 1 ความพึงพอใจด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 4 รายการ ด้านที่ 2 ความพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชา จำนวน 4 รายการ ด้านที่ 3 ความพึงพอใจด้านการดำเนินเรื่อง จำนวน 3 รายการ ด้านที่ 4 ความพึงพอใจด้านภาษา และตัวอักษร จำนวน 6 รายการ ด้านที่ 5 ความพึงพอใจด้านภาพประกอบบทเรียน จำนวน 4 รายการ ด้านที่ 6 ความพึงพอใจด้านเสียงประกอบบทเรียน จำนวน 3 รายการ ด้านที่ 7 ความพึงพอใจด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน จำนวน 3 รายการ และ ด้านที่ 8 ความพึงพอใจด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 7 รายการ และตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ มีจำนวน 1 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบเขียนตอบ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.3.1 ศึกษาหลักการ และทฤษฎีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจจากเอกสาร ตำราเรียน และงานวิจัยต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการสอนโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

2.3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนจำนวน 8 ด้าน โดยสอบถามเกี่ยวกับ (1) ความพึงพอใจด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (2) ความพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชา (3) ความพึงพอใจด้านการดำเนินเรื่อง (4) ความพึงพอใจด้านภาษา และตัวอักษร (5) ความพึงพอใจด้านภาพประกอบบทเรียน (6) ความพึงพอใจด้านเสียงประกอบบทเรียน (7) ความพึงพอใจด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน และ (8) ความพึงพอใจด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งกำหนด ค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert's scale) คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย และพึงพอใจน้อยที่สุด

2.3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาคณาจารย์อิสระ ตรวจสอบ และทำการปรับปรุงแก้ไข เพื่อจัดทำฉบับสมบูรณ์ (รายละเอียดผลของแบบประเมินความพึงพอใจแสดงในภาคผนวก จ)

2.3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา (รายละเอียดผลของการแบบประเมินความพึงพอใจแสดงในภาคผนวก จ) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ในบทที่ 4 ของการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ไปทดลองใช้กับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

3.1 จัดเตรียมห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับเปิดโปรแกรมไว้สำหรับนักเรียนคนละ 1 เครื่อง

3.2 ชี้แจงขั้นตอน และวิธีการเรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยอธิบายการเข้าสู่เว็บไซต์เพื่อศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สัญลักษณ์ต่างๆ ที่นักเรียนต้องรู้ และการออกจากบทเรียน

3.3 ผู้ศึกษาใช้เวลาทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 ชั่วโมง โดยใช้เวลาศึกษา 3 หน่วย

3.4 เมื่อนักเรียนเรียนครบทั้ง 3 หน่วยแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์และประเมินค่า

3.5 นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์และประเมินค่าทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์คุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์คุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้แบบสอบถามเรียงลำดับการให้คะแนน ดังนี้

คุณภาพ/ความพึงพอใจระดับมากที่สุด ให้นำน้ำหนัก	5	คะแนน
คุณภาพ/ความพึงพอใจระดับมาก ให้นำน้ำหนัก	4	คะแนน
คุณภาพ/ความพึงพอใจระดับปานกลาง ให้นำน้ำหนัก	3	คะแนน
คุณภาพ/ความพึงพอใจระดับน้อย ให้นำน้ำหนัก	2	คะแนน
คุณภาพ/ความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด ให้นำน้ำหนัก	1	คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

4.1 ค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, น.73) มีสูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อกำหนดให้ \bar{X} คือ คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N คือ จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

การวิเคราะห์แบบสอบถาม กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยตามแนวของ จอห์น ดับบลิว เบสท์ และเจมส์ วี คาร์ตัน (Best John W. and Kahn James V., 1986, น.181-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 - 5.00	คุณภาพ/ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	คุณภาพ/ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2.50 - 3.49	คุณภาพ/ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	คุณภาพ/ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.49	คุณภาพ/ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation – S.D.) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, น.79) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อกำหนดให้ S.D. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ คือ ผลรวมยกกำลังสองของคะแนนทุกจำนวน

$(\sum X)^2$ คือ ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนยกกำลังสอง

N คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษา การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การทดสอบประสิทธิภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ผลการวิเคราะห์การทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ได้ดำเนินการทดสอบประสิทธิภาพเบื้องต้นจำนวน 3 ครั้ง จากการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม และการทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 4.1 การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว กับนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ($n = 3$)

หน่วยที่	ร้อยละของคะแนน กิจกรรมท้ายหน่วย (E_1)	ร้อยละของคะแนน ทดสอบหลังเรียน (E_2)	E_1/ E_2
1 – 3	63.48	65.74	63.48/65.74

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล มีประสิทธิภาพ $E_1/ E_2 = 63.48/65.74$

ตารางที่ 4.2 การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม กับนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล (n = 6)

หน่วยที่	ร้อยละของคะแนน กิจกรรมท้ายหน่วย (E ₁)	ร้อยละของคะแนน ทดสอบหลังเรียน (E ₂)	E ₁ / E ₂
1 – 3	71.83	72.47	71.83/72.47

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล มีประสิทธิภาพ $E_1/ E_2 = 71.83/72.47$

ตารางที่ 4.3 การทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม กับนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล (n = 30)

หน่วยที่	ร้อยละของคะแนน กิจกรรมท้ายหน่วย (E ₁)	ร้อยละของคะแนน ทดสอบหลังเรียน (E ₂)	E ₁ / E ₂
1 – 3	80.44	81.67	80.44/81.33

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล มีประสิทธิภาพ $E_1/ E_2 = 80.44/81.33$

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ครอบคลุม (1) คุณภาพด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (2) คุณภาพด้านเนื้อหาวิชา (3) คุณภาพด้านการดำเนินเรื่อง (4) คุณภาพด้านภาษา และตัวอักษร (5) คุณภาพด้านภาพประกอบบทเรียน (6) คุณภาพด้านเสียงประกอบบทเรียน (7) คุณภาพด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน และ (8) คุณภาพด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) เมื่อพิจารณารายด้านได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.4 คุณภาพด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลัก
จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (n = 3)

รายการประเมิน		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 1	คุณภาพด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์			
1.1	การออกแบบหน้าจามีความเหมาะสมเป็นมาตรฐานเดียวกัน	5	0	มากที่สุด
1.2	การออกแบบบทเรียนมีความสวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา	5	0	มากที่สุด
1.3	คำแนะนำการใช้และการแจ้งข้อมูลพื้นฐานของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
1.4	การใช้งานบทเรียนสะดวก ง่าย และไม่ซับซ้อน	4.67	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.83	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การประเมินคุณภาพด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รายการที่ได้คะแนนสูงสุดมี 2 รายการ คือ การออกแบบหน้าจามีความเหมาะสมเป็นมาตรฐานเดียวกัน และการออกแบบบทเรียนมีความสวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.0$) และรายการที่ได้คะแนนต่ำสุดมี 2 รายการ คือ คำแนะนำการใช้และการแจ้งข้อมูลพื้นฐานของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน และการใช้งานบทเรียนสะดวก ง่าย และไม่ซับซ้อน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

ตารางที่ 4.5 คุณภาพด้านเนื้อหาวิชาของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจรรยาบรรณ
วิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (n = 3)

รายการประเมิน		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 2	คุณภาพด้านเนื้อหาวิชา			
2.1	ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์	5	0	มากที่สุด
2.2	ปริมาณของเนื้อหาในแต่ละบทเรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
2.3	ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4.67	0.58	มากที่สุด
2.4	เนื้อหาความยากง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้ตามเป้าหมาย	5	0	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.83	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาวิชาของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รายการที่ได้คะแนนสูงสุดมี 2 รายการ คือ ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาความยากง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้ตามเป้าหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.0$) และรายการที่ได้คะแนนต่ำสุดมี 2 รายการ คือ ปริมาณของเนื้อหาในแต่ละบทเรียน และความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

ตารางที่ 4.6 คุณภาพด้านการดำเนินเรื่องของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (n = 3)

รายการประเมิน		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 3	คุณภาพด้านการดำเนินเรื่อง			
3.1	ความเหมาะสมของลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา	5	0	มากที่สุด
3.2	ความชัดเจนในการดำเนินเรื่อง	4.33	0.58	มาก
3.3	ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง	4.33	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.56	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การประเมินคุณภาพด้านการดำเนินเรื่องของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ารายการที่ได้คะแนนสูงสุด คือ ความเหมาะสมของลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.0$) และรายการที่ได้คะแนนต่ำสุดมี 2 รายการ คือ ความชัดเจนในการดำเนินเรื่อง และความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

ตารางที่ 4.7 คุณภาพด้านภาษาและตัวอักษรของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลัก
จริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (n = 3)

รายการประเมิน		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 4	คุณภาพด้านภาษา และตัวอักษร			
4.1	ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสม	5	0	มากที่สุด
4.2	ความชัดเจนของภาษาที่ใช้สื่อความหมาย	5	0	มากที่สุด
4.3	ตัวอักษรมีความชัดเจนสวยงาม และอ่านง่าย	4.67	0.58	มากที่สุด
4.4	ตัวอักษรมีความเหมาะสมกับขนาดของหน้าจอ	5	0	มากที่สุด
4.5	ตัวอักษรหัวข้อหรือตัวอักษรส่วนข้อความที่สำคัญมีความเด่นชัด	5	0	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.93	0.26	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การประเมินคุณภาพด้านภาษาและตัวอักษรของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่ารายการที่ได้คะแนนสูงสุดมี 4 รายการ คือ ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสม, ความชัดเจนของภาษาที่ใช้สื่อความหมาย, ตัวอักษรมีความเหมาะสมกับขนาดของหน้าจอ และตัวอักษรหัวข้อหรือตัวอักษรส่วนข้อความที่สำคัญมีความเด่นชัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.0$) และรายการที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ ตัวอักษรมีความชัดเจนสวยงาม และอ่านง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

ตารางที่ 4.8 คุณภาพด้านภาพประกอบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรม
วิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (n = 3)

รายการประเมิน		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 5	คุณภาพด้านภาพประกอบบทเรียน			
5.1	ความชัดเจนของภาพประกอบ	5	0	มากที่สุด
5.2	ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา	4.67	0.58	มากที่สุด
5.3	ขนาดของภาพประกอบมีความเหมาะสม	5	0	มากที่สุด
5.4	ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	4.67	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.83	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การประเมินคุณภาพด้านภาพประกอบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ารายการที่ได้คะแนนสูงสุดมี 2 รายการ คือ ความชัดเจนของภาพประกอบ และขนาดของภาพประกอบมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.0$) และรายการที่ได้คะแนนต่ำสุดมี 2 รายการ คือ ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา และภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

ตารางที่ 4.9 คุณภาพด้านเสียงประกอบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรม วิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (n = 3)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 6 คุณภาพด้านเสียงประกอบบทเรียน			
6.1 เสียงประกอบมีความชัดเจน	5	0	มากที่สุด
6.2 เสียงบรรยายประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา	5	0	มากที่สุด
6.3 เสียงบรรยายประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	4.67	0	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.89	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การประเมินคุณภาพด้านเสียงประกอบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.0$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ารายการที่ได้คะแนนสูงสุดมี 2 รายการ คือ เสียงประกอบมีความชัดเจน และเสียงบรรยายประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.0$) และรายการที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ เสียงบรรยายประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

ตารางที่ 4.10 คุณภาพด้านกิจกรรมประกอบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (n = 3)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 7 คุณภาพด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน			
7.1 กิจกรรมท้ายหน่วยมีจำนวนข้อที่เหมาะสมกับเนื้อหา	5	0	มากที่สุด
7.2 กิจกรรมท้ายหน่วยมีความยากง่ายเหมาะสมกับเนื้อหา	5	0	มากที่สุด
7.3 คำถามและแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.33	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.78	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การประเมินคุณภาพด้านกิจกรรมประกอบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา โดย

ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รายการที่ได้คะแนนสูงสุดมี 2 รายการ คือ กิจกรรมทำหน่วยมีจำนวนข้อที่เหมาะสมกับเนื้อหา และกิจกรรมทำหน่วยมีความยากง่ายเหมาะสมกับเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.0$) และรายการที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ คำถามและแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

ตารางที่ 4.11 คุณภาพด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ($n = 3$)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 8 คุณภาพด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์			
8.1 องค์ประกอบในหน้าจอดีความเหมาะสม สวยงาม	5	0	มากที่สุด
8.2 ผู้เรียนสามารถควบคุมความเร็วของบทเรียนได้	5	0	มากที่สุด
8.3 ข้อมูลแสดงที่จอภาพมีประสิทธิภาพดี	5	0	มากที่สุด
8.4 ปุ่มควบคุมบทเรียนใช้งานง่ายและสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
8.5 การเชื่อมโยงบทเรียนไปยังส่วนต่าง ๆ เหมาะสม	4.33	0.58	มากที่สุด
8.6 การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนมีความเหมาะสม	4.67	0.58	มากที่สุด
8.7 บทเรียนสามารถใช้กับอุปกรณ์ได้อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ หรือ Tablet ได้เหมาะสม	5	0	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.81	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การประเมินคุณภาพคุณภาพด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รายการที่ได้คะแนนสูงสุดมี 4 รายการ คือองค์ประกอบในหน้าจอดีความเหมาะสม สวยงาม, ผู้เรียนสามารถควบคุมความเร็วของบทเรียนได้, ข้อมูลแสดงที่จอภาพมีประสิทธิภาพดี และบทเรียนสามารถใช้กับอุปกรณ์ได้อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ หรือ Tablet ได้เหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.0$) และรายการที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ การเชื่อมโยงบทเรียนไปยังส่วนต่าง ๆ ถูกต้องและเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ครอบคลุม (1) ความพึงพอใจด้านส่วนประกอบทั่วไปของ

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (2) ความพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชา (3) ความพึงพอใจด้านการดำเนินเรื่อง (4) ความพึงพอใจด้านภาษา และตัวอักษร (5) ความพึงพอใจด้านภาพประกอบบทเรียน (6) ความพึงพอใจด้านเสียงประกอบบทเรียน (7) ความพึงพอใจด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน และ (8) ความพึงพอใจด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) เมื่อพิจารณารายด้านได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.12 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (n = 30)

	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 1	ความพึงพอใจด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์			
	1.1 การออกแบบหน้าจามีความเหมาะสมเป็นมาตรฐานเดียวกัน	4.85	0.49	มากที่สุด
	1.2 การออกแบบบทเรียนมีความสวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา	4.75	0.55	มากที่สุด
	1.3 คำแนะนำการใช้และการแจ้งข้อมูลพื้นฐานของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน	4.80	0.70	มากที่สุด
	1.4 การใช้งานบทเรียนสะดวก ง่าย และไม่ซับซ้อน	4.75	0.73	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.79	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รายการประเมินที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ การออกแบบหน้าจามีความเหมาะสมเป็นมาตรฐานเดียวกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) และรายการประเมินที่มีความพึงพอใจต่ำสุดมี 2 รายการ คือ การออกแบบบทเรียนมีความสวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา และการใช้งานบทเรียนสะดวก ง่าย และไม่ซับซ้อน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$)

ตารางที่ 4.13 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลัก
จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลด้านเนื้อหาวิชา (n = 30)

รายการประเมิน		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 2	ความพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชา			
2.1	ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์	4.90	0.45	มากที่สุด
2.2	ปริมาณของเนื้อหาในแต่ละบทเรียน	4.70	0.73	มากที่สุด
2.3	ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4.70	0.73	มากที่สุด
2.4	เนื้อหาความยากง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้ตามเป้าหมาย	4.80	0.70	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.78	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลักจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลด้านเนื้อหาวิชา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รายการประเมินที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) และรายการประเมินที่มีความพึงพอใจต่ำสุดมี 2 รายการ คือ ปริมาณของเนื้อหาในแต่ละบทเรียน และความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$)

ตารางที่ 4.14 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลัก
จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลด้านการดำเนินเรื่อง (n = 30)

รายการประเมิน		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 3	ความพึงพอใจด้านการดำเนินเรื่อง			
3.1	ความเหมาะสมของลำดับขั้นตอนนำเสนอเนื้อหา	4.90	0.31	มากที่สุด
3.2	ความชัดเจนในการดำเนินเรื่อง	4.90	0.31	มากที่สุด
3.3	ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง	4.90	0.31	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.90	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลด้านการดำเนินเรื่อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกรายการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$)

ตารางที่ 4.15 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านภาษาและตัวอักษร (n = 30)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 4 ความพึงพอใจด้านภาษา และตัวอักษร			
4.1 ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสม	4.95	0.22	มากที่สุด
4.2 ความชัดเจนของภาษาที่ใช้สื่อความหมาย	4.95	0.22	มากที่สุด
4.3 ตัวอักษรมีความชัดเจนสวยงาม และอ่านง่าย	4.90	0.31	มากที่สุด
4.4 ตัวอักษรมีความเหมาะสมกับขนาดของหน้าจอ	4.95	0.22	มากที่สุด
4.5 ตัวอักษรหัวข้อหรือตัวอักษรส่วนข้อความที่สำคัญมีความเด่นชัด	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.95	0.22	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านภาษาและตัวอักษร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รายการประเมินที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ตัวอักษรหัวข้อหรือตัวอักษรส่วนข้อความที่สำคัญมีความเด่นชัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) และรายการประเมินที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ ตัวอักษรมีความชัดเจนสวยงาม และอ่านง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$)

ตารางที่ 4.16 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านภาพประกอบบทเรียน (n = 30)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 5 ความพึงพอใจด้านภาพประกอบบทเรียน			
5.1 ความชัดเจนของภาพประกอบ	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
5.3 ขนาดของภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.95	0.22	มากที่สุด
5.4 ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	4.90	0.31	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.96	0.19	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านภาพประกอบบทเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รายการประเมินที่มีความพึงพอใจสูงสุดมี 2 รายการ คือ ความชัดเจนของภาพประกอบ และภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด

ที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) และรายการประเมินที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$)

ตารางที่ 4.17 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลัก จริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านเสียงประกอบบทเรียน ($n = 30$)

รายการประเมิน		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 6	ความพึงพอใจด้านเสียงประกอบบทเรียน			
	6.1 เสียงประกอบมีความชัดเจน	4.95	0.22	มากที่สุด
	6.2 เสียงบรรยายประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา	4.85	0.37	มากที่สุด
	6.3 เสียงบรรยายประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	4.95	0.22	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.92	0.28	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านเสียงประกอบบทเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รายการประเมินที่มีความพึงพอใจสูงสุดมี 2 รายการ คือ เสียงประกอบมีความชัดเจน และเสียงบรรยายประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) และรายการประเมินที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ เสียงบรรยายประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$)

ตารางที่ 4.18 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลัก จริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน ($n = 30$)

รายการประเมิน		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 7	ความพึงพอใจด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน			
	7.1 กิจกรรมท้ายหน่วยมีจำนวนข้อที่เหมาะสมกับเนื้อหา	4.95	0.22	มากที่สุด
	7.2 กิจกรรมท้ายหน่วยมีความยากง่ายเหมาะสมกับเนื้อหา	4.95	0.22	มากที่สุด
	7.3 คำถามและแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.90	0.31	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.93	0.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รายการประเมินที่มีความพึงพอใจสูงสุดมี 2 รายการ คือ กิจกรรม

ทำยหน่วยมีจำนวนข้อที่เหมาะสมกับเนื้อหา และกิจกรรมทำยหน่วยมีความยากง่ายเหมาะสมกับเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) และรายการประเมินที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ คำถามและแบบทดสอบ วัดผลการเรียนรู้หลังเรียนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$)

ตารางที่ 4.19 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลักจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (n = 30)

	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 8	ความพึงพอใจด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์			
	8.1 องค์ประกอบในหน้าจอดีความเหมาะสม สวยงาม	4.90	0.31	มากที่สุด
	8.2 ผู้เรียนสามารถควบคุมความเร็วของบทเรียนได้	4.95	0.33	มากที่สุด
	8.3 ข้อมูลแสดงที่จอภาพมีประสิทธิภาพดี	4.85	0.49	มากที่สุด
	8.4 ปุ่มควบคุมบทเรียนใช้งานง่ายและสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.95	0.22	มากที่สุด
	8.5 การเชื่อมโยงบทเรียนไปยังส่วนต่าง ๆ ถูกต้องและเหมาะสม	4.95	0.22	มากที่สุด
	8.6 การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนมีความเหมาะสม	4.80	0.41	มากที่สุด
	8.7 บทเรียนสามารถใช้กับอุปกรณ์ได้อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ หรือ Tablet ได้เหมาะสม	4.95	0.22	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.91	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ใน ความพึงพอใจด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รายการประเมินที่มีความพึงพอใจสูงสุดมี 4 รายการ คือ ผู้เรียนสามารถควบคุมความเร็วของบทเรียนได้, ปุ่มควบคุมบทเรียนใช้งานง่ายและสื่อความหมายได้ชัดเจน, การเชื่อมโยงบทเรียนไปยังส่วนต่าง ๆ ถูกต้องและเหมาะสม และบทเรียนสามารถใช้กับอุปกรณ์ได้อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ หรือ Tablet ได้เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) และรายการประเมินที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$)

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ผู้ศึกษาได้ทดสอบประสิทธิภาพแล้วสรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1.1.1 เพื่อสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

1.1.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

1.2 สมมติฐานการศึกษา

1.2.1 บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

1.2.2 บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

1.2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล อยู่ในระดับมาก

1.3 การดำเนินการศึกษา

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก จำนวน 99 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 สำหรับการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวจำนวน 3 คน แบบกลุ่มจำนวน 6 คน และภาคสนามจำนวน 30 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

1.3.2 เครื่องมือในการศึกษา เครื่องมือในการศึกษามี 4 ประเภท ได้แก่ (1) บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ผู้ศึกษานำมาทดสอบประสิทธิภาพ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว (3) แบบประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว และ (4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้นำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลในการทดสอบมีขั้นตอนดังนี้ (1) จัดเตรียมห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับเปิดโปรแกรมไว้สำหรับนักเรียนคนละ 1 เครื่อง (2) จัดแจงชั้นตอน และวิธีการเรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยอธิบายการเข้าสู่โปรแกรมเพื่อศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สัญลักษณ์ต่างๆ ที่นักเรียนต้องรู้ การทำกิจกรรมท้ายหน่วย และการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการออกจากโปรแกรม (3) ผู้ศึกษาใช้เวลาทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 ชั่วโมง โดยใช้เวลาศึกษา 3 หน่วย (4) เมื่อนักเรียนเรียนครบทั้ง 3 หน่วยแล้วให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์และประเมินค่า และ (6) นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์และประเมินค่าทางสถิติ

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์หาประสิทธิภาพ คุณภาพ และความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 ผลการศึกษา

จากการศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลได้ดังนี้

1.4.1 บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 80.44/81.33 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

1.4.2 ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$)

1.4.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$)

2. อภิปรายผล

การอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ (1) ประสิทธิภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (2) คุณภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และ (3) ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

2.1 ประสิทธิภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.44/81.33 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุ ดังต่อไปนี้

2.1.1 ขั้นตอนการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ศึกษาได้ใช้แนวทางหลักการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จากหลักการออกแบบระบบการเรียนการสอน หรือที่เรียกว่า ADDIE Model ซึ่งมีอยู่ 5 ขั้นตอนใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้ (1) ขั้นการวิเคราะห์ (2) ขั้นการออกแบบบทเรียน (3) ขั้นการพัฒนา (4) ขั้นการนำไปใช้ และ (5) ขั้นประเมินบทเรียน ซึ่ง ADDIE Model เป็นกระบวนการวิเคราะห์ที่แต่ละขั้นตอนเป็นแนวทางที่ครอบคลุม และมีลักษณะที่ยืดหยุ่น ส่งผลให้สามารถวางแผนและดำเนินการสร้างเครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีความเหมาะสมในการใช้ป็นสื่อการเรียนการสอน และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.1.2 ผลการศึกษามีความสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ครั้งนี้พบว่า ได้ผลการศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **มยุรัตน์ รักเกียรติ และวารินทร์ บินโฮเซ็น (2557)** การพัฒนาสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชา BNS 403 การพยาบาลเด็กและวัยรุ่นเพื่อการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่าสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชา BNS 403 การพยาบาลเด็กและวัยรุ่นมีประสิทธิภาพ 96.36/92.34 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ($p < .001$) และ งานวิจัยของ **อัจฉรา มีนาสันติรักษ์, พัชรี แวงวรรณ และ คณะ (2561)** วิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียน E-Learning เรื่องหลักการและเทคนิคการทำแผลสำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียน E-Learning เรื่องหลักการและเทคนิคการทำแผลมีค่าเท่ากับ 97.64/92.15 มีค่ามากกว่า

เกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักการและเทคนิคการทำแผลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ด้วย E-Learning อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 คุณภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลัก จริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีระดับคุณภาพ ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะสาเหตุ ดังต่อไปนี้

นอกจากการใช้ ADDIE Model ในการออกแบบและพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ แล้ว ภายหลังจากสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ยังมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือก่อนนำไปใช้โดย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน ตามแนวทางการประเมินที่ พิสุทธา อารีราษฎร์ (2551, น.143-151) ได้กล่าวไว้ว่า ภายหลังจากสร้างสื่อต้องมีการประเมินเพื่อตรวจสอบ โครงสร้างภายใน ประเมินผลลัพธ์ ประเมินสิ่งต่างๆ ที่ประกอบเป็นโครงสร้างภายใน เช่น ด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบจอภาพ ความสะดวกในการใช้งาน เป็นต้น แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะก่อนนำมาประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จึงทำให้ คุณภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลัก จริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีระดับความพึงพอใจค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะ สาเหตุ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ผลที่ได้รับจากการเรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า นักเรียนที่เรียน ด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล พบว่า (1) เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้นเพราะบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และ (2) นักเรียนสามารถ ควบคุมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับถนอมพร เลหาจรัสแสง (2545) ซึ่งได้กล่าวถึง คุณสมบัติและลักษณะที่สำคัญของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า การนำเสนอเนื้อหาบทเรียนในรูปแบบ มัลติมีเดีย ได้แก่ ตัวหนังสือ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วิดิทัศน์ เสียง รวมทั้งการใช้สี สามารถช่วยให้ ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น และสอดคล้องกับ ชित्रา และราช (Chitra & Raj, 2018) ที่กล่าวถึง ข้อดีของการเรียนการสอนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ดังนี้ การเรียนการสอนผ่านบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์แบบออนไลน์สามารถรองรับความต้องการของผู้เรียนทุกคน เนื่องจากการเข้าเรียน ขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้เรียน อีกทั้งผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาที่ถูกต้องและทันสมัยได้ตลอดเวลา ไม่

จำกัดจำนวนครั้ง โดยเป็นคุณสมบัติสำคัญที่สามารถทบทวนเนื้อหาบทเรียนของผู้เรียนแต่ละคน และผู้เรียนทุกคนจะได้รับเนื้อหาการเรียนรู้ในรูปแบบเดียวกัน ไม่ว่าจะใช้บทเรียนในห้วงเวลาใด ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ควบคุมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลมีข้อเสนอแนะ คือ (1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ และ (2) ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ควรจะได้นำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ดังกล่าวไปใช้โดยเป็นสื่อเสริมด้วยวิธีเรียนด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 ในวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกต่อไป

3.1.2 การเรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดสิ่งที่จะต้องปฏิบัติ มีดังนี้

- 1) ผู้สอนต้องมีการปฐมนิเทศผู้เรียน และให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการเรียนด้วยตนเองด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ถึงขั้นตอนการเรียน และการวัดประเมินผล
- 2) ผู้สอนต้องมีทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และสามารถแก้ไขปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเรียนได้หากพบปัญหา
- 3) เพื่อความสะดวกในการใช้งาน ผู้สอนควรมีช่องทางติดต่อสื่อสารให้ผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารได้เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับบทเรียน

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ยังมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปพัฒนาในการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

3.2.1 จากผลการศึกษาความพึงพอใจ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ 2 รายการ ได้แก่ ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ และปริมาณของเนื้อหาในแต่ละบทเรียน ($\bar{X} = 4.70$) ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ให้มีปริมาณเนื้อหาที่เหมาะสม และมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์มากขึ้น

3.2.2 การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ควรสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ให้สามารถโต้ตอบกับนักเรียนให้มากขึ้น เช่น ให้ผลย้อนกลับทันทีและมีคำอธิบายของเฉลยในรูปแบบฝึกหัดด้วย

3.2.3 การศึกษาค้นคว้าเรื่องการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ควรมีการพัฒนาให้มีภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนให้มากขึ้น

3.2.4 การศึกษาค้นคว้าเรื่องการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ควรมีการพัฒนาและนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์นำไปใช้แก้ปัญหาหรือฝึกทักษะทางด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการพยาบาล เช่น การวัดทักษะพิสัย เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). *เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- กิตติพันธ์ อุดมเศรษฐ์. *เอกสารประกอบการบรรยาย "การจัดการเรียนรู้แบบ e-Learning" 9-10 ตุลาคม 2546*, โรงเรียนปรีณสรอยแยลส์วิทยาลัย เชียงใหม่. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.geocities.com/kttpud/comment.html>. [สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2564]
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในอนาคต*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2547). *การออกแบบการเรียนการสอนบนเว็บในระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์*. 5,3: 7 – 20.
- ฐาปนี ธรรมเมธา. (2557). *อีเลิร์นนิ่ง : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ = e-Learning : from theory to practice*. กรุงเทพฯ: โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- ณัฐฐีสิตา ศิริรัตน์. (2548). *แนวทางการสร้างและพัฒนาบทเรียน E-Learning*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- ถนอม เลหาจรัสแสง. (2545). *Designing e-Learning: หลักการออกแบบและการสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- นิกร จันภิรม และคณะ. (2562). *เทคโนโลยีการศึกษาในยุค Thailand 4.0: EDUCATIONAL TECHNOLOGY WITHIN THAILAND 4.0*. วารสารปัญญาภิวัฒน์. ปีที่ 11 ฉบับที่ 1, 304-314.
- ปานवास ประสาทศิลป์. (2558). *การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ “ภาษาอังกฤษเพื่อความพร้อมในการทำงาน” ด้วยเอ็ดโมดู สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี*. รายงานการวิจัยจากทุนอุดหนุนงบประมาณส่งเสริมงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- พิมพ์พาญ ทองกิ่ง. (2563). *บทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21*. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. ปีที่ 4 ฉบับที่ 1, 50-59.
- พิสุทธา อารีราษฎร์. (2551) *การพัฒนาซอฟต์แวร์ทางการศึกษา*. มหาสารคาม : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- ไพโรจน์ ตีรณธนากุล, ไพบูลย์ เกียรติโกมล และเสกสรรค์ แยมพินิจ. (2546). *การออกแบบและการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์การสอนสำหรับ e-Learning = Design and producing computer instruction package for e-Learning*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- มนัญญา เรื่องวงศ์โรจน์. (2560). *การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการทบทวน รายวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ สำหรับนักศึกษาาระดับอนุปริญญา วิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร*. Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. ปีที่ 10 ฉบับที่ 2. 1301-1316.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- วณิษา พึ่งชมพู และ ศิริรัตน์ ปานอุทัย. (2557). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วย E-Learning สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในกระบวนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ*. พยาบาลสาร. Vol. 41 No. 5 (2014).
- วรัฏฐกานต์ อัครพรวิพุธ. (2559). *มาตรฐานการพยาบาล: กระบวนการพยาบาล และจริยธรรมวิชาชีพ*. วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข. ปีที่ 2 ฉบับที่ 3, 393-400.
- วัชรพล วิบูลยศรีน. (2557). *หลักการออกแบบการสอนบนเว็บตามแบบจำลอง ADDIE เพื่อการสอนสนทนาภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับชาวต่างประเทศ*. วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) ปีที่ 6 ฉบับที่ 12, 192-205.
- วารินทร์ ปินโฮเซ็น และรัชณี นามจันทรา. (2558). *การพัฒนาสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ รายวิชา BNS 405 การพยาบาลผู้สูงอายุเพื่อการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียน และรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต*. วารสารการพยาบาลและการศึกษาปีที่ 8 ฉบับที่ 4, 114-125.
- วิทยา วาโย และคณะ. (2563). *การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19: แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน*. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9. ปีที่ 14 ฉบับที่ 34, 285-298.
- ศุภชัย สุชนะรินทร์, กรกนก วงศ์พานิช. (2545). *เปิดโลก e-learning การเรียนการสอนแบบอินเทอร์เน็ต*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สรรรีซต์ ห่อไพศาล. (2544). *การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนผ่านเว็บวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุนันท์ สีพาย และไพฑูรย์ สีนลารัต. (2561). *เปลี่ยนผ่านการศึกษาไทยสู่ การศึกษา 4.0: Thailand's Educational Transformation towards Education 4.0*. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปีที่ 24 ฉบับที่ 2, น.13-27.

- สุรกิจ ปรางสร. (2558). *การพัฒนาารูปแบบสื่อการเรียนรูด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของเยาวชนเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- สุภรณ์ยา เทพนิมิตร, พัชรภรณ์ อุ้นเตจ๊ะ และกุสุมา กังหลี. (2561). การพัฒนาเชิงจริยธรรมในวิชาชีพพยาบาล. *วารสารพยาบาลทหารบก*. ปีที่ 19 ฉบับที่ 2 , 136-142.
- อดุลย์ วังศรีคุณ. (2557). การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21: ผลผลิตและแนวทางการพัฒนา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. ปีที่ 8 ฉบับที่ 1, 1-17.
- อัจฉรา มีนาสันติรักษ์ และคณะ. (2561). การพัฒนาบทเรียน E-earning เรื่องหลักการและเทคนิคการทำแผลสำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*. น.145-155.
- อุบล สุทชนะ. (2545). การพัฒนาการเรียนการสอน (e-learning). *วารสารรามคำแหง*. 19,4: 25-29.
- A. Pauline Chitra and M. Antony Raj. (2018). *E-Learning*. Journal of Applied and Advanced Research 3(S1):11. DOI: 10.21839/jaar. 2018.v 3iS1.158.
- Best, John W. and Kahn, James V. (1986). *Research in Education.5 th ed. New Jersey. Prentice-Hall. Capron, (1988) Computers Tools for an Information Age. 5thed. U.S.A.*
- Bouhnik, D., & Marcus, T. (2006). *Interaction in Distance-Learning Courses*. Journal of the American Society for Information Science and Technology, 57(3): 299–305.
- Meenakshi Thanji and S. Vasantha. (2018). *A Study of Benefits and Limitations of eLearning-A Learner's Perspective*, International Journal of Pure and Applied Mathematics, Volume 118 No. 5, 175-184.
- Manijeh Sadeghi. (2019). *A shift from classroom to distance learning: Advantages and Limitations*, International Journal of Research in English Education, Volume 4,81-87.
- Moore, M G. (1993). *Three types of interaction*. In Harry, K, John, M and Keegan, D (eds) Distance education: new perspectives, Routledge, London.
- Valentina Arkorful and Nelly Abaidoo. (2014). *The role of e-learning, the advantages and disadvantages of its adoption in Higher Education*. International Journal of Education and Research, Vol. 2 No. 12, pp.391-410.

Sander Tamm (2019). *Types of E-Learning*. [Online]. from <https://e-student.org/types-of-e-Learning>. [accessed 4 March 2021].

Sander Tamm. (2020). *Advantages of E-Learning: The benefits of utilizing e-learning technologies are plentiful*. [Online]. from <https://e-student.org/advantages-of-e-learning>. [accessed 4 March 2021].

Scott Winstead. (2016). *E-Learning Course Fundamentals: 5 Features You Should Factor in*. [Online].from <https://myelearningworld.com/e-learning-course-fundamentals-5-features-you-should-factor-in>. [accessed 4 March 2021].

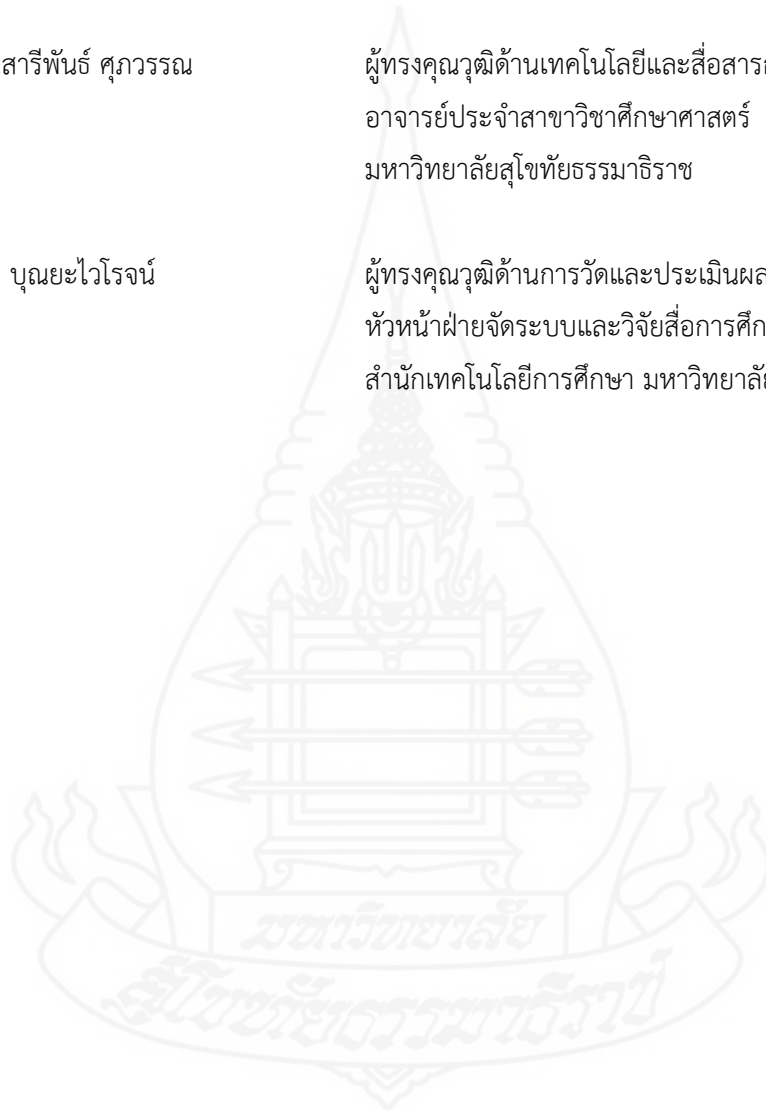
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพเครื่องมือ

1. พ.อ.หญิง ดร.นัยนา วงศ์สายตา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา
นายทหารประจำผู้บังคับบัญชา สง.ปร.นม.จว.ทบ.
ช่วยราชการวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
2. รศ.ดร.สารีพันธ์ ศุภวรรณ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3. อ.วาณี บุญยะไวโรจน์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล
หัวหน้าฝ่ายจัดระบบและวิจัยสื่อการศึกษา
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพบทเรียน

1. พ.อ.หญิง ดร.ศิริพร สว่างจิตร์ หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลเบื้องต้น
กองการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
2. พ.อ.หญิง ดร.จุฑารัตน์ บันดาลสิน หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์
กองการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
3. ร.อ.หญิง นันทิกานต์ กลิ่นเชตุ อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลเบื้องต้น
กองการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

ภาคผนวก ข

แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

คำชี้แจง ให้ท่านประเมินคุณภาพเครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยพิจารณาให้น้ำหนักดังนี้

5 หมายถึง มีคุณภาพมากที่สุด

4 หมายถึง มีคุณภาพมาก

3 หมายถึง มีคุณภาพปานกลาง

2 หมายถึง มีคุณภาพน้อย

1 หมายถึง มีคุณภาพน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. คุณภาพด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์						
1.1 การออกแบบหน้าจามีความเหมาะสมเป็นมาตรฐานเดียวกัน						
1.2 การออกแบบบทเรียนมีความสวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา						
1.3 คำแนะนำการใช้และการแจ้งข้อมูลพื้นฐานของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน						
1.4 การใช้งานบทเรียนสะดวก ง่าย และไม่ซับซ้อน						
2. คุณภาพด้านตัวอักษร						
2.1 ตัวอักษรมีความชัดเจนสวยงาม และอ่านง่าย						
2.2 ตัวอักษรมีความเหมาะสมกับขนาดของหน้าจอ						
2.3 สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสมสบายตา						
2.4 ตัวอักษรหัวข้อหรือตัวอักษรส่วนข้อความที่สำคัญมีความเด่นชัด						
3. คุณภาพด้านภาพประกอบบทเรียน						
3.1 ความชัดเจนของภาพประกอบ						
3.2 ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา						
3.3 ขนาดของภาพประกอบมีความเหมาะสม						
3.4 ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
4. คุณภาพด้านเสียงประกอบบทเรียน						
4.1 เสียงประกอบมีความชัดเจน						
4.2 เสียงบรรยายประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา						
4.3 เสียงบรรยายประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น						
5. คุณภาพด้านกิจกรรมประกอบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์						
5.1 บทเรียนสามารถประสานกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียนได้						
5.2 กิจกรรมระหว่างเรียนของบทเรียนน่าสนใจมีความเหมาะสม						
5.3 คำถามและแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้มีการให้ผลย้อนกลับ						
6. คุณภาพด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์						
6.1 องค์ประกอบในหน้าจามีความเหมาะสม สวยงาม						
6.2 ผู้เรียนสามารถควบคุมความเร็วของบทเรียนได้						
6.3 ข้อมูลแสดงที่จอภาพมีประสิทธิภาพดี						
6.4 ปุ่มควบคุมบทเรียนใช้งานง่ายและสื่อความหมายได้ชัดเจน						
6.5 การเชื่อมโยงบทเรียนไปยังส่วนต่าง ๆ ถูกต้องและเหมาะสม						
6.6 การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนมีความเหมาะสม						
6.7 บทเรียนสามารถใช้กับอุปกรณ์ได้อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ หรือ Tablet ได้เหมาะสม						

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

คำชี้แจง ให้ท่านประเมินคุณภาพเครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยพิจารณาให้น้ำหนักดังนี้

5 หมายถึง มีคุณภาพมากที่สุด

4 หมายถึง มีคุณภาพมาก

3 หมายถึง มีคุณภาพปานกลาง

2 หมายถึง มีคุณภาพน้อย

1 หมายถึง มีคุณภาพน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. คุณภาพด้านเนื้อหาวิชา						
1.1 ความสมบูรณ์ของวัตถุประสงค์						
1.2 ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์						
1.3 ปริมาณของเนื้อหาในแต่ละบทเรียน						
1.4 ความถูกต้องของเนื้อหา						
1.5 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา						
1.6 ความเหมาะสมของเนื้อหากับระดับของผู้เรียน						
1.7 เนื้อหาความยากง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้ตามเป้าหมาย						
2. คุณภาพด้านการดำเนินเรื่อง						
2.1 ความเหมาะสมของลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา						
2.2 ความชัดเจนในการดำเนินเรื่อง						
2.3 ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง						
2.4 การนำเสนอสื่อมีความสอดคล้องกับเนื้อหา						
3. คุณภาพด้านภาษา						
3.1 ความถูกต้องของภาษาที่ใช้						
3.2 ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน						
3.3 ความชัดเจนของภาษาที่ใช้สื่อความหมาย						
4. คุณภาพด้านภาพประกอบบทเรียน						
4.1 ความชัดเจนของภาพประกอบ						
4.2 ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา						
4.3 ขนาดของภาพประกอบมีความเหมาะสม						

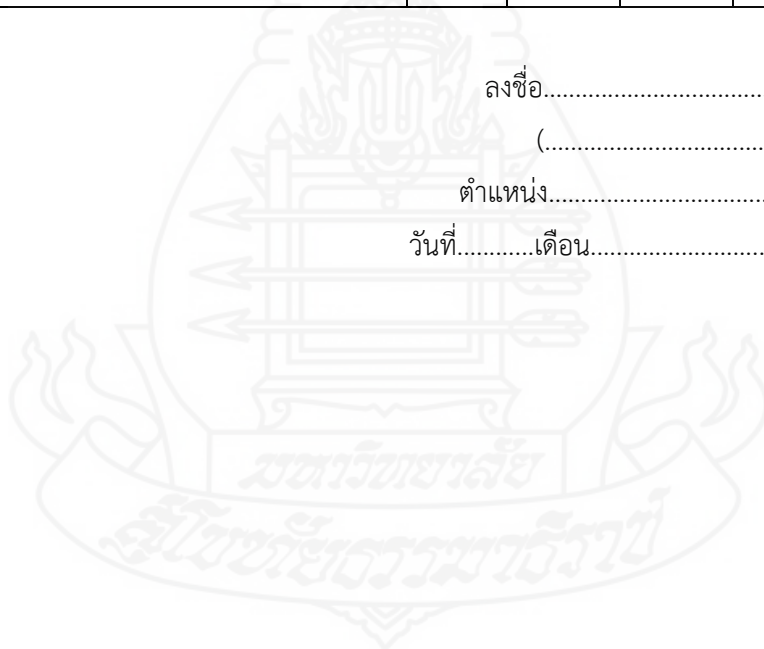
รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
4.4 ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น						
5. คุณภาพด้านเสียงประกอบบทเรียน						
5.1 เสียงประกอบมีความชัดเจน						
5.2 เสียงบรรยายประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา						
5.3 เสียงบรรยายประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น						
6. คุณภาพด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน						
6.1 กิจกรรมท้ายหน่วยมีจำนวนข้อที่เหมาะสมกับเนื้อหา						
6.2 กิจกรรมท้ายหน่วยมีความยากง่ายเหมาะสมกับเนื้อหา						
6.3 คำถามและแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

คำชี้แจง ให้ท่านประเมินคุณภาพเครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยพิจารณาให้น้ำหนักดังนี้

- 5 หมายถึง มีคุณภาพมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีคุณภาพมาก
- 3 หมายถึง มีคุณภาพปานกลาง
- 2 หมายถึง มีคุณภาพน้อย
- 1 หมายถึง มีคุณภาพน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1.	แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์						
2.	แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหา						
3.	แบบทดสอบครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด						
4.	แบบทดสอบมีจำนวนข้อที่เหมาะสมกับระยะเวลา						
5.	คำถามใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่คลุมเครือ						
6.	คำถามไม่สั้นจนขาดความสมบูรณ์						
7.	คำถามไม่ยาวเกินไป						
8.	คำถามมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน						
9.	คำถามไม่ชี้นำคำตอบ						
10.	คำถามมีคำตอบที่ชัดเจนสามารถวัดได้						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

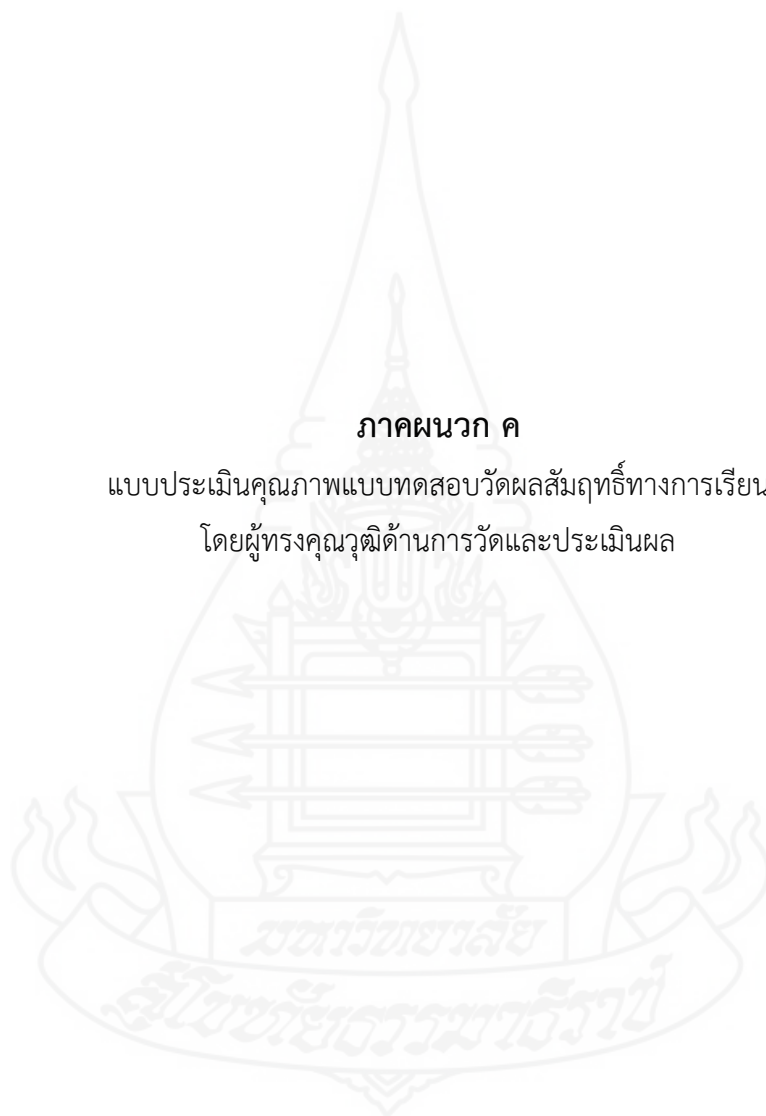
ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก ค

แบบประเมินคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล

แบบประเมินคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

คำชี้แจง ให้ท่านประเมินคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น โดยพิจารณาให้น้ำหนัก ดังนี้

- 5 หมายถึง มีคุณภาพมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีคุณภาพมาก
- 3 หมายถึง มีคุณภาพปานกลาง
- 2 หมายถึง มีคุณภาพน้อย
- 1 หมายถึง มีคุณภาพน้อยที่สุด

ข้อสอบ	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
<p>1. ข้อใดเรียงลำดับการตัดสินใจเลือกคุณค่าทางจริยะตามหลักการได้ถูกต้อง</p> <p>ก. เลือกจากคุณค่าที่สูงกว่า หากคุณค่าเท่ากันเลือก สิ่งที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียน้อยที่สุด</p> <p>ข. เลือกจากคุณค่าภายใน หากคุณค่าภายในเท่ากันให้เลือกพิจารณาคุณค่าภายนอก</p> <p>ค. เลือกจากสิ่งที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียน้อยที่สุด หากเท่ากัน ให้เลือกพิจารณาคุณค่าที่สูงกว่า</p> <p>ง. เลือกจากคุณค่าที่ให้ผลนานที่สุด หากให้ผลนานเท่ากันให้เลือกจากคุณค่าภายใน</p> <p>เฉลย : ก.</p>						
<p>2. ผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้าย มีความปวดและทรมาณมาก ญาติต้องการนิมนต์พระมาเพื่อให้ผู้ป่วยได้ทำบุญและฟังเทศน์ในห้วงสุดท้ายของชีวิต ตามทฤษฎี ประโยชน์นิยม พยาบาลควรตัดสินใจอย่างไร</p> <p>ก. ไม่อนุญาตเนื่องจากอาจเกิดการรบกวนผู้ป่วยอื่น</p> <p>ข. ไม่อนุญาตเนื่องจากผู้ป่วยควรได้รับการพักผ่อนและควรจัดสิ่งแวดล้อมให้สงบ</p> <p>ค. อนุญาตเนื่องจากเป็นความประสงค์ของญาติและผู้ป่วยในห้วงสุดท้าย</p> <p>ง. อนุญาตเนื่องจากเป็นบทบาทของพยาบาลโดยตรง</p> <p>เฉลย : ค.</p>						

ข้อสอบ	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
<p>3.การปฏิบัติในข้อใดที่บ่งบอกว่าผู้ปฏิบัติคำนึงถึงหลัก หน้าที่นิยม เป็นสำคัญ</p> <p>ก. พยาบาลอนุญาตให้ญาติผู้ป่วยที่มาเยี่ยมนอกเวลาได้ เยี่ยมผู้ป่วย</p> <p>ข. พยาบาลเช็ดตัวลดไข้ให้ผู้ป่วยทุกครั้งที่ผู้ป่วยมีไข้</p> <p>ค. พยาบาลไม่ดูแลเสมหะให้ผู้ป่วยตามที่ญาติร้องขอ เนื่องจากญาติกลัวผู้ป่วยทรมาณ</p> <p>ง. พยาบาลปฏิเสธไม่ไปช่วยห่อผู้ป่วยข้างเตียงที่มีผู้ป่วย อาการหนัก เนื่องจากเป็นห่วงความปลอดภัยของผู้ป่วย ตนเอง</p> <p>เฉลย : ข.</p>						
<p>4. ผู้ป่วยชายไทย อายุ 45 ปี ป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ด เลือดขาว กังวลเรื่องค่าใช้จ่ายในการรักษา มีสีหน้าวิตก กังวล พยาบาลจึงเข้าไปพูดคุยและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิ การรักษา และการเบิกจ่ายค่ารักษา พยาบาลปฏิบัติตาม แนวคิดจริยธรรมใด</p> <p>ก. ความเอื้ออาทร</p> <p>ข. การพิทักษ์สิทธิ์</p> <p>ค. ความร่วมมือ</p> <p>ง. ความรับผิดชอบ</p> <p>เฉลย : ข.</p>						
<p>5. แพทย์สั่งยาฉีดชนิดหนึ่งให้ฉีดเข้าหลอดเลือดดำ พยาบาลทักท้วงว่ายาชนิดนี้ต้องฉีดเข้ากล้ามเนื้อเท่านั้น แต่แพทย์ยืนยันคำสั่งการรักษาเช่นเดิม พยาบาลจึงไม่ ยอมฉีดยาให้ผู้ป่วย สถานการณ์นี้เสี่ยงต่อการเกิดปัญหา ตามแนวคิดจริยธรรมด้านใด</p> <p>ก. ความร่วมมือ</p> <p>ข. ความเอื้ออาทร</p> <p>ค. การพิทักษ์สิทธิ์</p> <p>ง. การเคารพเอกสิทธิ์</p> <p>เฉลย : ก.</p>						

ข้อสอบ	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
<p>6. การปฏิบัติในข้อใดที่บ่งบอกว่าผู้ปฏิบัติคำนึงถึงหลัก <u>ความเอื้ออาทร</u> เป็นสำคัญ</p> <p>ก. การรับฟังผู้ป่วยอย่างตั้งใจ</p> <p>ข. การวางแผนดูแลผู้ป่วยอย่างองค์รวม</p> <p>ค. การตระหนักถึงสิทธิของผู้ป่วย</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>เฉลย : ง.</p>						
<p>7. บิดาพาผู้ป่วยเด็กอายุ 3 ขวบมา รพ. ด้วยไข้สูง แพทย์พิจารณาให้เจาะเลือดส่งเพาะเชื้อ พยาบาลจึงเจาะเลือดส่งเพาะเชื้อตามแผนการรักษา 2 ครั้ง โดยไม่ได้แจ้งบิดาของผู้ป่วย พยาบาลกระทำผิดจริยธรรมหรือไม่ หากผิด ผิดด้านใด</p> <p>ก. ไม่ผิด เนื่องจากทำตามแผนการรักษา</p> <p>ข. ไม่ผิด เนื่องจากผู้ป่วยอยู่ในภาวะที่ต้องได้รับการรักษาอย่างรีบด่วน</p> <p>ค. ผิดหลักการเคารพเอกสิทธิ์ เนื่องจากไม่ให้ข้อมูลแก่ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้ป่วยก่อน</p> <p>ง. ผิดหลักความเอื้ออาทร เนื่องจากการเจาะเลือดหลายครั้งทำให้ผู้ป่วยเกิดความเจ็บปวด</p> <p>เฉลย : ค.</p>						
<p>8. เนื่องด้วยในหอผู้ป่วยมีผู้ป่วยจำนวนมาก พยาบาลจึงตัดสินใจผูกยึดผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ทุกเตียง เพื่อลดความเสี่ยงและลดภาระงานในการต้องเดินตรวจผู้ป่วย การกระทำของพยาบาลผิดหลักจริยธรรมข้อใดบ้าง</p> <p>1. การไม่ทำสิ่งที่เป็นอันตราย 2. ความซื่อสัตย์</p> <p>3. ความเสียสละ 4. การเคารพเอกสิทธิ์</p> <p>ก. 1 และ 2</p> <p>ข. 1 และ 4</p> <p>ค. 2 และ 3</p> <p>ง. 3 และ 4</p> <p>เฉลย : ข.</p>						

ข้อสอบ	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
<p>9. ผู้ป่วยชาย อายุ 25 ปี มาผ่าตัดไส้ติ่งที่ รพ. ระหว่างอยู่ รพ. มีอาการไข้ และหายใจลำบาก แพทย์จึงตรวจพบว่าติดเชื้อโควิด 19 ผู้ป่วยขอร้องไม่ให้แพทย์และพยาบาลแจ้งใคร เพราะไม่อยากถูกสังคมรังเกียจ กรณีนี้หากแพทย์และพยาบาลเปิดเผยข้อมูลผู้ป่วยกับทีมการรักษา ผิดหลักจริยธรรมหรือไม่</p> <p>ก. ผิด เนื่องจากผู้ป่วยไม่ยินยอมให้เปิดเผยข้อมูล</p> <p>ข. ผิด เนื่องจากไม่ใช่การเปิดเผยข้อมูลในภาวะฉุกเฉินเร่งด่วน</p> <p>ค. ไม่ผิด เนื่องจากเป็นโรคที่ต้องรายงาน เพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมในการป้องกันอันตราย</p> <p>ง. ไม่ผิด เนื่องจากไม่ได้ให้ข้อมูลที่เบี่ยง หรือกล่าวหาให้ผู้ป่วยเสื่อมเสีย</p> <p>เฉลย : ค.</p>						
<p>10. การปฏิบัติในข้อใดที่บ่งบอกว่าผู้ปฏิบัติคำนึงถึงหลักความยุติธรรม เป็นสำคัญ</p> <p>ก. พยาบาลผูกยึดผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ทุกเตียง เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ</p> <p>ข. พยาบาลวัดสัญญาณชีพผู้ป่วยทุกเตียง ทุก 4 ชม. เหมือนกัน</p> <p>ค. พยาบาลป้อนอาหารให้ผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ แต่ก็ช่วยดูแลความสะดวกทั่วไปในการรับประทานอาหารของผู้ป่วยรายอื่น</p> <p>ง. พยาบาลย้ายผู้ป่วยเตียงเดิมออกเนื่องจากต้องรับผู้ป่วยซึ่งเป็นญาติเจ้าหน้าที่มารักษาแทน</p> <p>เฉลย : ค.</p>						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

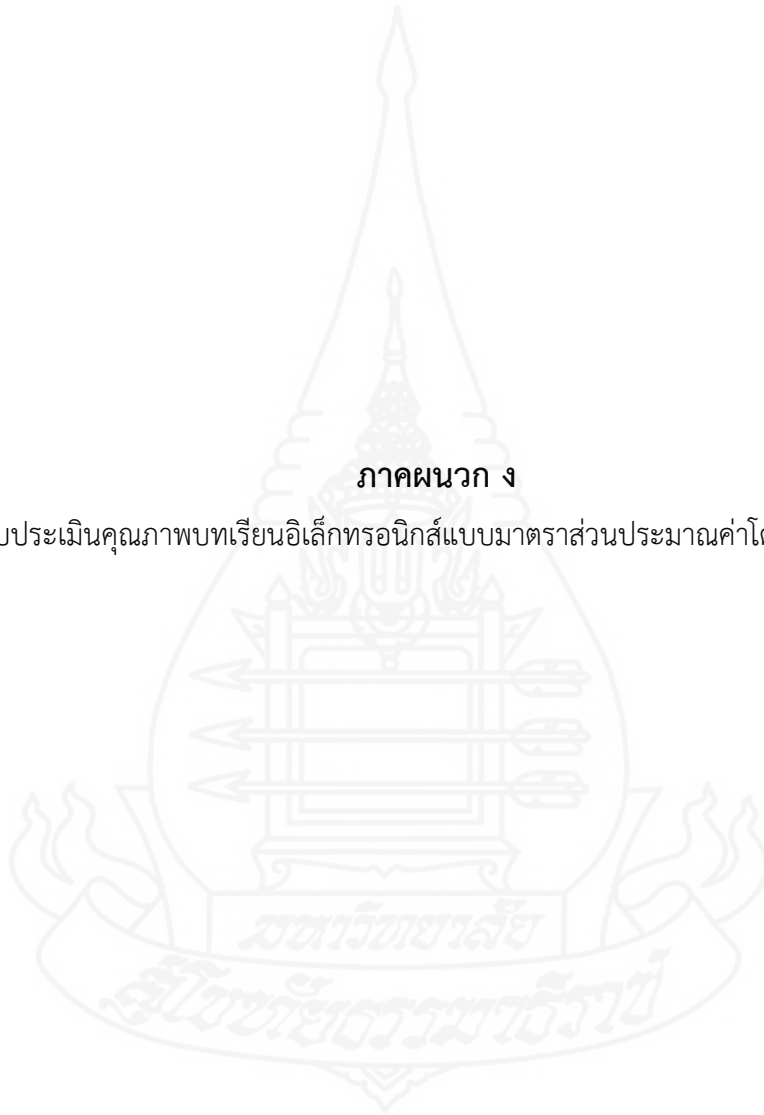
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก ง

แบบประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาในแต่ละหัวข้อ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

5 หมายถึง มีคุณภาพมากที่สุด

4 หมายถึง มีคุณภาพมาก

3 หมายถึง มีคุณภาพปานกลาง

2 หมายถึง มีคุณภาพน้อย

1 หมายถึง มีคุณภาพน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. คุณภาพด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์						
1.1 การออกแบบหน้าจามีความเหมาะสมเป็นมาตรฐานเดียวกัน						
1.2 การออกแบบบทเรียนมีความสวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา						
1.3 คำแนะนำการใช้และการแจ้งข้อมูลพื้นฐานของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน						
1.4 การใช้งานบทเรียนสะดวก ง่าย และไม่ซับซ้อน						
2. คุณภาพด้านเนื้อหาวิชา						
2.1 ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์						
2.2 ปริมาณของเนื้อหาในแต่ละบทเรียน						
2.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา						
2.4 เนื้อหาความยากง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้ตามเป้าหมาย						
3. คุณภาพด้านการดำเนินเรื่อง						
3.1 ความเหมาะสมของลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา						
3.2 ความชัดเจนในการดำเนินเรื่อง						
3.3 ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง						
4. คุณภาพด้านภาษา และตัวอักษร						
4.1 ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสม						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
4.3 ความชัดเจนของภาษาที่ใช้สื่อความหมาย						
4.4 ตัวอักษรมีความชัดเจนสวยงาม และอ่านง่าย						
4.5 ตัวอักษรมีความเหมาะสมกับขนาดของหน้าจอ						
4.6 ตัวอักษรหัวข้อหรือตัวอักษรส่วนข้อความที่สำคัญมีความเด่นชัด						
5. คุณภาพด้านภาพประกอบบทเรียน						
5.1 ความชัดเจนของภาพประกอบ						
5.2 ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา						
5.3 ขนาดของภาพประกอบมีความเหมาะสม						
5.4 ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น						
6. คุณภาพด้านเสียงประกอบบทเรียน						
6.1 เสียงประกอบมีความชัดเจน						
6.2 เสียงบรรยายประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา						
6.3 เสียงบรรยายประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น						
7. คุณภาพด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน						
7.1 กิจกรรมท้ายหน่วยมีจำนวนข้อที่เหมาะสมกับเนื้อหา						
7.2 กิจกรรมท้ายหน่วยมีความยากง่ายเหมาะสมกับเนื้อหา						
7.3 คำถามและแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา						
8. คุณภาพด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์						
8.1 องค์ประกอบในหน้าจอมีความเหมาะสมสวยงาม						
8.2 ผู้เรียนสามารถควบคุมความเร็วของบทเรียนได้						
8.3 ข้อมูลแสดงที่จอภาพมีประสิทธิภาพดี						
8.4 ปุ่มควบคุมบทเรียนใช้งานง่ายและสื่อความหมายได้ชัดเจน						
8.5 การเชื่อมโยงบทเรียนไปยังส่วนต่าง ๆ ถูกต้องและเหมาะสม						

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
8.6 การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนมีความเหมาะสม						
8.7 บทเรียนสามารถใช้กับอุปกรณ์ได้ อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ หรือ Tablet ได้เหมาะสม						

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ลงชื่อ.....(ผู้ประเมิน)
(.....)

ภาคผนวก จ

แบบประเมินความพึงพอใจต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์โดยกลุ่มตัวอย่าง

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาในแต่ละหัวข้อ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

- 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
 4 หมายถึง พึงพอใจมาก
 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย
 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม 1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
1. ความพึงพอใจด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์				
1.1 การออกแบบหน้าจอดีความเหมาะสมเป็นมาตรฐานเดียวกัน				
1.2 การออกแบบบทเรียนมีความสวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา				
1.3 คำแนะนำการใช้และการแจ้งข้อมูลพื้นฐานของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน				
1.4 การใช้งานบทเรียนสะดวก ง่าย และไม่ซับซ้อน				
2. ความพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชา				
2.1 ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์				
2.2 ปริมาณของเนื้อหาในแต่ละบทเรียน				
2.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา				
2.4 เนื้อหาความยากง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้ตามเป้าหมาย				
3. ความพึงพอใจด้านการดำเนินเรื่อง				
3.1 ความเหมาะสมของลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา				
3.2 ความชัดเจนในการดำเนินเรื่อง				
3.3 ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง				
4. ความพึงพอใจด้านภาษา และตัวอักษร				
4.1 ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสม				
4.2 ความชัดเจนของภาษาที่ใช้สื่อความหมาย				
4.3 ตัวอักษรมีความชัดเจนสวยงาม และอ่านง่าย				
4.4 ตัวอักษรมีความเหมาะสมกับขนาดของหน้าจอ				
4.5 ตัวอักษรหัวข้อหรือตัวอักษรส่วนข้อความที่สำคัญมีความเด่นชัด				

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม 1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
5. ความพึงพอใจด้านภาพประกอบบทเรียน				
5.1 ความชัดเจนของภาพประกอบ				
5.2 ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา				
5.3 ขนาดของภาพประกอบมีความเหมาะสม				
5.4 ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น				
6. ความพึงพอใจด้านเสียงประกอบบทเรียน				
6.1 เสียงประกอบมีความชัดเจน				
6.2 เสียงบรรยายประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา				
6.3 เสียงบรรยายประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น				
7. ความพึงพอใจด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน				
7.1 กิจกรรมท้ายหน่วยมีจำนวนข้อที่เหมาะสมกับเนื้อหา				
7.2 กิจกรรมท้ายหน่วยมีความยากง่ายเหมาะสมกับเนื้อหา				
7.3 คำถามและแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา				
8. ความพึงพอใจด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์				
8.1 องค์กรประกอบในหน้าจอมีความเหมาะสม สวยงาม				
8.2 ผู้เรียนสามารถควบคุมความเร็วของบทเรียนได้				
8.3 ข้อมูลแสดงที่จอภาพมีประสิทธิภาพดี				
8.4 ปุ่มควบคุมบทเรียนใช้งานง่ายและสื่อความหมายได้ชัดเจน				
8.5 การเชื่อมโยงบทเรียนไปยังส่วนต่าง ๆ ถูกต้องและเหมาะสม				
8.6 การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนมีความเหมาะสม				
8.7 บทเรียนสามารถใช้กับอุปกรณ์ได้อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ หรือ Tablet ได้เหมาะสม				

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ลงชื่อ.....(ผู้ประเมิน)
(.....)

ภาคผนวก ฉ

ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

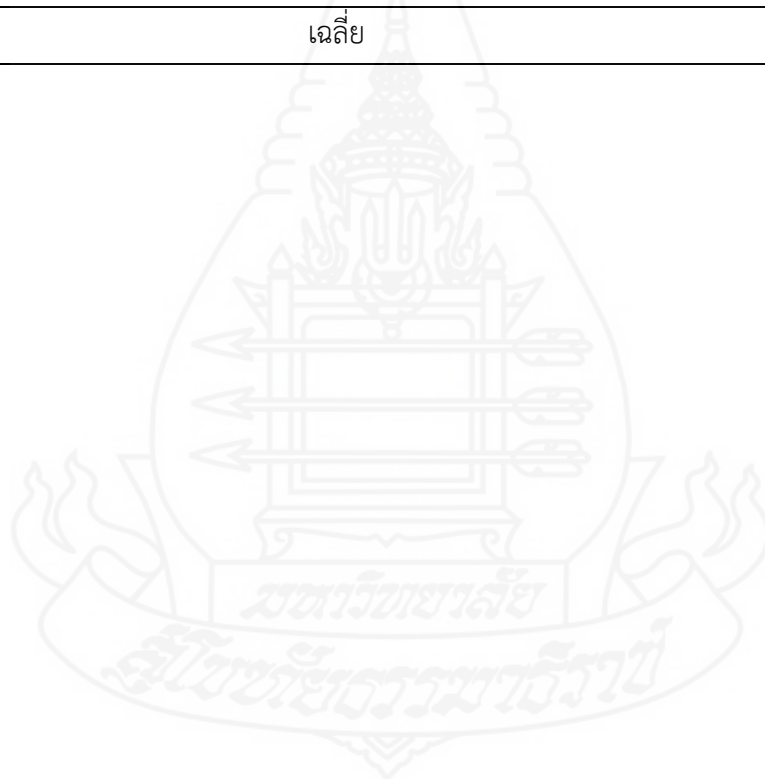
**ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา**

ตารางผนวกที่ 1.1 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยี
และสื่อสาร

การศึกษา

รายการประเมิน	ระดับคะแนน
1. คุณภาพด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	
1.1 การออกแบบหน้าจามีความเหมาะสมเป็นมาตรฐานเดียวกัน	5
1.2 การออกแบบบทเรียนมีความสวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา	5
1.3 คำแนะนำการใช้และการแจ้งข้อมูลพื้นฐานของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน	5
1.4 การใช้งานบทเรียนสะดวก ง่าย และไม่ซับซ้อน	5
2. คุณภาพด้านตัวอักษร	
2.1 ตัวอักษรมีความชัดเจนสวยงาม และอ่านง่าย	4
2.2 ตัวอักษรมีความเหมาะสมกับขนาดของหน้าจอ	4
2.3 สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสมสบายตา	4
2.4 ตัวอักษรหัวข้อหรือตัวอักษรส่วนข้อความที่สำคัญมีความเด่นชัด	4
3. คุณภาพด้านภาพประกอบบทเรียน	
3.1 ความชัดเจนของภาพประกอบ	4
3.2 ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา	4
3.3 ขนาดของภาพประกอบมีความเหมาะสม	5
3.4 ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	4
4. คุณภาพด้านเสียงประกอบบทเรียน	
4.1 เสียงประกอบมีความชัดเจน	4
4.2 เสียงบรรยายประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา	5
4.3 เสียงบรรยายประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	4
5. คุณภาพด้านกิจกรรมประกอบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	
5.1 บทเรียนสามารถประสานกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียนได้	4
5.2 กิจกรรมระหว่างเรียนของบทเรียนน่าสนใจมีความเหมาะสม	4
5.3 คำถามและแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้มีการให้ผลย้อนกลับ	4

รายการประเมิน	ระดับคะแนน
6. คุณภาพด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	
6.1 องค์ประกอบในหน้าจามีความเหมาะสม สวยงาม	4
6.2 ผู้เรียนสามารถควบคุมความเร็วของบทเรียนได้	5
6.3 ข้อมูลแสดงที่จอภาพมีประสิทธิภาพดี	4
6.4 ปุ่มควบคุมบทเรียนใช้งานง่ายและสื่อความหมายได้ชัดเจน	5
6.5 การเชื่อมโยงบทเรียนไปยังส่วนต่าง ๆ ถูกต้องและเหมาะสม	5
6.6 การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนมีความเหมาะสม	4
6.7 บทเรียนสามารถใช้กับอุปกรณ์ได้อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ หรือ Tablet ได้เหมาะสม	4
เฉลี่ย	4.36

ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา
ตารางผนวกที่ 1.2 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	ระดับคะแนน
1. คุณภาพด้านเนื้อหาวิชา	
1.1 ความสมบูรณ์ของวัตถุประสงค์	4
1.2 ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์	5
1.3 ปริมาณของเนื้อหาในแต่ละบทเรียน	5
1.4 ความถูกต้องของเนื้อหา	4
1.5 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4
1.6 ความเหมาะสมของเนื้อหากับระดับของผู้เรียน	5
1.7 เนื้อหาความยากง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้ตามเป้าหมาย	5
2. คุณภาพด้านการดำเนินเรื่อง	
2.1 ความเหมาะสมของลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา	4
2.2 ความชัดเจนในการดำเนินเรื่อง	4
2.3 ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง	5
2.4 การนำเสนอสื่อมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5
3. คุณภาพด้านภาษา	
3.1 ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	4
3.2 ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5
3.3 ความชัดเจนของภาษาที่ใช้สื่อความหมาย	5
4. คุณภาพด้านภาพประกอบบทเรียน	
4.1 ความชัดเจนของภาพประกอบ	5
4.2 ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา	5
4.3 ขนาดของภาพประกอบมีความเหมาะสม	4
4.4 ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	4
5. คุณภาพด้านเสียงประกอบบทเรียน	
5.1 เสียงประกอบมีความชัดเจน	5
5.2 เสียงบรรยายประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา	5
5.3 เสียงบรรยายประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	5
6. คุณภาพด้านกิจกรรมประกอบบทเรียน	
6.1 กิจกรรมท้ายหน่วยมีจำนวนข้อที่เหมาะสมกับเนื้อหา	4

รายการประเมิน	ระดับคะแนน
6.2 กิจกรรมทำหน่วยมีความยากง่ายเหมาะสมกับเนื้อหา	4
6.3 คำถามและแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4
เฉลี่ย	4.54

ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล

ตารางผนวกที่ 1.3 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	ระดับคะแนน
1. แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	5
2. แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5
3. แบบทดสอบครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด	5
4. แบบทดสอบมีจำนวนข้อที่เหมาะสมกับระยะเวลา	5
5. คำถามใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่คลุมเครือ	4
6. คำถามไม่สั้นจนขาดความสมบูรณ์	5
7. คำถามไม่ยาวเกินไป	5
8. คำถามมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5
9. คำถามไม่ชี้นำคำตอบ	4
10. คำถามมีคำตอบที่ชัดเจนสามารถวัดได้	4
เฉลี่ย	4.7

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล

**ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล**

ตารางผนวกที่ 1.4 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้านการวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	ระดับคะแนน
<p>1. ข้อใดเรียงลำดับการตัดสินใจเลือกคุณค่าทางจริยะตามหลักการได้ถูกต้อง</p> <p>ก. เลือกจากคุณค่าที่สูงกว่า หากคุณค่าเท่ากันเลือก สิ่งที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียน้อยที่สุด</p> <p>ข. เลือกจากคุณค่าภายใน หากคุณค่าภายในเท่ากันให้เลือกพิจารณาคุณค่าภายนอก</p> <p>ค. เลือกจากสิ่งทำให้เกิดความเสื่อมเสียน้อยที่สุด หากเท่ากัน ให้เลือกพิจารณาคุณค่าที่สูงกว่า</p> <p>ง. เลือกจากคุณค่าที่ให้ผลนานที่สุด หากให้ผลนานเท่ากันให้เลือกจากคุณค่าภายใน</p> <p>เฉลย : ก.</p>	4
<p>2. ผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้าย มีความปวดและทรมานมาก ญาติต้องการนิมนต์พระมาเพื่อให้ผู้ป่วยได้ทำบุญและฟังเทศน์ในห้วงสุดท้ายของชีวิต ตามทฤษฎี <u>ประโยชน์นิยม</u> พยาบาลควรตัดสินใจอย่างไร</p> <p>ก. ไม่อนุญาตเนื่องจากอาจเกิดการรบกวนผู้ป่วยอื่น</p> <p>ข. ไม่อนุญาตเนื่องจากผู้ป่วยควรได้รับการพักผ่อนและควรจัดสิ่งแวดล้อมให้สงบ</p> <p>ค. อนุญาตเนื่องจากเป็นความประสงค์ของญาติและผู้ป่วยในห้วงสุดท้าย</p> <p>ง. อนุญาตเนื่องจากเป็นบทบาทของพยาบาลโดยตรง</p> <p>เฉลย : ค.</p>	5
<p>3. การปฏิบัติในข้อใดที่บ่งบอกว่าผู้ปฏิบัติคำนึงถึงหลัก <u>หน้าที่นิยม</u> เป็นสำคัญ</p> <p>ก. พยาบาลอนุญาตให้ญาติผู้ป่วยที่มาเยี่ยมนอกเวลาได้เยี่ยมผู้ป่วย</p> <p>ข. พยาบาลเช็ดตัวลดไข้ให้ผู้ป่วยทุกครั้งที่มีไข้</p> <p>ค. พยาบาลไม่ตูดเสมหะให้ผู้ป่วยตามที่ญาติร้องขอเนื่องจากญาติกลัวผู้ป่วยทรมาน</p> <p>ง. พยาบาลปฏิเสธไม่ไปช่วยห่อผู้ป่วยข้างเตียงที่มีผู้ป่วยอาการหนัก เนื่องจากเป็นห่วงความปลอดภัยของผู้ป่วยตนเอง</p> <p>เฉลย : ข.</p>	4
<p>4. ผู้ป่วยชายไทย อายุ 45 ปี ป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว กังวลเรื่องค่าใช้จ่ายในการรักษามีสิทธิขาดกังวล พยาบาลจึงเข้าไปพูดคุยและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิการรักษา และการเบิกจ่ายค่ารักษา พยาบาลปฏิบัติตามแนวคิดจริยธรรมใด</p> <p>ก. ความเอื้ออาทร</p> <p>ข. การพิทักษ์สิทธิ์</p> <p>ค. ความร่วมมือ</p>	5

รายการประเมิน	ระดับคะแนน
ง. ความรับผิดชอบ เฉลย : ข.	
5. แพทย์สั่งยาฉีดชนิดหนึ่งให้ฉีดเข้าหลอดเลือดดำ พยาบาลทักท้วงว่ายาชนิดนี้ต้องฉีดเข้ากล้ามเนื้อเท่านั้น แต่แพทย์ยืนยันคำสั่งการรักษาเช่นเดิม พยาบาลจึงไม่ยอมฉีดยาให้ผู้ป่วย สถานการณ์นี้เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาตามแนวคิดจริยธรรมด้านใด ก. ความร่วมมือ ข. ความเอื้ออาทร ค. การพิทักษ์สิทธิ์ ง. การเคารพเอกสิทธิ์ เฉลย : ก.	5
6. การปฏิบัติในข้อใดที่บ่งบอกว่าผู้ปฏิบัติคำนึงถึงหลัก <u>ความเอื้ออาทร</u> เป็นสำคัญ ก. การรับฟังผู้ป่วยอย่างตั้งใจ ข. การวางแผนดูแลผู้ป่วยอย่างองค์รวม ค. การตระหนักถึงสิทธิของผู้ป่วย ง. ถูกทุกข้อ เฉลย : ง.	4
7. บิดาผู้ป่วยเด็กอายุ 3 ขวบมา รพ. ด้วยไข้สูง แพทย์พิจารณาให้เจาะเลือดส่งเพาะเชื้อ พยาบาลจึงเจาะเลือดส่งเพาะเชื้อตามแผนการรักษา 2 ครั้ง โดยไม่ได้แจ้งบิดาของผู้ป่วย พยาบาลกระทำผิดจริยธรรมหรือไม่ หากผิด ผิดด้านใด ก. ไม่ผิด เนื่องจากทำตามแผนการรักษา ข. ไม่ผิด เนื่องจากผู้ป่วยอยู่ในภาวะที่ต้องได้รับการรักษาอย่างรีบด่วน ค. ผิดหลักการเคารพเอกสิทธิ์ เนื่องจากไม่ให้ข้อมูลแก่ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้ป่วยก่อน ง. ผิดหลักความเอื้ออาทร เนื่องจากการเจาะเลือดหลายครั้งทำให้ผู้ป่วยเกิดความเจ็บปวด เฉลย : ค.	5
8. เนื่องด้วยในหอผู้ป่วยมีผู้ป่วยจำนวนมาก พยาบาลจึงตัดสินใจผูกยึดผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตนเอง ไม่ได้ทุกเตียง เพื่อลดความเสี่ยงและลดภาระงานในการต้องเดินตรวจผู้ป่วย การกระทำของ พยาบาลผิดหลักจริยธรรมข้อใดบ้าง 1. การไม่ทำสิ่งที่อันตราย 2. ความซื่อสัตย์ 3. ความเสียสละ 4. การเคารพเอกสิทธิ์ ก. 1 และ 2 ข. 1 และ 4 ค. 2 และ 3 ง. 3 และ 4 เฉลย : ข.	5

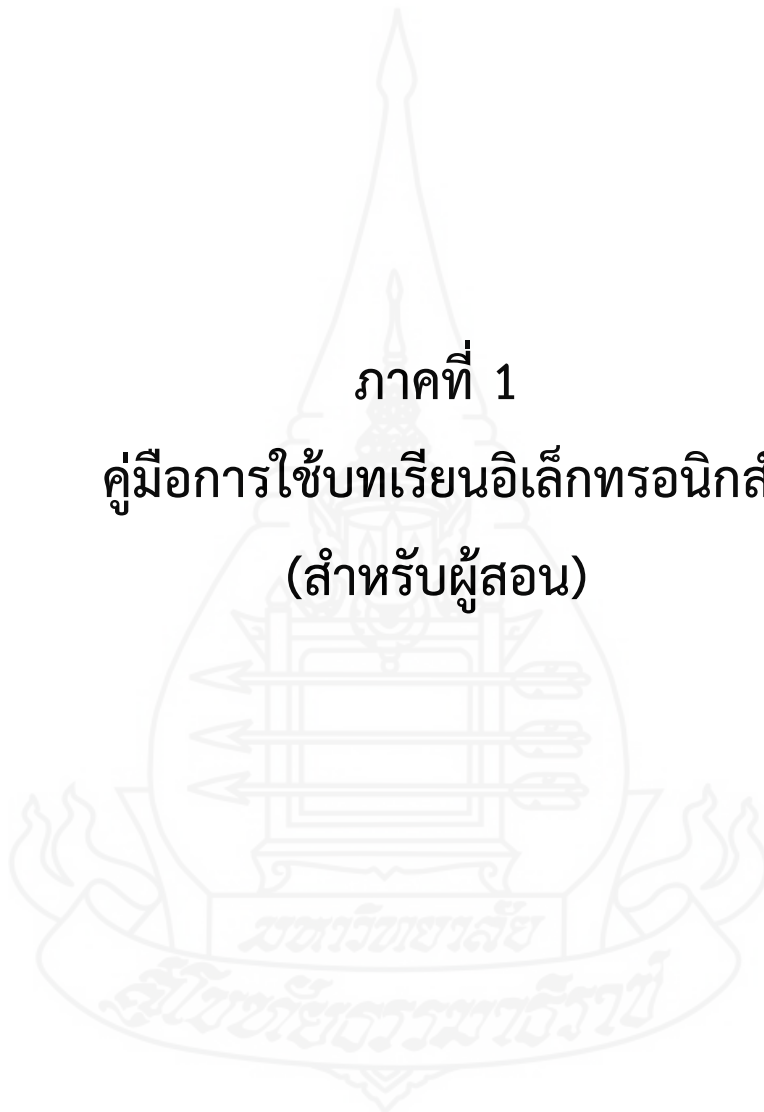
รายการประเมิน	ระดับคะแนน
<p>9. ผู้ป่วยชาย อายุ 25 ปี มาผ่าตัดไส้ติ่งที่ รพ. ระหว่างอยู่ รพ. มีอาการไข้ และหายใจลำบาก แพทย์จึงตรวจพบว่าติดเชื้อโควิด 19 ผู้ป่วยขอร้องไม่ให้แพทย์และพยาบาลแจ้งใคร เพราะไม่ อยากถูกสังคมรังเกียจ กรณีนี้หากแพทย์และพยาบาลเปิดเผยข้อมูลผู้ป่วยกับทีมการรักษา ผิด หลักจริยธรรมหรือไม่</p> <p>ก. ผิด เนื่องจากผู้ป่วยไม่ยินยอมให้เปิดเผยข้อมูล</p> <p>ข. ผิด เนื่องจากไม่ใช่การเปิดเผยข้อมูลในภาวะฉุกเฉินเร่งด่วน</p> <p>ค. ไม่ผิด เนื่องจากเป็นโรคที่ต้องรายงาน เพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมในการป้องกัน อันตราย</p> <p>ง. ไม่ผิด เนื่องจากไม่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ หรือกล่าวหาให้ผู้ป่วยเสื่อมเสีย</p> <p>เฉลย : ค.</p>	5
<p>10. การปฏิบัติในข้อใดที่บ่งบอกว่าผู้ปฏิบัติคำนึงถึงหลัก <u>ความยุติธรรม</u> เป็นสำคัญ</p> <p>ก. พยาบาลผูกยึดผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ทุกเตียง เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ</p> <p>ข. พยาบาลวัดสัญญาณชีพผู้ป่วยทุกเตียง ทุก 4 ชม.เหมือนกัน</p> <p>ค. พยาบาลป้อนอาหารให้ผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ แต่ก็ช่วยดูแลความสะดวกทั่วไปใน การรับประทานอาหารของผู้ป่วยรายอื่น</p> <p>ง. พยาบาลย้ายผู้ป่วยเตียงเดิมออกเนื่องจากต้องรับผู้ป่วยซึ่งเป็นญาติเจ้าหน้าที่มารักษาแทน</p> <p>เฉลย : ค.</p>	4
เฉลี่ย	4.6

ภาคผนวก ซ
รายละเอียดต้นแบบชิ้นงาน

ภาคที่ 1

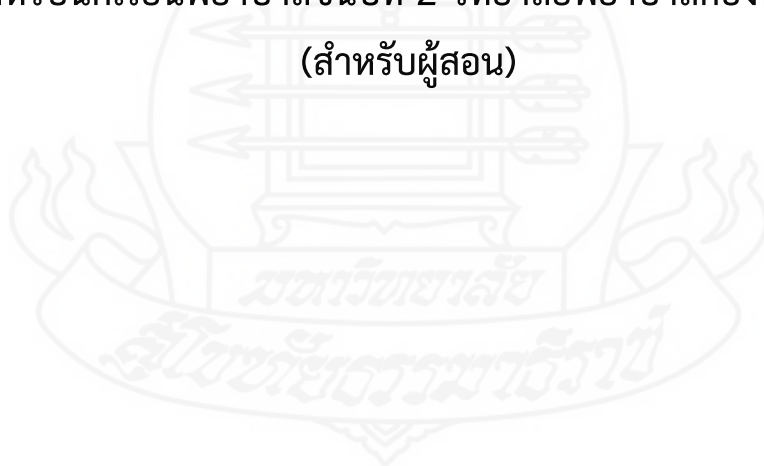
คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
(สำหรับผู้สอน)

แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล
สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
(สำหรับผู้สอน)

ผลิตโดย
ร้อยโทหญิง สุชาดา ศรีโยธี

คำนำ

คู่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล
ผลิตขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลัก
จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล ในการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัย
พยาบาลกองทัพบก

ผู้ผลิตบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้สร้างขึ้นนี้
จะเป็นประโยชน์ผู้เรียน และสามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในหน่วยการ
เรียนรู้อื่นๆต่อไป

ร้อยโทหญิง สุชาดา ศรีโยธี

ผู้ผลิต

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
คำอธิบายรายวิชา.....	1
การแบ่งหน่วยการเรียนในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	1
ผลการเรียนรู้.....	2
การเตรียมความพร้อมก่อนการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	2
บทบาทของผู้สอนในการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	2
บทบาทของนักเรียนในการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	3
ส่วนประกอบของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	3
เนื้อหาบทเรียน.....	4
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	26
เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	29

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจริยศาสตร์ แนวคิดจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล และหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

อธิบายความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีจริยศาสตร์ แนวคิดจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล และหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาลได้ถูกต้อง

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีจริยศาสตร์ แนวคิดจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล และหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล เพื่อเป็นพื้นฐานในการนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

การแบ่งหน่วยการเรียนรู้ในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

หน่วยที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีจริยศาสตร์

1.1 แนวคิดจริยศาสตร์

1.2 ทฤษฎีจริยศาสตร์

1.2.1 ทฤษฎีประโยชน์นิยม

1.2.2 ทฤษฎีหน้าที่นิยม

หน่วยที่ 2 แนวคิดจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

2.1 การทำหน้าที่แทนผู้ป่วยหรือการพิทักษ์สิทธิ์

2.2 หน้าที่ความรับผิดชอบ

2.3 ความร่วมมือ

2.4 ความเอื้ออาทร

หน่วยที่ 3 หลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

3.1 การเคารพเอกสิทธิ์

3.2 การทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์

3.3 การไม่ทำในสิ่งที่เป็นอันตราย

3.4 ความยุติธรรม

3.5 ความซื่อสัตย์และการรักษาความลับ

3.6 การบอกความจริง

ผลการเรียนรู้

- 1) หลังจากศึกษาแนวคิดจริยศาสตร์และทฤษฎีจริยศาสตร์แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายแนวคิดจริยศาสตร์และทฤษฎีจริยศาสตร์ได้ถูกต้อง
- 2) หลังจากศึกษาแนวคิดทางจริยธรรมสำหรับวิชาชีพพยาบาลแล้ว นักเรียนอธิบายแนวคิดทางจริยธรรมสำหรับวิชาชีพพยาบาลได้ถูกต้อง
- 3) หลังจากศึกษาหลักจริยธรรมในวิชาชีพแล้ว นักเรียนอธิบายหลักจริยธรรมในวิชาชีพได้ถูกต้อง

การเตรียมความพร้อมก่อนการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

1. ผู้สอนต้องศึกษาคู่่มือการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างละเอียด
2. ผู้สอนต้องตรวจสอบเครื่องคอมพิวเตอร์หรือสำรวจโทรศัพท์สมาร์ตโฟนนักเรียน และแชร์ลิงค์เว็บไซต์ผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์หรือเมสเซนเจอร์ในเฟสบุค
3. ผู้สอนต้องจัดชั้นเรียนในลักษณะ 1 คนต่อ 1 เครื่อง
4. ผู้สอนควรมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น เพื่อสามารถใช้งานบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ผู้สอนต้องจัดเตรียมคู่มือการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ให้เท่ากับจำนวนนักเรียนในชั้นเรียน

บทบาทของผู้สอนในการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

1. ผู้สอนต้องปฐมนิเทศนักเรียน โดยชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล พร้อมทั้งแนะนำการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์และแจกคู่มือการเรียนรู้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ให้นักเรียน
2. ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยที่ครูมีบทบาทเพียงเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวก คอยชี้แนะให้นักเรียนประกอบกิจกรรมให้ครบทั้ง 4 ขั้นตอน ดังนี้
 - ขั้นที่ 1 ศึกษาคำแนะนำการใช้บทเรียน
 - ขั้นที่ 2 ศึกษาบทเรียน นักเรียนศึกษาเนื้อหาสาระในบทเรียนจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ครบทั้ง 3 ตอน แต่ละตอนจะมีแบบฝึกปฏิบัติ ให้นักเรียนทำให้ครบ
 - ขั้นที่ 3 ประกอบกิจกรรม นักเรียนทำกิจกรรมระหว่างเรียนในแบบฝึกปฏิบัติทำบทเรียนแต่ละตอน พร้อมบันทึกคะแนนในแบบฟอร์มออนไลน์
 - ขั้นที่ 4 ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 10 ข้อ ในแบบทดสอบออนไลน์

3. เมื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จแล้ว ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ภายหลังจากเรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ใน แบบสอบถามออนไลน์

4. ผู้สอนรวบรวมผลประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

บทบาทของนักเรียนในการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

1. ศึกษาคู่มือการเรียนรู้ที่ผู้สอนแจกให้ล่วงหน้า
2. ศึกษาเนื้อหาในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเองอย่างตั้งใจ
3. ปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียนด้วยตนเองอย่างตั้งใจ
4. ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังจากศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างตั้งใจ
5. เมื่อศึกษาความรู้ในบทเรียน ทำแบบฝึกปฏิบัติครบถ้วน ทดสอบ และประเมินตนเองเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งคู่มือนักเรียนคืนครูผู้สอน
6. หากนักเรียนเกิดข้อสงสัย หรือเรียนไม่เข้าใจสามารถสอบถามผู้สอนได้ตลอดเวลา

ส่วนประกอบของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีส่วนประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. คำแนะนำการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้
3. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีจริยศาสตร์
แบบฝึกปฏิบัติที่ 1
 - ตอนที่ 2 แนวคิดจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล
แบบฝึกปฏิบัติที่ 2
 - ตอนที่ 3 หลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล
แบบฝึกปฏิบัติที่ 3
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เนื้อหาบทเรียน

1. หัวเรื่อง

- 1.1 แนวคิดจริยศาสตร์และทฤษฎีจริยศาสตร์
- 1.2 แนวคิดเชิงจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล
- 1.3 หลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

2. แนวคิด

แนวคิดจริยศาสตร์และทฤษฎีจริยศาสตร์ หมายถึง แนวคิดที่ศึกษาเกี่ยวกับการกระทำของมนุษย์ โดยใช้เหตุผลเป็นเกณฑ์พื้นฐาน ประกอบการตัดสินใจ ซึ่งนักจริยศาสตร์ได้เสนอทฤษฎีจริยศาสตร์ที่ใช้เป็นเกณฑ์ คือ 1) ทฤษฎีประโยชน์นิยม และ 2) ทฤษฎีหน้าที่นิยม

2.2 แนวคิดเชิงจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล หมายถึง แนวทางในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมหากเกิดความขัดแย้งระหว่างคุณค่าและความเชื่อกับหลักเหตุผลเชิงวิชาการ และนำไปสู่การปฏิบัติเชิงจริยธรรมได้ที่จะส่งผลต่อคุณภาพบริการพยาบาลที่ดีที่สุด ในที่นี้จะกล่าวถึงเพียง 4 แนวคิดที่สามารถจะนำไปใช้เป็นหลักในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในการพยาบาล ได้แก่ 1) การพิทักษ์สิทธิ 2) หน้าที่ความรับผิดชอบ 3) ความร่วมมือ และ 4) ความเอื้ออาทร

2.3 หลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล หมายถึง หลักความประพฤติของวิชาชีพพยาบาลที่พึงยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ และยังเป็นหลักในการกำหนดรูปแบบการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในการปฏิบัติวิชาชีพ หลักจริยธรรมในวิชาชีพที่สำคัญประกอบด้วย 1) การเคารพเอกลิทธิ 2) การทำในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ 3) การไม่ทำในสิ่งที่อันตราย 4) ความยุติธรรม 5) ความซื่อสัตย์และการรักษาความลับ และ 6) การบอกความจริง

3. วัตถุประสงค์

3.1 หลังจากศึกษาแนวคิดจริยศาสตร์และทฤษฎีจริยศาสตร์แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายแนวคิดจริยศาสตร์และทฤษฎีจริยศาสตร์ได้ถูกต้อง

3.2 หลังจากศึกษาแนวคิดทางจริยธรรมสำหรับวิชาชีพพยาบาลแล้ว นักเรียนอธิบายแนวคิดทางจริยธรรมสำหรับวิชาชีพพยาบาลได้ถูกต้อง

3.3 หลังจากศึกษาหลักจริยธรรมในวิชาชีพแล้ว นักเรียนอธิบายหลักจริยธรรมในวิชาชีพได้ถูกต้อง

บทนำ

มนุษย์มีคุณค่า ความเชื่อเป็นของตนเองซึ่งคุณค่าและความเชื่อเหล่านี้มีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล พยาบาลก็เป็นบุคคลที่มีคุณค่าและความเชื่อของตนเอง ดังนั้นในการปฏิบัติงานของพยาบาลแต่ละวันจึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เกิดจากความขัดแย้งระหว่างคุณค่า (Values conflicts) ได้ ซึ่งการตัดสินใจเพื่อแก้ไขความขัดแย้งดังกล่าว จำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีจริยศาสตร์ และแนวคิดต่างๆ ที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเชิงจริยธรรม และนำไปสู่การปฏิบัติเชิงจริยธรรม ทฤษฎีจริยศาสตร์ที่สำคัญคือ ทฤษฎีประโยชน์นิยม และทฤษฎีหน้าที่นิยมแม้ว่าจริยธรรมเป็นสิ่งที่มียุ่แล้วในตัวมนุษย์โดยธรรมชาติ แต่การพัฒนาจริยธรรมให้เจริญงอกงามในตัวมนุษย์นั้น ต้องอาศัยกฎเกณฑ์ความประพฤติที่มนุษย์ควรประพฤติซึ่งได้มาจากหลักการทางศีลธรรม หลักปรัชญาวัฒนธรรม และกฎหมายหรือจารีตประเพณี การปลูกฝังคุณธรรมลงในจิตใจ จะต้องใช้เวลาในการฝึกหัดอบรมสั่งสอนทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นอันมาก รวมทั้งการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเป็นระยะเวลาอันยาวนาน การปลูกฝังคุณธรรมอาจบรรลุผลสำเร็จได้ แต่การคงไว้ซึ่งจริยธรรมที่ดีเสมอ ขึ้นอยู่กับคุณธรรมในจิตใจของบุคคลนั้นๆอย่างไรก็ตามการศึกษาด้านจริยธรรมยังเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์สุขแก่ตนเองและสังคม

ความหมาย แนวคิดจริยศาสตร์

การตัดสินใจเลือกสิ่งทั้งหลายในชีวิตมนุษย์มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกทางด้านจิตใจ ความเชื่อ ค่านิยม เหตุผล และหลักการในการดำเนินชีวิตของแต่ละคน ทั้งนี้ การตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติต้องอาศัยพื้นฐานทางจริยศาสตร์ด้วย

แนวคิดทางจริยศาสตร์เป็นการเสนอความคิดเห็นและข้อโต้แย้งต่างๆ ของนักจริยศาสตร์ซึ่งจะต้องพิจารณาเลือกและนำมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและและองค์ประกอบอื่นๆ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (พิมพ์ครั้งที่ 6 พ.ศ.2537 แก้ไขปรับปรุงใหม่) ได้ให้ความหมายของจริยศาสตร์ว่าเป็นปรัชญาหนึ่งว่าด้วยความประพฤติของการครองชีวิตว่าอะไรดี อะไรชั่ว อะไรถูก อะไรผิด หรืออะไรควร อะไรไม่ควร

จริยศาสตร์เป็นสาขาหนึ่งของปรัชญา (Philosophy) อยู่ในสาขาที่เรียกว่า แอกซิโวลอจี (Axiology) ซึ่งมาจากศัพท์ภาษากรีก คือ แอกซิฟส์ (Axivs) หมายถึง คุณค่า

แอกซิโวลอจี คือ การศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีต่าง ๆ ของเรื่องคุณค่า (Value) ได้แก่

- ธรรมชาติและบ่อเกิดของคุณค่า
- การแบ่งประเภทของคุณค่า
- การมีอยู่ของคุณค่าในโลกมนุษย์

ทั้งนี้ แอกซิโวลจี มี 2 สาขาย่อย คือ

1. การศึกษาคุณค่าทางศิลปะ และ
2. การศึกษาคุณค่าเรื่องความประพฤติ/การกระทำของมนุษย์ที่เรียกว่า จริยศาสตร์ซึ่งจะกระทำในขอบข่ายของคำถาม 3 ประการ ดังนี้

- เราควรแสวงหาอะไรจากชีวิต

- ค่าทางศีลธรรมหรือคุณค่าทางจริยะ ได้แก่ ดี ชั่ว ถูก ผิด หมายความว่าอย่างไรเรารู้คุณค่าเหล่านี้ได้อย่างไร

- อะไรคือมาตรการตัดสินความประพฤติ/การกระทำมนุษย์

นักปรัชญาได้ให้คำตอบต่าง ๆ กันสำหรับคำถามทั้ง 3 ประการดังกล่าว และได้มีการนำปรัชญาสาขาย่อยนี้ หรือจริยศาสตร์ ไปใช้กับวิชาอื่นหรือตอบปัญหาในวิชาอื่นที่เกี่ยวกับความประพฤติ/การกระทำของมนุษย์ ที่เรียกว่า จริยศาสตร์ประยุกต์ (Applied ethics) เช่น จริยศาสตร์ชีวภาพทางการแพทย์ (Biomedical ethics) จริยศาสตร์ทางการแพทย์ เป็นต้น

การศึกษาจริยศาสตร์ทางการแพทย์จะมีลักษณะผสมผสาน กล่าวคือ เริ่มจากการศึกษาแนวคิดทางจริยศาสตร์ ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์จริยศาสตร์ทั่วไป (General normative ethics) และการศึกษาความเชื่อ ทศนคติทางศาสนา ศีลธรรม กฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี รวมทั้งจริยธรรมในสังคม ซึ่งเป็นจริยศาสตร์เชิงพรรณนา (Descriptive ethics) แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพการพยาบาลเพื่อให้บริการแก่ผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับปรัชญาของวิชาชีพ

หากจะแยกให้เห็นชัดเจนเกี่ยวกับความหมายของจริยศาสตร์และจริยธรรม ได้มีผู้สรุปไว้ว่า จริยธรรมเน้นประเด็นที่ว่า ประพฤติปฏิบัติอย่างไร จึงจะเข้าถึงความดี ส่วนจริยศาสตร์มุ่งตอบปัญหาว่า ความดีคืออะไร และทำไมจึงเรียกสิ่งนั้นว่าความดี ความต่างอยู่ตรงที่ว่า จริยธรรมเน้นวิธีปฏิบัติ ส่วนจริยศาสตร์เน้นทฤษฎี

สิวลี (2537) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างศาสตร์อื่น ๆ กับจริยศาสตร์ไว้ ดังนี้

วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์จะกล่าวถึงข้อเท็จจริงและการปฏิบัติตามข้อเท็จจริงส่วนจริยศาสตร์จะพิจารณาไตร่ตรองว่าการปฏิบัติตามข้อเท็จจริงดังกล่าวเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

จิตวิทยา จิตวิทยาเป็นสาขาหนึ่งของวิทยาศาสตร์ที่วิเคราะห์พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของมนุษย์ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร มีสาเหตุและกระบวนการอย่างไร ส่วนจริยศาสตร์จะเข้ามาเกี่ยวข้องในแง่ที่ว่า จะให้หลักการใดในการตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าว

ศาสนา ศาสนาทุกศาสนาจะกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของชีวิต แนวทางการดำเนินชีวิต และหลักจริยธรรม เช่นเดียวกับจริยศาสตร์ ต่างกันที่ศาสนาจะให้คำตอบในเรื่องดังกล่าวไว้อย่าง

ชัดเจนและเป็นหลักสากล เพื่อให้ผู้มีความเชื่อความศรัทธายึดถือปฏิบัติ ส่วนจริยศาสตร์จะเสนอความคิดเห็น หลักการ และข้อโต้แย้งกว้าง ๆ

อนึ่ง ในการศึกษาคุณค่าความประพฤติ/การกระทำของมนุษย์ย่อมต้องเข้าใจคำต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น

ความถูกต้อง หมายถึง ความเป็นจริงว่าด้วยความเป็นธรรม ความดีงามมีคุณค่า มีประโยชน์ ตรงกับความต้องการ

ความดีงาม จะรวมถึง ความดี ความมั่งคั่ง ความจริง ความเป็นธรรม ความมีค่า
คุณค่า เป็นการให้ความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ตามการรับรู้และความรู้สึกของบุคคล
ปรัชญาชีวิต เป็นทรรศนะความเชื่อเกี่ยวกับคุณค่าของบุคคลในด้านความถูกต้องดี
งามในการครองชีวิต ทั้งนี้ย่อมอาศัยการใช้สติปัญญาในการพิจารณาเลือก เกิดความซึ้งซาบและแสดง
ออกเป็นเอกลักษณ์ทางความประพฤติของบุคคล

ศีลธรรมเป็นความถูกต้องดีงามที่บุคคลหรือสังคมได้ประมวลไว้เป็นหลักสำหรับใช้
ประพฤติปฏิบัติ

จรรยา เป็นการใช้เหตุผลวิเคราะห์ปัญหาทางปรัชญา เพื่อวินิจฉัยการกระทำต่อกัน
ของมนุษย์ จรรยาถือเป็นแรงจูงใจภายในบุคคลเพื่อการประพฤติด้วยความเต็มใจและพอใจ

มารยาท เป็นระเบียบความประพฤติที่กำหนดขึ้นจากขนบธรรมเนียมประเพณีของ
สังคม เพื่อความพอใจและชื่นชอบของกันและกัน มารยาทถือเป็นแรงบังคับจากภายนอกที่มีต่อความ
ประพฤติของบุคคล

ทั้งนี้การตัดสินใจเลือกความประพฤติ/การกระทำที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์เป็นการ
ตัดสินใจ

เชิงคุณค่า (Value judgment) ที่เป็นคุณค่าทางจริยะ

คุณค่าทางจริยะ ได้แก่ การประเมินคุณค่า (มีอารมณ์/ความรู้สึกเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย) ความ
ประพฤติ/การกระทำว่าตรงกับมาตรฐานการจริยะที่ตนเองถืออยู่มากน้อยเพียงใด การกระทำอย่าง
เดียวกันจึงมีคุณค่าทางจริยะต่างกัน แล้วแต่บุคคลและแล้วแต่กรณี บางคนก็ถือว่าคุณค่าทางจริยะ
ของตนเป็นปรนัย (เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป) บางคนก็ถือว่าเป็นอัตนัย (ตามความคิดเห็นของตัวเอง)

การเลือกคุณค่าทางจริยะ

การตัดสินใจเลือกคุณค่าย่อมมีพื้นฐานมากจากความรู้ ความเชื่อ ค่านิยม ทักษะคติ ศาสนา
วัฒนธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความเป็นมนุษย์ (สิวลี, 2537) แม้คุณค่าทางจริยะของแต่ละ
บุคคลจะมีแก่งัดเพี้ยนกันไปในส่วนที่เป็นอัตนัย แต่ในสังคมทุกระดับก็มีแก่งัดนัยรวมกับปรนัยที่
เป็นคุณค่าร่วมของทุกคนอยู่ในการเลือกคุณค่า เราจึงพอกำหนดหลักเกณฑ์ได้บ้าง (กิริติ, 2538) ดังนี้

1. ถ้าจำเป็นต้องเลือกระหว่าง 2 คุณค่า ให้เลือกคุณค่าที่สูงกว่า ถ้าจำเป็นต้องยอมให้เกิดความเสื่อมเสียขึ้น ให้เลือกความเสื่อมเสียที่น้อยที่สุด
2. ถ้าสิ่งอื่นเท่ากัน ให้เลือกคุณค่าภายใน (Intrinsic value) ยิ่งกว่าคุณค่าภายนอก (Extrinsic value)
 - คุณค่าภายใน ได้แก่ คุณค่าที่ตรงกับเป้าหมายโดยตรง ได้แก่ ความสุข
 - คุณค่าภายนอก ได้แก่ คุณค่าที่เป็นเพียงหนทางไปสู่เป้าหมาย เช่น เงิน รถยนต์ เป็นต้น
3. ถ้าสิ่งอื่นเท่ากัน ให้เลือกคุณค่าที่ให้ผลนานที่สุด เช่น เลือกการศึกษาจริยธรรมด้วยเหตุผล ยิ่งกว่าท่องจำไปปฏิบัติ เป็นต้น

มาตรการจริยะ คือ เกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าความประพฤติ/การกระทำของมนุษย์ที่นักปรัชญาต่างๆ เสนอขึ้น เพื่อช่วยกำหนดการตัดสินใจในสิ่งแวดล้อมต่างๆ ยิ่งเข้าใจและรู้จักใช้เกณฑ์ได้มากเท่าใด ยิ่งเป็นประโยชน์ในชีวิตจริงมากเท่านั้น ข้อสำคัญอยู่ที่ว่า รู้เกณฑ์แล้วต้องรู้จักใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เกณฑ์สำหรับเลือกมาตรการใดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ใดอยู่ที่ว่าเกณฑ์นั้นสามารถนำไปสู่ค่านิยมและเป้าหมายของชีวิตได้ดีที่สุด ง่ายที่สุด สะดวกที่สุดและเป็นไปได้ที่สุดหรือไม่ ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงคุณค่าทางจริยะในการเลือกด้วย

ทฤษฎีจริยศาสตร์ (Ethical theories)

ทฤษฎีจริยศาสตร์ทุกทฤษฎี จะมีแนวคิดพื้นฐานทางจริยธรรม 1 อย่างหรือมากกว่าเป็นส่วนประกอบอยู่ด้วย (Fry, 1993) ทฤษฎีจริยศาสตร์บางทฤษฎีได้รับการกล่าวถึงบ่อยครั้งในวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางจริยศาสตร์ชีวภาพ ซึ่งนำไปใช้ในการประเมินความถูกต้องหรือความไม่ถูกต้องทางจริยธรรมในสถานการณ์ตัวอย่าง และใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจ

โดยทั่วไป การตัดสินใจเลือกความประพฤติ/การกระทำที่ถูกต้องเหมาะสมมักใช้ศานา กฎหมาย ค่านิยมในสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณี และกฎเกณฑ์ต่างๆ ของสถาบัน เป็นมาตรการตัดสินความประพฤติ/การกระทำของมนุษย์ ซึ่งนักจริยศาสตร์เห็นว่าปัจจัยดังกล่าว ไม่อาจนำมาใช้ในการตัดสินใจเลือกได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และบางครั้งก็ทำให้เกิดความขัดแย้งนักจริยศาสตร์จึงได้เสนอทฤษฎีเพื่อใช้เป็นมาตรการตัดสินความประพฤติ/การกระทำของมนุษย์ได้แก่ **ทฤษฎีประโยชน์นิยม (Utilitarianism)** และ **ทฤษฎีหน้าที่นิยม (Formalism)**

1. **ทฤษฎีประโยชน์นิยม**นักจริยศาสตร์ที่สำคัญในทฤษฎีนี้ คือ จอห์น สจวต มิลล์ (John Stuart Mill) ในทรศนะของมิลล์ยึดถือว่าสิ่งที่ดีที่สุดในชีวิตสำหรับมนุษย์คือความสุข การกระทำใดๆ ที่ก่อให้เกิดความสุขไม่ว่าแก่ตนเองหรือแก่ผู้อื่นถือว่าเป็นการกระทำที่ดี ทฤษฎีนี้ถือว่า ผลของการกระทำที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่คนจำนวนมากที่สุด เท่าที่จะกระทำได้ เป็นการกระทำที่ถูกต้องในทางตรงกันข้าม ผลของการกระทำที่ก่อให้เกิดโทษแก่คนจำนวนมาก จะเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง

มิลล์เห็นว่า เกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าทางจริยะคือ การแสวงหาความพึงพอใจมากที่สุดแก่คนจำนวนมากที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวนี้อย่างแท้จริง ควรอบรมให้ประชาชนยึดหลักการเสียสละผลประโยชน์ส่วนตัวและมุ่งหาประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ประโยชน์ส่วนตัวก็เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ เกณฑ์ตัดสินการกระทำทางจริยธรรมในทฤษฎีนี้ ถือเอาผลของการกระทำว่าก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่คนจำนวนมากที่สุดตามหลักความสุข (The greatest happiness principle) ดังนั้นก่อนที่จะกระทำการหนึ่งสิ่งใดจึงต้องพิจารณาว่า การกระทำเช่นนั้นจะเกิดผลอย่างไร ถ้าการกระทำสองอย่างก่อให้เกิดความสุขด้วยกันทั้งคู่ให้เลือกรกระทำที่ก่อให้เกิดความสุขมากกว่า การกระทำบางอย่างก่อให้เกิดผลทั้งประโยชน์สุขและความทุกข์ควบคู่กันไป ในกรณีเช่นนี้ให้คิดวิเคราะห์ดูว่าระหว่างความสุขและความทุกข์ที่เกิดขึ้น ให้เลือกรกระทำในสิ่งที่ทำให้เกิดความสุขมากกว่าความทุกข์ และในกรณีที่การกระทำสองอย่างก่อให้เกิดความทุกข์ โดยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ก็ให้เลือกรกระทำสิ่งที่ทำให้เกิดทุกข์น้อยกว่า เป็นต้น

กล่าวสรุปได้ว่า เกณฑ์ตัดสินจริยธรรมในทฤษฎีประโยชน์นิยมเน้นการกระทำที่ถูก คือการกระทำที่เมื่อเปรียบกับทางเลือกอื่นแล้วก่อให้เกิดความสุขปริมาณมากที่สุดและกระจายไปสู่คนจำนวนมากที่สุดด้วยและผู้กระทำต้องนับตัวเองในฐานะที่เป็นผู้ได้รับประโยชน์ด้วย แต่ให้นับเป็นหนึ่งหน่วยเท่ากับคนอื่น ๆ อยู่ถือประโยชน์ของตนเองมากกว่าหรือน้อยกว่าผู้อื่น

กรณีตัวอย่าง สมมติท่านกำลังนั่งอ่านหนังสือเตรียมสอบ เพื่อนได้มาชวนท่านไปดูภาพยนตร์เพราะเขาเหงาและไม่อยากไปคนเดียว ในกรณีเช่นนี้ ถ้าท่านไปด้วยความเกรงใจเพื่อน ความสุขที่เกิดจากการที่ท่านไปเพื่อรักษามิตรภาพคงไม่มากกว่าความทุกข์ที่จะเกิดขึ้นกับตัวท่านและพ่อแม่ของท่าน หากท่านสอบตกตัวอย่างนี้เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วท่านไม่ควรเสียสละไปกับเขาแต่หากเพื่อนบ้านของท่านเกิดการเจ็บป่วยกะทันหัน และมาขอร้องท่านให้พาเขาไปโรงพยาบาล ถ้าท่านไม่หยุดอ่านหนังสือแล้วพาเขาไปเขาจะต้องตาย กรณีอย่างนี้ความทุกข์ที่เกิดจากการที่เพื่อนบ้านเสียชีวิต เมื่อเปรียบเทียบกับความทุกข์ที่จะเกิดถ้าท่านสอบตกก็อาจมีปริมาณมากกว่า ดังนั้นท่านควรเสียสละ ถ้าท่านไม่กระทำ ทฤษฎีประโยชน์นิยมจะตัดสินว่าท่านทำผิด แต่ในกรณีแรกถ้าท่านเสียสละไปเป็นเพื่อนเขาท่านทำผิด

การนำแนวคิดทฤษฎีประโยชน์นิยมไปใช้ในการพิจารณาการตัดสินใจทางการพยาบาลต่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลของผู้ป่วยซึ่งเป็นบทบาทหลักที่ปรากฏในจรรยาบรรณวิชาชีพ

กรณีตัวอย่าง นายแก้วเข้าโรงพยาบาลตรวจร่างกาย ผลการตรวจพบว่า ร่างกายติดเชื้อเอชไอวี (HIV Positive) หากท่านไม่บอกความจริงแก่ผู้ป่วยและญาติโดยเฉพาะภรรยา ด้วยเกรงว่านายแก้วจะตกใจและหมดกำลังใจ และอาจถูกภรรยาทอดทิ้ง แต่หากท่านบอกความจริง นายแก้วและภรรยาจะได้รับความรู้และดูแลตนเองได้ถูกต้องสามารถป้องกันการแพร่เชื้อไปสู่ภรรยาและบุตร ตาม

แนวคิดประโยชน์นิยมถ้าท่านปกปิด ท่านทำผิด เพราะท่านเห็นประโยชน์แก่นายแก้วคนเดียว การช่วยป้องกันไม่ให้ภรรยาและบุตรติดเชื้อ เอชไอวี ด้วยการบอกความจริงแม้อาจจะผิดฐานละเมิดสิทธิผู้ป่วยตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพแต่ตามหลักประโยชน์นิยมท่านทำถูกเพราะเป็นการช่วยป้องกันบุคคลถึง 2 คน ขึ้นไป ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนประโยชน์สุขให้เกิดขึ้นในสังคมมากกว่า

สิวลี, (2537) ได้สรุปหลักการของทฤษฎีและเกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าทางจริยะในทรรศนะของมิลล์ไว้ดังนี้

- 1) คุณค่าทางจริยะไม่มีอยู่จริง เป็นสิ่งที่คนเราสมมติขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ขึ้นกับสภาพแวดล้อม กาลเวลาและเปลี่ยนแปลงได้
- 2) เกณฑ์การตัดสินคุณค่าความประพฤติ/การกระทำของมนุษย์มีได้หลายเกณฑ์
- 3) ผลการกระทำที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่คนจำนวนมากเป็นเกณฑ์การตัดสินความประพฤติ/การกระทำของมนุษย์
- 4) ผลประโยชน์ย่อมอยู่เหนือหลักการ

2. ทฤษฎีหน้าที่นิยม นักจริยศาสตร์สำคัญในทฤษฎีนี้เป็นนักปรัชญาชาวเยอรมัน คือ อิมมานูเอล ค้านท์ (Immanuel Kant) ซึ่งมีความเห็นตรงข้ามกับทฤษฎีประโยชน์นิยม ในทรรศนะของค้านท์ถือว่า ความดี ความชั่ว ถูก ผิด เป็นค่าศีลธรรมที่ตายตัวซึ่งขึ้นอยู่กับการกระทำไม่ใช่อยู่ที่ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ ดังนั้น สำหรับเกณฑ์ตัดสินทางจริยธรรมในทฤษฎีหน้าที่นิยม คือ “การกระทำที่ดีหรือการกระทำที่ถูกที่เกิดจากเจตนาที่ดี (Good Will)” เจตนาดีในทรรศนะของค้านท์ หมายถึง การกระทำโดยสำนึกว่าเป็นหน้าที่หรือหลักการที่ผู้กระทำสามารถตั้งใจให้หลักการนั้นเป็นสากล คือ กระทำตามกฎศีลธรรมไม่ใช่ทำตามอารมณ์หรือความรู้สึก ดังนั้น เจตนาหรือแรงจูงใจของการกระทำเป็นสิ่งตายตัวติดอยู่กับการกระทำนั้นตลอดเวลา คือ ดีหรือชั่ว ถูกหรือผิด ไม่ว่าการกระทำนั้นจะให้ประโยชน์สุขหรือทุกข์ ผลของการกระทำไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความถูก-ผิดของการกระทำ เช่น การกระทำของเพชรฆาตที่ยิงนักโทษแม้เขาจะเจาะจงทำให้นักโทษถึงแก่ความตาย แต่เป็นการกระทำตามหน้าที่ตามแนวคิดของทฤษฎีถือว่าไม่ผิด

ความถูกต้องทางศีลธรรมของการกระทำถูกกำหนดโดยภาระหน้าที่และกฎที่แน่นอนตายตัว รูปแบบของการกระทำจะต้องเป็นไปตามหลักการ/กฎ การกระทำดังกล่าวกระทำโดยมีความตั้งใจดี (Good will) เพราะไม่คำนึงว่าผลที่ได้รับจะเป็นอย่างไร เกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าทางจริยะคือกระทำโดยตั้งใจจะกระทำตามความมุ่งมั่นในหน้าที่ หากจะมีเหตุผลอื่นประกอบด้วยก็เป็นเพียงเหตุผลรอง (ไม่ใช่เหตุผลที่กำหนดการตัดสินใจเลือกการกระทำนั้นๆ)

ความมุ่งมั่นในหน้าที่ จะสั่งด้วยคำสั่งเด็ดขาด (Categorical imperative) หมายถึงสิ่งที่ต้องทำตามความมุ่งมั่นในหน้าที่อย่างไม่มีเงื่อนไข ผู้มีความตั้งใจดีจะตัดสินใจกระทำตามความมุ่งมั่นในหน้าที่ทันทีโดยไม่รอชั่งดูทางได้ทางเสีย

คำสั่งเด็ดขาดจะสั่งให้กระทำภายใต้หลักการซึ่งก็เป็นคำสั่งเด็ดขาดในตัวของมันเองด้วยดังต่อไปนี้

- 1) กระทำโดยความสำคัญกว่าเป็นกฎสากล
- 2) กระทำโดยความสำคัญกว่า บุคคลเป็นจุดหมาย ไม่ใช่วิถีไปสู่จุดหมายอื่น
- 3) กระทำโดยความสำคัญกว่า ตนมีเสรีภาพและมนุษย์ทุกคนต่างก็มีเสรีภาพ

เกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าทางจริยะในทฤษฎีนี้อาจใช้เป็นกรอบในการตัดสินใจเลือกความประพฤติ การกระทำของมนุษย์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมาก เช่น ศรัทธาของเราที่มีต่อศาสนา ทำให้เรารับหลักการทางศาสนามาปฏิบัติด้วยความมุ่งมั่นในหน้าที่ อย่างไรก็ตาม เราควรนำหลักการดังกล่าวมาพิจารณาพิเคราะห์ด้วยเกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าทางจริยะในทฤษฎีอื่นดูบ้าง เพื่อให้ศรัทธาของเรามีเหตุผลและมีความมั่นใจมากขึ้นว่าสามารถจะพัฒนาความเป็นมนุษย์ได้ทุกด้าน

สิวลี (2537) ได้สรุปหลักการของทฤษฎีและเกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าของทางจริยะในทฤษฎีของคานท์ ซึ่งมีลักษณะที่เข้มงวดและสอดคล้องกับศาสนา ไว้ดังนี้

1. คุณค่าทางจริยะมีจริง เป็นอิสระ ตายตัวไม่เปลี่ยนแปลง
2. เกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าความประพฤติ/การกระทำของมนุษย์มีเพียงเกณฑ์เดียว
3. เจตนาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าความประพฤติ/การกระทำของมนุษย์
4. หลักการอยู่เหนือผลประโยชน์
5. มนุษย์มีค่าเหนือสิ่งอื่นใดในจักรวาล

จึงสรุปได้ว่า เกณฑ์ตัดสินทางจริยธรรมตามแนวคิดทฤษฎีนี้ มีลักษณะเข้มงวดและยึดมั่นใน “เจตนาดีของการกระทำ” คือ กฎศีลธรรมซึ่งเป็นกฎสากลที่สังคมยอมรับและเห็นด้วยไม่ใช่แรงจูงใจซึ่งเป็นเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยปราศจากการไตร่ตรองด้วยหลักการและเหตุผลไม่ว่าจะเป็นด้านลบหรือบวก เช่น ความโกรธ ความเกลียด ความรัก ความสงสาร

กรณีตัวอย่าง การทำแท้งในหญิงที่ถูกข่มขืนแล้วตั้งครรภ์หรือหญิงตั้งครรภ์กับสามีแต่ยากจนเนื่องจากมีบุตรหลายคน ควรจะตัดสินอนุญาตให้ทำแท้งหรือไม่ หากใช้เกณฑ์ตัดสินตามแนวคิดทฤษฎีหน้าที่นิยมแล้วแพทย์หรือพยาบาลจะกระทำไม่ได้เพราะเป็นการทำลายชีวิตในครรภ์ผิดกฎศีลธรรมและผิดหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างร้ายแรง

การตัดสินใจเชิงจริยธรรมต้องใช้แนวคิดทางจริยศาสตร์ร่วมด้วย ซึ่งความแตกต่างระหว่างจริยธรรมกับจริยศาสตร์ ก็คือ จริยธรรมเป็นหลักความประพฤติที่ควรประพฤติ ส่วนจริยศาสตร์เป็นการให้คำตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ไม่ควรทำในสถานการณ์นั้นๆ พร้อมยกเหตุผลบนพื้นฐานของมโนธรรมประกอบ ซึ่งนักจริยศาสตร์ได้เสนอทฤษฎีที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าความประพฤติ/การกระทำของมนุษย์ในแต่ละสถานการณ์ไว้ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของคานท์กับทฤษฎีของมิลล์ ทฤษฎีของมิลล์เน้นผลประโยชน์ที่อยู่เหนือเจตนา ส่วนทฤษฎีของคานท์เน้นเจตนาที่อยู่เหนือ

ผลประโยชน์ การตัดสินใจเลือกเกณฑ์ใดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ใด ก็ควรพิจารณา/ไตร่ตรอง ด้วยเหตุผลและหลักการอย่างรอบคอบ/สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและองค์ประกอบอื่นๆ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงคุณค่าทางจริยะในการเลือกด้วย

คุณลักษณะของจริยธรรม

คำว่า“จริยธรรม” และ “คุณธรรม” ถูกนำมาใช้อธิบายความหมายของพฤติกรรมที่ตีร่วมกัน เนื่องจากไม่สามารถแยกส่วนความคิด ความเชื่อและการกระทำของบุคคลออกจากกันได้อย่างชัดเจน **จริยธรรม** หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม การเป็นผู้มีคุณธรรม คือ เป็นผู้ปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบที่ตั้งงาม มีความเข้าใจในเรื่องของการกระทำดี ส่วนคำว่า**ศีลธรรม**นั้น หมายถึง กฎข้อบังคับระเบียบตลอดจนหลักปฏิบัติทางศาสนาที่บุคคลพึงปฏิบัติตั้งนั้นคุณธรรมและจริยธรรมเป็นเสมือนบัพผุญติของความดีและความงามของจิตใจที่ส่งผลให้บุคคลประพฤติดีประพฤติชอบ คุณธรรมและจริยธรรมจึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการประกอบกิจการการงานในทุกสาขาอาชีพ

ลักษณะจริยธรรม เป็นลักษณะของบุคคลที่ดี มีจิตวิญญาณของความเป็นคน เป็นกัลยาณมิตรแก่สังคม ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ดวงเดือน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2530)ได้เสนอลักษณะจริยธรรมของบุคคลว่า ประกอบด้วย4 ส่วนต่างๆดังนี้

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ว่าการกระทำสิ่งใดดีควรกระทำ สิ่งใดไม่ควรกระทำ ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมขึ้นอยู่กับอายุ และระดับการศึกษา รวมถึงพัฒนาการทางสติปัญญา ความรู้เชิงจริยธรรมสามารถเรียนรู้โดยเฉพาะในช่วงอายุ 2-10 ปี จะได้รับการปลูกฝังมากเป็นพิเศษ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องของการเรียนรู้เนื้อหาของจริยธรรมนั่นเอง

2. ทศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อพฤติกรรมต่างๆทางจริยธรรมว่าชอบหรือไม่ชอบเพียงใด ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้นๆ และสามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้แม่นยำกว่าความรู้เชิงจริยธรรม ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังของการกระทำ

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบหรือดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น ซึ่งพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบ่งเป็น 2 จำพวกได้แก่

4.1 การกระทำที่สังคมเห็นชอบละสนับสนุน เช่น การให้ทาน การช่วยเหลือผู้อื่น

4.2 พฤติกรรมเป็นสถานการณ์ที่ยั่วให้บุคคลกระทำผิดกฎหมาย เพื่อประโยชน์ส่วนตน บางประการ เช่น การโกงสิ่งของ เงินทอง คะแนน ลักขโมย เป็นต้น

คุณลักษณะของจริยธรรมที่สอดคล้องกับการปฏิบัติการพยาบาล ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความมีเมตตา ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความมีวินัย เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ลักษณะจริยธรรมนั้น แบ่งเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นจริยธรรมภายใน ได้แก่ ความรู้เชิงจริยธรรม ทศนคติเชิงจริยธรรม และเหตุผลเชิงจริยธรรมซึ่งต้องอาศัยสติปัญญา และความรู้สึกลึกซึ้งในการพัฒนาลักษณะดังกล่าว อีกส่วนหนึ่งเป็นจริยธรรมภายนอก ได้แก่ พฤติกรรมจริยธรรม การประพฤติปฏิบัติที่มีจริยธรรมมาจากการคิดไตร่ตรอง ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ทศนคติเชิงจริยธรรม และองค์ประกอบอื่นๆ ร่วมด้วย

2. แนวคิดเชิงจริยธรรมในการพยาบาล

ความคาดหวังของสังคมต่อวิชาชีพการพยาบาลต้องมีจริยธรรม คุณธรรมสูง มีความประพฤติดีทั้งกาย วาจา และทางใจ ซึ่งคุณลักษณะทางจริยธรรมเป็นเสมือนปัจจัยพื้นฐานนำไปสู่คุณภาพการพยาบาลที่ดี นอกจากนี้พยาบาลต้องตระหนักถึง แนวคิดทางจริยธรรม ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมหากเกิดความขัดแย้งระหว่างคุณค่าและความเชื่อกับหลักเหตุผลเชิงวิชาการ และนำไปสู่การปฏิบัติเชิงจริยธรรมได้ที่จะส่งผลต่อคุณภาพบริการพยาบาลที่ดีได้ ในบทนี้กล่าวถึง **แนวคิดทางจริยธรรม**สำหรับการปฏิบัติการพยาบาลประกอบด้วย การทำหน้าที่แทนผู้ป่วย/ การพิทักษ์สิทธิ (Advocacy) หน้าที่ความรับผิดชอบ (accountability /responsibility) ความร่วมมือ (cooperation) และความเอื้ออาทร (caring)

2.1 การพิทักษ์สิทธิ (Advocacy)

การพิทักษ์สิทธิหมายถึง การให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น (Fry, 1993) ในทางกฎหมาย การพิทักษ์สิทธิ หมายถึง การหน้าที่ปกป้องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานแทนบุคคลซึ่งไม่สามารถจะปกป้องตนเองได้ (Annas, 1974 cited by Fry, 1993) เป็นกิจกรรมการพยาบาลเพื่อปกป้องและรักษาสีติของผู้ป่วย พยาบาลจะต้องช่วยผู้ป่วยและเป็นผู้แทนของผู้ป่วย ในการตัดสินใจและลงมือกระทำเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้ป่วย ตัวอย่างเช่น การให้ข้อมูล การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์การป้องกันการกระทำที่เป็นอันตรายต่อผู้ป่วย

การพิทักษ์สิทธิเกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลแก่ผู้ป่วยเพื่อใช้ในการตัดสินใจและสนับสนุนการตัดสินใจ (Potter & Perry, 1989, อ้างใน กุสุมา กังหลี, 2553) บทบาทของพยาบาลในการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเป็นบทบาทหลักที่ปรากฏอยู่ในจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยสหรัฐอเมริกาซึ่งได้ระบุว่า การพิทักษ์สิทธิหมายถึง การกระทำเพื่อปกป้องผลประโยชน์และทำให้ผลประโยชน์ของอีกฝ่ายหนึ่งเพิ่มขึ้น บทบาทของการพิทักษ์สิทธิได้แก่ การพัฒนาวิชาชีพการ

พยาบาลให้อยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมและความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ การส่งเสริมความสุขสบายของผู้ป่วยทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตวิญญาณ และการดูแลทางด้านจิตสังคม ส่งเสริมการดูแลอย่างต่อเนื่อง การอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร การลดมลพิษจากสิ่งแวดล้อม การปกป้องผลประโยชน์ของผู้ป่วยและการตอบสนองต่อความต้องการของครอบครัว พฤติกรรมแต่ละพฤติกรรมเหล่านี้จะมีบันทึกไว้ในแผนการพยาบาลผู้ป่วยและครอบครัว ดังนั้น การพิทักษ์สิทธิที่มีประสิทธิภาพจึงกระทำเป็นกระบวนการมากกว่าที่จะกระทำเป็นส่วนๆ (Rushton, 1995 อ้างใน กุสุมา กังหลี, 2553)

นอกจากนี้ การพิทักษ์สิทธิของผู้ป่วยยังปรากฏอยู่ในคำประกาศสิทธิของผู้ป่วย สิทธิบัตรผู้ป่วย และบทบาทของพยาบาลในการพิทักษ์สิทธิมนุษยชน ผู้ป่วยมักคาดหวังว่าพยาบาลจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีทักษะและคำนึงถึงสิทธิของผู้ป่วย จึงทำให้ผู้ป่วยคิดว่าตนเองเป็นบุคคลที่อ่อนแอเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง(High technology) ของเครื่องอำนวยความสะดวกในการดูแลสุขภาพ ซึ่งมักคุกคามสิทธิส่วนบุคคลของผู้ป่วย เพราะผู้ป่วยไม่มีความรู้พอที่จะตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (Christensen & Kochrow, 1995 อ้างใน กุสุมา กังหลี, 2553) ดังนั้น การให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้ป่วย และการให้ความเคารพในสิทธิส่วนบุคคลโดยเฉพาะสิทธิในการตัดสินใจด้วยตนเองของผู้ป่วย จึงเป็นความรับผิดชอบทางกฎหมายของพยาบาลด้วย (Potter & Perry, 1989 อ้างใน กุสุมา กังหลี, 2553)

ฟาริดา (2541) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของพยาบาลในฐานะผู้พิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ดังนี้

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพให้ผู้ป่วยสามารถกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมได้
2. แจ้งให้ทราบถึงสิทธิและใช้สิทธิให้เต็มความสามารถ
3. จัดหาทรัพยากรที่เหมาะสมกับผู้ป่วยและให้โอกาสผู้ป่วยได้เลือกใช้ตามความพอใจ
4. สื่อสารระหว่างผู้ป่วย ครอบครัว แพทย์ ทีมสุขภาพและทีมการพยาบาล เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน
5. ให้ความรู้แก่บุคลากรทั้งหมดให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบของตนเองและมีความห่วงใยในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการของผู้ป่วย

นอกจากนี้การพิทักษ์สิทธิโดยพยาบาลยังเป็นสิ่งที่บอกถึงสัมพันธภาพระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วยด้วย ได้มีผู้ให้ความหมายของการพิทักษ์สิทธิ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบของสัมพันธภาพระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วยไว้ 3 รูปแบบ (Fry, 1994) ดังนี้คือ

รูปแบบที่ 1 เป็นรูปแบบที่พยาบาลทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิของผู้ป่วย (right-protection model) ซึ่งจะทำอยู่ภายในขอบเขตของระบบบริการสุขภาพเท่านั้น โดยพยาบาลมีหน้าที่บอกผู้ป่วยให้เข้าใจถึงสิทธิที่ผู้ป่วยมี รายงานเหตุการณ์ที่มีการล่วงละเมิดสิทธิผู้ป่วย และพยายามหาทางป้องกันไม่ให้มีการละเมิดสิทธิผู้ป่วยอีกต่อไป

รูปแบบที่ 2 เป็นรูปแบบที่พยาบาลช่วยผู้ป่วยในการค้นหาความต้องการของตนเองและช่วยให้ความต้องการนั้นๆ ได้รับการตอบสนอง (Values-based decision model) โดยการอภิปรายร่วมกัน ทำให้ผู้ป่วยได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจของตนเอง และค้นพบทางเลือกที่ไม่ขัดต่อความเชื่อ ความรู้สึก หรือค่านิยมของตนเอง โดยที่พยาบาลจะไม่เข้าไปตัดสินใจให้ผู้ป่วยแต่จะพยายามชี้ให้เห็นถึงข้อเสียของทางเลือกต่างๆ ที่ผู้ป่วยจะต้องตัดสินใจด้วยตนเอง

รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบที่พยาบาลทำหน้าที่พิทักษ์คุณค่าความเป็นมนุษย์ และทำหน้าที่ไม่ให้มีการล่วงละเมิดศักดิ์ศรี ความเป็นส่วนตัว และทางเลือกของผู้ป่วย (Respect-for-person model) พยาบาลทำหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์ของผู้ป่วยและช่วยให้ผู้ป่วยเกิดความสุขสบาย ในกรณีที่ผู้ป่วยไม่สามารถทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิของตนเอง พยาบาลพยายามทำตามความต้องการของผู้ป่วยตามที่ได้บอกไว้กับผู้ป่วย ญาติใกล้ชิด หรือผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจแทนผู้ป่วย ในกรณีที่ไม่มีใครสามารถบอกถึงความต้องการของผู้ป่วย พยาบาลพยายามทำสิ่งที่ดีที่สุดให้กับผู้ป่วยจนสุดกำลังความสามารถ

พยาบาลในฐานะผู้พิทักษ์สิทธิต้องเป็นคนอ่อนโยน ช่างสังเกตและละเอียดอ่อนเพียงพอ มีความใส่ใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นอย่างไม่เบียดเบียน ตระหนักในคุณค่าของบุคคล เอกภาพ ความเป็นองค์รวม อิศรภาพ ความเสมอภาค และความรู้สึกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในปัญหาของตนเองของผู้ป่วย มีความเคารพในผู้ป่วยทุกคนโดยไม่มีอคติ ไม่ว่าจะด้วยเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีที่แตกต่างกันก็ตาม

นักเรียนพยาบาลที่เริ่มฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย มักจะเผชิญกับการขอความช่วยเหลือในการตัดสินใจ เช่น “ผมจะอาบน้ำตอนนี้ได้ไหม ก่อนที่ผมจะไปเอกซเรย์” และ “คุณคิดว่า ดิฉันจำเป็นต้องกินยาชุดนี้ไหม” คำถามที่ไม่ซับซ้อนเหล่านี้อาจเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้ป่วย อย่างไรก็ตามคำถามดังกล่าวได้ให้โอกาสอันดียิ่งแก่นักเรียนพยาบาลในการช่วยให้ผู้ป่วยตัดสินใจด้วยตนเองอันจะนำไปสู่ความสามารถในการตัดสินใจที่ซับซ้อนขึ้น ในทำนองเดียวกัน นักเรียนพยาบาลก็ได้ฝึกบทบาทของการพิทักษ์สิทธิด้วย

สรุปได้ว่า การเป็นผู้พิทักษ์สิทธิที่มีประสิทธิภาพ พยาบาลต้องเข้าใจค่านิยม ปรัชญาของหน่วยงานและสถาบัน นโยบายทางการแพทย์ การพยาบาลและการบริหาร และรู้ว่าจะทำงานให้ประสบความสำเร็จภายในระบบได้อย่างไร ทั้งนี้ พยาบาลต้องฝึกฝนตนเอง ในสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนความสามารถ การทำงานร่วมกัน การติดต่อสื่อสาร และค่านิยมทางจริยธรรมของบุคคล พยาบาลต้องแสดงบทบาทของผู้พิทักษ์สิทธิผู้ป่วยอย่างเอาใจจริงเอาใจ ซึ่งไม่ใช่บทบาทง่ายที่จะประสบความสำเร็จ จึงต้องการความรู้ ทักษะ และความกล้าหาญที่จะทำให้พยาบาลอยู่ในฐานะที่เข้มแข็งพอต่อการพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์ของผู้ป่วยได้

2.2 หน้าที่ความรับผิดชอบ (Accountability or responsibility)

หน้าที่ความรับผิดชอบ หมายถึง ขอบเขตหน้าที่และภาระหน้าที่ที่สัมพันธ์กับบทบาทของพยาบาล พยาบาลที่มีความรับผิดชอบจะเป็นคนที่มีความรอบรู้ มีทักษะ และมีความรับผิดชอบทางจริยธรรมต่อผู้ป่วย (Potter & Perry, 1989, อ้างใน กุสุมา กังหลี, 2553) หน้าที่ความรับผิดชอบทางจริยธรรมของพยาบาลคือ การช่วยเหลือผู้ป่วยแต่ละคนให้ได้รับการดูแลสุขภาพที่มีคุณภาพ ในการปฏิบัติหน้าที่ทางวิชาชีพของพยาบาล พยาบาลมีศักยภาพไม่เพียงแต่จะช่วยเหลือผู้ป่วยเท่านั้น แต่จะช่วยขจัดความไม่สุขสบายหรือความเครียดด้วยในบางครั้งหน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาลขึ้นอยู่กับทางเลือกทางเลือกที่เป็นไปได้ที่ดีที่สุดในการตอบสนองความต้องการของผู้ป่วย

หน้าที่ความรับผิดชอบเป็นความมุ่งมั่นตั้งใจ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน ความพากเพียร ละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำให้การปฏิบัติหน้าที่บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายรวมทั้งพยายาม ปรับปรุงการปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น ในทางจริยธรรมพยาบาลมีภาระรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อชีวิตมนุษย์ ต่อวิชาชีพ ต่อหน่วยงานสังคมต่อประเทศชาติ และเรื่องที่ต้องรับผิดชอบได้แก่ การให้ความรู้คำแนะนำทางสุขภาพที่เป็นประโยชน์แก่สังคม การรักษาความลับของผู้รับบริการ ฝึศึกษา พัฒนาความรู้ เชิดชูวิชาชีพ ใช้ความรู้ในทางที่ถูกและปลูกสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณร่วมสร้างสรรคมาตรฐานสังคม

ละออ (2523 อ้างใน กุสุมา กังหลี, 2553) ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วย ดังนี้

1. ให้การดูแลด้วยความรักในเพื่อนมนุษย์ ซึ่งจะทำให้พยาบาลสนใจแสวงหาความรู้ คิดค้นหาวิธีที่จะช่วยเหลือผู้ป่วย และมีจิตเมตตาเป็นสุขเมื่อสามารถช่วยให้ผู้อื่นเป็นสุขได้
2. ให้การดูแลด้วยความเข้าใจในศาสตร์แห่งธรรมชาติ พยาบาลจะต้องมีความรู้ในธรรมชาติ ความต้องการพื้นฐานเพื่อรักษาคุณภาพชีวิตและปฏิกิริยาปรับตัวต่อสภาวะของมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อมคุณภาพชีวิตทั้งร่างกายและจิตใจ
3. ให้การดูแลด้วยความเคารพในสิทธิมนุษยชน สิทธิมนุษยชนเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนต้องการ ดังนั้นบุคลากรในทีมสุขภาพ จึงต้องตระหนักในหน้าที่ของตนและให้บริการด้วยความเคารพในสิทธิมนุษยชนตามเจตนารมณ์แห่งกำเนิดของบริการของตน ยึดมั่นในสุภาษิตที่ว่า “อตตาน อปมกร” ซึ่งแปลว่า การเอาใจเขา มาใส่ใจเรา

พยาบาลไม่เพียงแต่จะมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วยเท่านั้น ยังมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตัวพยาบาลเอง ต่อผู้ป่วย ต่อวิชาชีพ ต่อสังคม และต่อสถาบันด้วย (Christensen & Kochrow, 1995, อ้างใน กุสุมา กังหลี, 2553)

พยาบาลมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตัวเองด้วยการรายงานพฤติกรรมใดๆ ที่ได้ทำอันตรายผู้ป่วยต่อผู้มีอำนาจเหนือกว่า

พยาบาลต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อผู้ป่วย หมายถึง การให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรักษาแก่ผู้ป่วย เมื่อพยาบาลดูแลผู้ป่วย จะต้องรับผิดชอบในการแจ้งให้ผู้ป่วยทราบเกี่ยวกับกิจกรรมการพยาบาลและข้อมูลที่จะช่วยให้ผู้ป่วยตัดสินใจเกี่ยวกับการดูแลรักษาที่ได้รับ พยาบาลต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องหรือรู้แหล่งของข้อมูล มิฉะนั้นผู้ป่วยจะเกิดความสับสนได้ง่าย

พยาบาลต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ และโดยเฉพาะต่อสังคม โดยการรักษามาตรฐานทางจริยธรรมในการปฏิบัติของตนเองและการสนับสนุนให้วิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพกระทำในลักษณะเดียวกัน ถ้าพยาบาลสังเกตเห็นพฤติกรรมของพยาบาลหรือแพทย์ซึ่งทำให้ผู้ป่วยได้รับอันตราย พยาบาลต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

คริสเตนเซนและคอคโครว์ (Christensen & Kochrow, 1995 อ้างใน กุสุมา กังหลี, 2553) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์หลักของหน้าที่ความรับผิดชอบทางวิชาชีพ ดังนี้

1. เพื่อประเมินผลการปฏิบัติแบบใหม่และประเมินผลการปฏิบัติที่กระทำอยู่อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
2. เพื่อคงไว้ซึ่งมาตรฐานการดูแลสุขภาพ
3. เพื่อให้การแสดงออกซึ่งความคิดเห็นส่วนตัว ความคิดเห็นทางจริยธรรม และกระบวนการพัฒนาตนเองในเรื่องของวิชาชีพสุขภาพก้าวหน้ายิ่งขึ้น
4. เพื่อกำหนดหลักการตัดสินใจเชิงจริยธรรม

พยาบาลต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสถาบันด้วย สถาบันกำหนดนโยบายและระเบียบการเพื่อใช้เป็นแนวทางที่แน่นอนในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลสุขภาพ ถ้าพยาบาลกระทำกิจกรรมการพยาบาลในลักษณะที่ไม่เป็นไปตามนโยบายของสถาบัน พยาบาลต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง

ความขัดแย้งเกิดขึ้นบ่อยครั้งในประเด็นของความรับผิดชอบ ตัวอย่างเช่น ค่านิยมทางวิชาชีพของพยาบาลอาจขัดแย้งกับนโยบายของสถาบัน และพยาบาลไม่แน่ใจว่าจะปฏิบัติตามแนวทางที่สถาบันกำหนดหรือไม่ ดังนั้น นโยบายและระเบียบการควรจะเป็นแบบเดียวกับมาตรฐานหลักของการดูแลเพื่อคงไว้ซึ่งคุณภาพการดูแลภายในสถาบัน ทั้งนี้ ความร่วมมือกับสถาบันจะทำให้พยาบาลมีหน้าที่ความรับผิดชอบมากขึ้น

อาจกล่าวได้ว่า ถ้าพยาบาลไม่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ก็ไม่สามารถจะพัฒนาตนเองให้มีความสามารถทางวิชาชีพได้ นอกจากนี้ หน้าที่ความรับผิดชอบยังช่วยกำหนดกรอบแนวคิดเชิงจริยธรรมในการพยาบาลด้วย โดยมีมาตรฐานการดูแลสุขภาพและกลไกการประเมินระดับหน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาลเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนา (Fry, 1994)

2.3 ความร่วมมือ (cooperation)

ความร่วมมือ หมายถึง การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันกับบุคคลอื่นเพื่อคุณภาพการดูแลผู้ป่วย จรรยาบรรณสำหรับพยาบาลของสภาพยาบาลนานาชาติ ระบุว่า พยาบาลต้องส่งเสริมความสัมพันธ์ที่เกิดจากความร่วมมือกับผู้ร่วมวิชาชีพและกับวิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพความร่วมมือจะช่วยสนับสนุนกิจกรรมการพยาบาล เช่น การทำงานกับบุคคลอื่นที่มีเป้าหมายร่วมกัน การรักษาสัญญา การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และการเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อให้ความสัมพันธ์ในวิชาชีพมีความยั่งยืน ดังนั้น ความร่วมมือจะเป็นเสมือนพลังอำนาจซึ่งสามารถทำให้บุคลากรในวิชาชีพทำงานร่วมกันได้ (Fry, 1994 อ้างใน กุสุมา กังหลี, 2553) นอกจากนี้ความร่วมมือยังเป็นแนวคิดหลักที่พยาบาลใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติทางวิชาชีพเช่นเดียวกับการพิทักษ์สิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบ

2.4 ความเอื้ออาทร (Caring)

ความเอื้ออาทร เป็นสิ่งที่มีคุณค่าในความสัมพันธ์ระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วย ด้วยบทบาทของพยาบาลที่มีต่อการปกป้องศักดิ์ศรีและการดำรงรักษาสุขภาพของมนุษย์ เป็นบทบาทที่อยู่บนพื้นฐานของความเอื้ออาทร นอกจากนี้ ความเอื้ออาทรยังเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและทางเลือกต่างๆ ทางจริยธรรม

ความเอื้ออาทรเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความเกื้อกูล รวมทั้งเป็นหัวใจของจริยธรรมและจริยธรรมทางการพยาบาลด้วย (Bandman&Bandman, 1995อ้างใน กุสุมา กังหลี, 2553)

ในการศึกษาเกี่ยวกับความเอื้ออาทร ความเอื้ออาทรประกอบด้วย (Fry, 1993)

1. การไม่ทอดทิ้งผู้ป่วย
2. การให้ความเคารพผู้ป่วย
3. ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย
4. ความเป็นกันเองกับผู้ป่วย

นอกจากนี้ วัดสัน (Watson, cited in Barlow et al., 1995อ้างใน กุสุมา กังหลี, 2553) ได้ศึกษาพบว่า การดูแลสุขภาพที่ไร้ผล เกิดขึ้นเนื่องจากการขาดความเอื้ออาทร กลุ่มพยาบาลที่ Regional West Medical Center ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ศิลปะของความเอื้ออาทร” (Barlow et al., 1995อ้างใน กุสุมา กังหลี, 2553) และสรุปได้ว่า

1. ศิลปะของความเอื้ออาทรคือ สะพานที่เชื่อมระหว่างเทคโนโลยีกับความเป็นมนุษย์
2. แบบอย่างของความเอื้ออาทรในการปฏิบัติการพยาบาลก็คือ พันธะหน้าที่ที่พยาบาลมีต่อผู้อื่นและสังคม

3. ความเอื้ออาทรเป็นหลักสำคัญของการปฏิบัติการพยาบาลและสะท้อนปรัชญาทางการพยาบาล หน้าที่ความรับผิดชอบ นโยบายและกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่เป็นแนวทางการปฏิบัติของพยาบาล

4. ศิลปะของความเอื้ออาทรสนับสนุนภาวะสุขภาพ และการปกป้องศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

กลุ่มพยาบาลดังกล่าวยังกำหนดข้อบ่งชี้ของความเอื้ออาทรว่ามีลักษณะดังนี้

1. การช่วยเหลือผู้ป่วยโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. การใช้เวลาในการฟัง
3. การรักษาความลับ
4. การตอบสนองความต้องการของผู้ป่วยอย่างรวดเร็ว
5. การสื่ให้คำอธิบายที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน
6. การกระทำด้วยความเมตตาและความเห็นอกเห็นใจอย่างต่อเนื่อง
7. การกระทำด้วยในฐานะผู้พิทักษ์สิทธิผู้ป่วย
8. มีความกรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสุภาพ และการให้ความเคารพ

ความเอื้ออาทรเป็นส่วนสำคัญของการปฏิบัติการพยาบาลด้วยความตระหนักว่าผู้ป่วยเป็นบุคคลซึ่งมีความต้องการที่แตกต่างกัน กิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เพื่อแสดงความเอื้ออาทร (Barlow et al., 1995 อ้างใน กุสุมา กังหลี, 2553) ได้แก่

1. การเรียกชื่อของผู้ป่วยโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีและการให้เกียรติผู้ป่วย
2. การตระหนักว่าผู้ป่วย/ครอบครัว/ผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เป็นส่วนหนึ่งของการดูแล
3. การสัมผัสที่นุ่มนวล
4. การใช้เวลาในการอธิบายกิจกรรมการพยาบาล และกิจวัตรประจำวันใหม่ ๆ
5. การวางแผนการดูแลผู้ป่วย
6. การตระหนักถึงสิทธิผู้ป่วย
7. การปกปิดความลับของผู้ป่วย
8. การคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับความต้องการของผู้ป่วย
9. การยิ้มด้วยความเป็นมิตร
10. การฟังอย่างตั้งใจ

ในการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย พยาบาลต้องเข้าใจสถานการณ์ของผู้ป่วยด้วย กิจกรรมความเอื้ออาทรไม่สามารถกำหนดไว้ล่วงหน้าเนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวขึ้นอยู่กับสถานการณ์พยาบาลให้ความเอื้ออาทรแก่ผู้ป่วยในแต่ละสถานการณ์ด้วยความรู้ทางเทคนิคการพยาบาลและทาง

จริยธรรม ความเมตตา กรุณา ความสามารถ ความซื่อสัตย์ ความมั่นใจ มโนธรรมและพันธะหน้าที่ที่มีต่อกัน (Potter & Perry, 1995; Tschudin, 1992 อ้างใน กุสุมา กังหลี, 2553)

ทั้งนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความเอื้ออาทรที่ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล (Fry, 1994) คือ

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับพยาบาล ได้แก่ ความเชื่อส่วนบุคคล ประสบการณ์ทางการศึกษาเกี่ยวกับความเอื้ออาทร ความรู้สึกที่ดีต่องานพยาบาล และประสบการณ์ส่วนตัวในการดูแลผู้อื่นหรือได้รับการดูแล

2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้ป่วย ได้แก่ ผู้ป่วยที่ยากต่อการดูแล

3. เวลาที่ใช้ในการดูแล

4. การสนับสนุนจากผู้บริหารในการแสดงพฤติกรรมความเอื้ออาทร

5. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในบริเวณที่ให้การดูแล

อาจกล่าวได้ว่า ความเอื้ออาทรเป็นสิ่งสำคัญในความสัมพันธ์ระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วย การแสดงออกซึ่งความเอื้ออาทรคือความอ่อนโยน การพิทักษ์คุณค่าความเป็นมนุษย์ของผู้ป่วย ความห่วงใย การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอื้ออาทรก่อให้เกิดความรู้สึกคุ้นเคย เป็นกันเองและอบอุ่นใจแก่ผู้ป่วย

ดังนั้น แนวคิดเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการพิทักษ์สิทธิ หน้าที่ความรับผิดชอบ ความร่วมมือและความเอื้ออาทร ทั้ง 4 แนวคิดนี้ จึงให้ลักษณะของการปฏิบัติการพยาบาล การตัดสินใจ มาตรฐานและบรรทัดฐานของวิชาชีพ

3. หลักจริยธรรมในวิชาชีพ

หลักจริยธรรมเป็นแนวทางในการตัดสินใจเชิงจริยธรรม และการกระทำเชิงเหตุผลทางจริยธรรม เป็นหลักในการกำหนดรูปแบบการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในการปฏิบัติวิชาชีพ หลักจริยธรรมในวิชาชีพที่สำคัญประกอบด้วย (Beauchamp & Childress, 2001)

3.1 เอกสิทธิ์หรือความมีอิสระ (Autonomy or to respect the clients)

คำว่า “Autonomy” หมายถึง เอกสิทธิ์หรืออิสระ อธิบายได้ว่าบุคคลมีสิทธิตัดสินใจในการกระทำด้วยตนเองอย่างอิสระ (Ellis & Hartley, 2000) และยอมรับในความแตกต่างของบุคคล คือบุคคลมีคุณค่าหรือความเชื่อในการตัดสินใจเลือกการกระทำของตนเอง (Davis & Aroskar, 1991) บุคคลมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ และให้ทางเลือกบนพื้นฐานคุณค่าความเชื่อ (Beauchamp & Childress, 2001) หลักจริยธรรมข้อนี้เชื่อว่าบุคคลมีเอกสิทธิ์มีเสรีภาพในการตัดสินใจและเลือกกระทำด้วยตัวเอง มีอิสระที่จะเลือกว่าสิ่งใดมีประโยชน์สำหรับตนหลักการข้อนี้ครอบคลุมทั้งการตัดสินใจและการกระทำซึ่งการตัดสินใจอย่างอิสระมีลักษณะดังนี้คืออยู่บนพื้นฐานของคุณค่าและความเชื่อที่มีข้อมูลที่ถูกต้องและเพียงพอเป็นอิสระจากการถูกบังคับอยู่บนพื้นฐานของ

เหตุผลและความตั้งใจส่วนการกระทำอย่างอิสระมีลักษณะดังนี้คือกระทำด้วยความตั้งใจกระทำด้วยความเข้าใจและการกระทำที่ไม่มีอิทธิพลใดมาควบคุม

หลักการนี้ไม่ได้รวมถึงบุคคลที่ไม่อยู่ในสถานะที่จะกระทำการใดๆได้โดยอิสระเนื่องจากเป็นบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะไร้ความสามารถไม่รู้ถูกบังคับหรือถูกผู้อื่นใช้ประโยชน์บุคคลเหล่านี้ได้แก่เด็กเล็กบุคคลที่ติดยาบุคคลที่พยายามฆ่าตัวตาย เป็นต้น

หลักการนี้พยาบาลต้องคำนึงถึงสิทธิของผู้ใช้บริการในการตัดสินใจเลือกวิถีทางของตนเองพยาบาลมีหน้าที่ในการให้ข้อมูลทุกอย่างแก่ผู้ใช้บริการอย่างซื่อสัตย์ตรงไปตรงมาเพื่อให้ผู้ใช้บริการตัดสินใจเลือกบริการที่เขาต้องการ พยาบาลต้องทำหน้าที่แทนผู้ใช้บริการ (Advocacy) และเป็นกระบอกเสียงแทนกรณีที่ใช้บริการต้องการรวมทั้งปกป้องสิทธิของผู้ใช้บริการในการยินยอมให้ทำการรักษาพยาบาล พยาบาลต้องถือเป็นพันธกิจที่ต้องช่วยผู้ใช้บริการตัดสินใจในกรณีที่ทางเลือกของผู้ใช้บริการจะก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่ปลอดภัย นอกจากนี้พยาบาลเองมีสิทธิตามกฎหมายที่จะต้องปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพโดยการปรับตัวให้ดีขึ้นพร้อมโดยสม่ำเสมอ

พฤติกรรมจริยธรรม เช่น บอกให้ทราบก่อนให้การพยาบาลหรือถามถึงความต้องการมีส่วนร่วมในการดูแลตนเอง เป็นต้น

3.2 การทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ (Beneficence or to do good)

“Beneficence” หมายถึง การกระทำในสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ หลักการข้อนี้สนับสนุนการกระทำที่มีจริยธรรม ได้แก่ ความเมตตา กรุณา ความปรารถนาดี และการเอื้อเฟื้อแก่เพื่อนมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของการพยาบาลที่จะกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการเท่านั้น การปฏิบัติการพยาบาลครอบคลุมทั้งทางด้านร่างกายจิตใจอารมณ์สังคมและจิตวิญญาณ

การทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์เป็นการช่วยบุคคลอื่นให้ได้รับประโยชน์ตามที่สมควรจะได้ และลดความเสี่ยงที่ทำให้เกิดอันตราย มีลักษณะไม่ควรทำให้เกิดอันตราย ควรป้องกันอันตรายควรบรรเทาความทุกข์ ควรส่งเสริมสิ่งที่ดีมีประโยชน์

หลักจริยธรรมในวิชาชีพข้อนี้อยู่บนหลักการที่สำคัญ๒ประการคือ

1. การป้องกันสิ่งเลวร้ายหรืออันตรายการขจัดสิ่งเลวร้ายหรืออันตรายการกระทำและส่งเสริมสิ่งที่ดี
2. การสมดุลระหว่างประโยชน์และอันตราย

พฤติกรรมจริยธรรม เช่น ดูแลช่วยเหลือเพื่อให้หายป่วย รอดตาย เอาใจใส่ถามอาการ ช่วยเหลือทันทีที่มีปัญหา พุดจาตี สีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส

3.3 การไม่ทำในสิ่งที่เป็นอันตราย (Non-maleficence or to do no harm)

“Non-maleficence” หมายถึง การไม่ทำในสิ่งที่เป็นอันตรายหลักการข้อนี้สนับสนุนการกระทำที่มีจริยธรรม คือ การกระทำที่ไม่นำสิ่งเลวร้าย หรืออันตรายมาสู่บุคคลอื่นทั้งด้านร่างกายและจิตใจไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ตลอดจนไม่ทำให้บุคคลอื่นเสี่ยงต่ออันตราย กฎเกณฑ์เหล่านี้ได้แก่ ห้ามฆ่า ห้ามทำให้ปวด ห้ามทำให้ไร้ความสามารถ ห้ามทำให้ปราศจากความสุข ห้ามจำกัดอิสรภาพ เป็นต้น ลักษณะการไม่ทำอันตรายนั้นพยาบาลต้องปกป้องผู้ป่วยไม่ให้เกิดอันตรายจากผลการรักษา ไม่เกิดความทุกข์ทรมานมากขึ้น ไม่ลดคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย นั่นคือคงความผาสุกแห่งชีวิตไว้นั้นเองสอดคล้องกับหลักการของการพยาบาลที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้บริการทั้งด้านร่างกายจิตใจสังคมและจิตวิญญาณรวมทั้งการไม่กระทำในสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่ออันตรายใดๆต่อผู้ใช้บริการดังนั้นพยาบาลต้องปฏิบัติตามการพยาบาลด้วยความรู้มีสติมีความรอบคอบและดูแลปกป้องไม่ให้เกิดอันตรายโดยเฉพาะผู้ใช้บริการเด็กผู้ใช้บริการที่มีปัญหาทางจิตผู้ใช้บริการที่ไม่รู้สึกตัว เป็นต้น

ลักษณะการดูแลที่ถือว่าผิดหลักการไม่ทำอันตราย คือ 1) ละเลยหน้าที่ของตนเอง 2) อันตรายเกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากการละเลยหน้าที่นั้น 3) ไม่ป้องกันอันตราย

พฤติกรรมจริยธรรม เช่น ยกไม้กั้นเตียงขึ้นในผู้ใช้บริการไม่รู้สึกตัว ไม่ทำให้เจ็บปวดหรืออันตรายมากขึ้นเช่น มีความรอบคอบตรวจเช็คก่อนให้ยาตามหลัก 7R เป็นต้น

3.4 ความยุติธรรม (Justice or to deal fairly)

เป็นความสมดุลที่บุคคลพึงได้รับโดยมีหลักการพื้นฐานว่าบุคคลต้องได้รับการปฏิบัติเหมือนกัน ในกรณีที่มีความเหมือนกัน และต้องได้รับการปฏิบัติที่ต่างกันออกไปในกรณีที่มีความแตกต่างกัน

เป็นการให้บริการต่อบุคคลด้วยความเท่าเทียมเสมอภาคกันโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา และสถานภาพของบุคคลหลักจริยธรรมนี้ใช้เป็นหลักในการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการและกำหนดไว้ในจรรยาบรรณวิชาชีพแนวทางในการกระทำที่แสดงถึงความยุติธรรมมีลักษณะดังนี้คือ 1. พิจารณาให้แต่ละบุคคลเท่าๆกัน 2. พิจารณาโดยคำนึงถึงความต้องการของแต่ละบุคคล 3. พิจารณาโดยคำนึงถึงความพยายามของแต่ละบุคคล 4. พิจารณาโดยคำนึงถึงสิ่งที่บุคคลได้กระทำ 5. พิจารณาโดยคำนึงถึงความดีของแต่ละบุคคลและ 6. พิจารณาโดยคำนึงถึงคุณค่าในสังคมของแต่ละบุคคล

จากคำประกาศสิทธิผู้ป่วยระบุว่า ผู้ป่วยทุกคนจะต้องได้รับการดูแลอย่างเท่าเทียมกัน และสามารถเข้าถึงระบบบริการสุขภาพได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ.2540 มาตรา 52 กล่าวไว้ว่า

“บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอภาคในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานและผู้ป่วยได้รับสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายกำหนด”

การบริการทางสาธารณสุขของรัฐต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพโดยจะต้องส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมด้วยเท่าที่จะกระทำได้

การป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายรัฐต้องจัดให้แก่ประชาชนโดยไม่คิดมูลค่าและทันต่อเหตุการณ์ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 82

“รัฐต้องจัดและส่งเสริมการสาธารณสุขให้กับประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง”

พฤติกรรมจริยธรรม เช่น ดูแลผู้ใช้บริการทุกคนอย่างดีโดยไม่มีความแตกต่าง ดูแลตามความมาก-น้อยของอาการ เป็นต้น

3.5 ความซื่อสัตย์และการรักษาความลับ (Fidelity or faithfulness and keeping promise and Confidentiality)

ความซื่อสัตย์ถือเป็นพันธะหน้าที่ของพยาบาลที่จะต้องซื่อสัตย์ต่อความยึดมั่นผูกพันที่มีต่อตนเองหรือผู้อื่นความซื่อสัตย์นี้ครอบคลุมถึงการรักษาสัญญาและการปกปิดความลับ

การรักษาความลับ (Confidentiality : keeping secrets) ความลับหมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับโรค อาการ ข้อมูลต่างๆ ของผู้ป่วย ซึ่งถือเป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคล เป็นสิทธิส่วนตัวของบุคคล ถ้ามีการเปิดเผยความลับถือว่าไม่เคารพต่อคุณค่าของความเป็นมนุษย์และสิทธิส่วนตัวของผู้ป่วย อาจมีผลทำให้เสื่อมเสียต่อผู้ป่วยและกระบวนการรักษาพยาบาล และเมื่อมองในด้านจรรยาบรรณสำหรับพยาบาลระบุไว้ว่า พยาบาลพึงเคารพสิทธิส่วนตัวของผู้ป่วยด้วยการรักษาเรื่องราวของผู้ป่วยไว้เป็นความลับ ส่วนแง่สิทธิของผู้ป่วยระบุไว้ว่าผู้ป่วยมีสิทธิที่จะได้รับการปกปิดรายละเอียด และเรื่องส่วนตัวทุกประการของตนไว้เป็นความลับการรักษาความลับเป็นข้อตกลงสัญญาและพันธะหน้าที่ที่บุคคลหนึ่งทำกับอีกบุคคลหนึ่ง เป็นการปฏิบัติในการเก็บข้อมูลของผู้ใช้บริการไว้เป็นความลับ โดยข้อมูลของผู้ใช้บริการจะนำไปเปิดเผยได้เฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาผู้ใช้บริการเท่านั้น การปกปิดความลับของผู้อื่นจะทำให้ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจ ซึ่งจะส่งผลต่อสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ใช้บริการกับพยาบาล

ข้อยกเว้นสำหรับการรักษาความลับ การเปิดเผยความลับสามารถกระทำได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ในกรณีที่ใช้บริการยินยอมและกรณีอื่นๆ ดังต่อไปนี้

1. ในภาวะฉุกเฉินเร่งด่วน
2. ผู้ใช้บริการอยู่ในสภาวะไร้ความสามารถ หรือกรณีผู้ป่วยไม่อาจรับผิดชอบหรือตัดสินใจด้วยตนเองได้ จำเป็นต้องแจ้งญาติ

3. เพื่อปกป้องผู้อื่นจากอันตราย หรือเพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม เช่น โรคใหม่ โรครุนแรงโรคต่างๆ ที่เป็นอันตรายต่อสังคมต้องรายงาน และกรณีทีอาจเกิดผลกระทบกระเทือนอย่างร้ายแรงต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติ

4. เพื่อประโยชน์ของผู้ใช้บริการ เช่น การเปิดเผยให้บุคลากรอื่นในทีมสุขภาพ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ใช้บริการ

5. เมื่อต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น การรายงานโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การทารุณกรรมเด็กโรคติดต่อ

6. เมื่อต้องการขอให้รับผู้ใช้บริการจิตเวชเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

7. ในการประชุมวิชาการทางการแพทย์ เพื่อขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการรักษาโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ป่วยเป็นสำคัญ

8. ผู้ป่วยรับรู้และยินยอมให้เปิดเผย เช่น บริษัทประกันชีวิต

แนวทางในการรักษาความลับการรักษาความลับของผู้ใช้บริการมีแนวทางดังต่อไปนี้

1. ควรกำหนดหลักการในการตัดสินใจ เพื่อเปิดเผยหรือปกปิดข้อมูลส่วนตัว หรือความลับของผู้ใช้บริการ

2. จำกัดตัวบุคคลหรือบุคลากรที่มีสิทธิในการรับรู้ข้อมูลหรือให้ข้อมูลการเจ็บป่วยของผู้ใช้บริการ

3. ข้อมูลต่างๆ ในรายงานของผู้ใช้บริการ เอกสารต่างๆ รวมทั้งข้อมูลส่วนตัวผู้ใช้บริการที่ได้รับในขณะที่ให้การปรึกษา จะต้องเก็บไว้เป็นความลับ

4. ตั้งระบบหรือจัดระบบคอมพิวเตอร์ให้มีความซับซ้อนในการขอข้อมูลหรือเรียกข้อมูลที่เป็นความลับของผู้ใช้บริการ เพื่อให้การลักลอบข้อมูลเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น

5. ปกปิดความลับของผู้ใช้บริการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

6. เก็บเอกสารหรือรายงานเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ใช้บริการไว้เป็นความลับ เมื่อนำไปใช้ในการสอน หรือใช้ประกอบในการเขียนรายงานต่างๆ

7. ไม่บันทึกข้อมูลที่ไม่เป็นจริง (Untrue information)

8. ไม่ควรบันทึกข้อมูลที่เป็นจริงแต่เป็นข้อมูลที่ไม่สมควรบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

9. ก่อนการบันทึกข้อมูลใดๆ ลงในแฟ้มประวัติหรือเวชระเบียนของผู้ใช้บริการ ต้องพิจารณาเนื้อหาที่จะบันทึกให้รอบคอบ

10. การเปิดเผยข้อมูล จะต้องได้รับหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร ที่แสดงถึงความยินยอมให้เปิดเผยข้อมูล

11. การเขียนรายงานผู้ใช้บริการเพื่อตีพิมพ์โดยทั่วไปแล้วไม่ควรใส่ชื่อ-นามสกุลผู้ใช้บริการ

12. ควรหลีกเลี่ยงการตีพิมพ์ หรือแสดงรูปผู้ใช้บริการที่เห็นใบหน้าชัดเจน ถ้าจำเป็นต้องปิดส่วนหนึ่งของใบหน้า

13. การนำผู้ใช้บริการไปแสดงหรือปรากฏตัวต่อสาธารณชน เพื่อเป็นตัวอย่างในการให้ความรู้แก่ประชาชนต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้บริการก่อน

14. การนำเรื่องราวของผู้ใช้บริการ ไปเปิดเผยต่อสื่อมวลชน ถ้าไม่จำเป็นควรหลีกเลี่ยง

15. การนำเรื่องผู้ใช้บริการเข้าประชุมปรึกษาหารือกับกลุ่มบุคคลอื่น ที่อยู่นอกวิชาชีพทางการแพทย์ ไม่ควรเปิดเผยชื่อ-นามสกุลผู้ใช้บริการ

16. การตอบคำถามเกี่ยวกับผู้ใช้บริการทางโทรศัพท์ ควรจะต้องระมัดระวัง และตรวจสอบผู้ที่ถามนั้นว่า เกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการอย่างไรก่อน ให้ข้อมูลตามความจำเป็น และพยายามให้ข้อมูลน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

พฤติกรรมจริยธรรม เช่น ให้การช่วยเหลือและการพยาบาลตามที่รับปากไว้ ปกปิดความลับของผู้ใช้บริการไม่ให้ใครรู้ เป็นต้น

3.6 การบอกความจริง (Veracity or telling the truth)

การบอกความจริงเป็นการให้ข้อมูลที่เป็นจริงแก่ผู้ใช้บริการ ไม่โกหกหรือหลอกลวงการบอกความจริงเป็นกระบวนการสื่อสารด้วยความรับผิดชอบ เอื้ออาทรและซื่อสัตย์ ซึ่งการบอกความจริง ถือว่าเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการบอกความจริงต้องผ่านการพิจารณาอย่างรอบคอบโดยใช้ข้อมูลอย่างเพียงพอถูกต้องและเหมาะสม

การบอกความจริงก่อให้เกิดผลดีหลายประการ ได้แก่ ช่วยส่งเสริมการปรับตัวของผู้ใช้บริการ ผู้ใช้บริการได้ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ ผู้ใช้บริการได้รับการเคารพในสิทธิอันชอบธรรมของตนเองเกิดความเชื่อถือไว้วางใจในสัมพันธภาพระหว่างผู้ใช้บริการกับทีมสุขภาพ

การบอกความจริงเป็นความจำเป็นพื้นฐานสำหรับการสื่อสาร บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการบอกความจริงและไม่ถูกหลอกลวง เหตุผลที่ต้องบอกเนื่องจาก

- 1) ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะรู้และอาจจะมึผลถึงการดูแลรักษาต่อไป
- 2) ผู้ป่วยจะได้รู้อนาคตของตนเอง ไม่วิตกกังวลกับสิ่งที่ไม่รู้ไม่แน่ใจ
- 3) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้ระบายความรู้สึกต่างๆ ออกมา และได้พูดคุยในเรื่องต่างๆ ที่อยากจะพูด
- 4) ทำให้ผู้ป่วยมีเวลาที่จะได้ทบทวนชีวิตที่ผ่านมาของตนเอง จัดการในเรื่องต่างๆ ให้เรียบร้อยและเตรียมพร้อมกับความตาย

5) ผู้ป่วยเองถึงแม้จะไม่ได้รับการบอกเล่าจากที่ไหนแต่ก็จะทราบได้เองในที่สุดจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสภาพร่างกายและท่าทีของผู้อื่นที่มีต่อคน ถ้าผู้ป่วยทราบได้เอง ความเชื่อมั่นที่มีต่อแพทย์จะลดลง เพราะเห็นว่าแพทย์ไม่ยอมบอกความจริงกับตน ถ้ามองในแง่สิทธิของผู้ป่วยที่

กล่าวว่า “ผู้ป่วยที่สิทธิที่จะได้รับการบอกเล่ารายละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับการวินิจฉัย การพยากรณ์โรค วิธีการบำบัดรักษาด้วยภาษาที่ผู้ป่วยสามารถเข้าใจได้ด้วยเหตุผล”

การบอกความจริงควรบอกสำหรับด้านข้อมูล แพทย์ควรบอกชื่อโรค อาการ สาเหตุระยะเวลารักษา วิธีปฏิบัติตนวิธีการรักษา วิธีการใช้ยา ความรุนแรงของโรค ผลแทรกซ้อน และค่าใช้จ่ายในการรักษา ประเด็นน่าสนใจคือ การให้ความหมายของการเจ็บป่วยตามแนวคิดของผู้ป่วยจะเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. ท่านคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เจ็บป่วย
2. ท่านเริ่มเจ็บป่วยเมื่อใด ทำไมจึงคิดว่าท่านเริ่มเจ็บป่วยตอนนั้น
3. ความเจ็บป่วยทำให้ท่านลำบากในเรื่องใด
4. ความเจ็บป่วยของท่านรุนแรงมากน้อยเพียงใด
5. ท่านคิดว่าจะรับการรักษาด้วยวิธีใด
6. ท่านต้องการผลอะไรมากที่สุดจากการรักษา
7. ปัญหาหรือสิ่งที่ท่านกังวลหวังใยมากที่สุดเนื่องจากการเจ็บป่วยครั้งนี้
8. ท่านกลัวสิ่งใดมากที่สุดจากการเจ็บป่วยครั้งนี้

แม้ว่าการบอกความจริงจะได้รับการยอมรับว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องตามหลักจริยธรรมและการบอกความจริงก่อให้เกิดผลดีหลายประการ แต่บ่อยครั้งพยาบาลอาจรู้สึกว่าการบอกความจริงในบางสถานการณ์อาจไม่ใช่วิธีการกระทำที่ถูกต้อง หรือบางครั้งอาจรู้สึกว่าการบอกความจริงอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้ใช้บริการ ครอบครัว หรือแม้แต่ต่อตัวพยาบาลเอง โดยเฉพาะการบอกความจริงเกี่ยวกับข่าวร้ายว่าผู้ใช้บริการเป็นโรคร้ายแรงหรือกำลังจะเสียชีวิต แนวทางในการปฏิบัติ คือพยาบาลจะต้องปรึกษาทีมผู้รักษาและญาติผู้ใช้บริการ รวมทั้งประเมินความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจที่จะรับรู้ความจริง และใช้วิจารณญาณตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในการบอกความจริง

พึงระลึกไว้เสมอว่า สิ่งที่บอกต้องเป็นความจริง เมื่อบอกแล้วควรเป็นประโยชน์ วาจาที่กล่าวต้องไพเราะ ภาษาที่ใช้ควรชัดเจนกะทัดรัดและเหมาะสมกับระดับการศึกษาหรือความสามารถในการรับรู้ข้อมูลของผู้ใช้บริการ กาลเวลาต้องเหมาะสม สถานที่ต้องมีความเป็นส่วนตัว ไม่ถูกรบกวนจากปัจจัยภายนอกและควรอนุญาตให้บุคคลในครอบครัวของผู้ใช้บริการอยู่ด้วยระหว่างการบอกความจริงหากเป็นความต้องการของผู้ใช้บริการ

พฤติกรรมจริยธรรม เช่น บอกข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวบอกโดยใช้ภาษาง่ายๆ บอกพร้อมอธิบายเหตุผล ทำให้ดู เป็นต้น

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน (10 คะแนน) ใช้เวลาในการทำ 10 นาที
 2. ให้ผู้เรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ
-
1. ข้อใดเรียงลำดับการตัดสินใจเลือกคุณค่าทางจริยะตามหลักการได้ถูกต้อง
 - ก. เลือกจากคุณค่าที่สูงกว่า หากคุณค่าเท่ากันเลือก สิ่งที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียน้อยที่สุด
 - ข. เลือกจากคุณค่าภายใน หากคุณค่าภายในเท่ากันให้เลือกพิจารณาคุณค่าภายนอก
 - ค. เลือกจากสิ่งที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียน้อยที่สุด หากเท่ากัน ให้เลือกพิจารณาคุณค่าที่สูงกว่า
 - ง. เลือกจากคุณค่าที่ให้ผลนานที่สุด หากให้ผลนานเท่ากันให้เลือกจากคุณค่าภายใน
 2. ผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้าย มีความปวดและทรมานมาก ญาติต้องการนิมนต์พระมาเพื่อให้ผู้ป่วยได้ทำบุญและฟังเทศน์ในห้วงสุดท้ายของชีวิต ตามทฤษฎี ประโยชน์นิยม พยาบาลควรตัดสินใจอย่างไร
 - ก. ไม่อนุญาตเนื่องจากอาจเกิดการรบกวนผู้ป่วยอื่น
 - ข. ไม่อนุญาตเนื่องจากผู้ป่วยควรได้รับการพักผ่อนและควรจัดสิ่งแวดล้อมให้สงบ
 - ค. อนุญาตเนื่องจากเป็นความประสงค์ของญาติและผู้ป่วยในห้วงสุดท้าย
 - ง. อนุญาตเนื่องจากเป็นบทบาทของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม
 3. การปฏิบัติในข้อใดที่บ่งบอกว่าผู้ปฏิบัติคำนึงถึงหลัก หน้าที่นิยม เป็นสำคัญ
 - ก. พยาบาลอนุญาตให้ญาติผู้ป่วยที่มาเยี่ยมนอกเวลาได้เยี่ยมผู้ป่วย
 - ข. พยาบาลเช็ดตัวลดไข้ให้ผู้ป่วยทุกครั้งที่มีไข้
 - ค. พยาบาลไม่ดูแลห่มให้ผู้ป่วยตามที่ญาติร้องขอเนื่องจากญาติกลัวผู้ป่วยทรมาน
 - ง. พยาบาลปฏิเสธไม่ไปช่วยห่อผู้ป่วยข้างเตียงที่มีผู้ป่วย Arrest เป็นเพราะห่วงความปลอดภัยของผู้ป่วยตนเองเนื่องจากตนเองเป็นพยาบาลเวรเพียงคนเดียว
 4. ผู้ป่วยชายไทย อายุ 45 ปี ป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว กังวลเรื่องค่าใช้จ่ายในการรักษา มีสิทธิวิตกังวล พยาบาลจึงเข้าไปพูดคุยและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิการรักษา และการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลปฏิบัติตามแนวคิดจริยธรรมใด
 - ก. ความเอื้ออาทร
 - ข. การพิทักษ์สิทธิ
 - ค. ความร่วมมือ
 - ง. ความรับผิดชอบ
 5. แพทย์สั่งยาฉีดชนิดหนึ่งให้ฉีดเข้าหลอดเลือดดำ พยาบาลหักท้วงว่ายาชนิดนี้ต้องฉีดเข้ากล้ามเนื้อเท่านั้น แต่แพทย์ยืนยันคำสั่งการรักษาเช่นเดิม สถานการณ์นี้เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาตามแนวคิดจริยธรรมด้านใด

- ก. ความร่วมมือ
 ข. ความเอื้ออาทร
 ค. การพิทักษ์สิทธิ
 ง. การเคารพเอกสิทธิ์
6. การปฏิบัติในข้อใดที่บ่งบอกว่าผู้ปฏิบัติคำนึงถึงหลัก ความเอื้ออาทร เป็นสำคัญ
 ก. การรับฟังผู้ป่วยอย่างตั้งใจ
 ข. การวางแผนดูแลผู้ป่วย
 ค. การตระหนักถึงสิทธิของผู้ป่วย
 ง. ถูกทุกข้อ
7. ผู้ป่วยเด็กอายุ 3 ขวบ มีไข้สูงลอย แพทย์พิจารณาให้เจาะเลือดส่งเพาะเชื้อ พยาบาลจึงเจาะเลือดส่งเพาะเชื้อตามแผนการรักษา 2 ครั้ง โดยไม่ได้แจ้งบิดาของผู้ป่วย พยาบาลกระทำผิดจริยธรรมหรือไม่ หากผิด ผิดด้านใด
 ก. ไม่ผิด เนื่องจากทำตามแผนการรักษา
 ข. ไม่ผิด เนื่องจากผู้ป่วยอยู่ในภาวะที่ต้องได้รับการรักษาอย่างรีบด่วน
 ค. ผิดหลักการเคารพเอกสิทธิ์ เนื่องจากไม่ให้ข้อมูลแก่ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้ป่วยก่อน
 ง. ผิดหลักความเอื้ออาทร เนื่องจากการเจาะเลือดหลายครั้งทำให้ผู้ป่วยเกิดความเจ็บปวด
8. เนื่องด้วยในหอผู้ป่วยมีผู้ป่วยจำนวนมาก พยาบาลจึงตัดสินใจผูกมัดผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ทุกเตียง เพื่อลดความเสี่ยงและลดภาระงานในการต้องเดินตรวจผู้ป่วย การกระทำของพยาบาลผิดหลักจริยธรรมข้อใดบ้าง
 1. การไม่ทำสิ่งที่เป็อันตราย 2. ความซื่อสัตย์
 3. ความเสียสละ 4. ความรับผิดชอบ
 ก. 1 และ 2
 ข. 1 และ 4
 ค. 2 และ 3
 ง. 3 และ 4
9. ผู้ป่วยชาย อายุ 25 ปี มาผ่าตัดไส้ติ่งที่ รพ. ระหว่างอยู่ รพ. มีอาการไข้ และหายใจลำบาก แพทย์จึงตรวจพบว่าติดเชื้อโควิด 19 ผู้ป่วยขอร้องไม่ให้แพทย์และพยาบาลแจ้งใคร เพราะไม่อยากถูกสังคมรังเกียจ กรณีนี้หากแพทย์และพยาบาลเปิดเผยข้อมูลผู้ป่วยกับทีมการรักษา ผิดหลักจริยธรรมหรือไม่
 ก. ผิด เนื่องจากผู้ป่วยไม่ยินยอมให้เปิดเผยข้อมูล
 ข. ผิด เนื่องจากไม่แจ้งการเปิดเผยข้อมูลในภาวะฉุกเฉินเร่งด่วน

ค. ไม่ผิด เนื่องจากเป็นโรคที่ต้องรายงาน เพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมในการป้องกันอันตราย

ง. ไม่ผิด เนื่องจากไม่ได้ให้ข้อมูลที่เบี่ยงเบนหรือกล่าวหาให้ผู้ป่วยเสื่อมเสีย

10. การปฏิบัติในข้อใดที่บ่งบอกว่าผู้ปฏิบัติคำนึงถึงหลัก ความยุติธรรม เป็นสำคัญ

ก. พยาบาลผูกมัดผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ทุกเตียง เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ

ข. พยาบาลวัดสัญญาณชีพผู้ป่วยทุกเตียง ทุก 4 ชม.เหมือนกัน

ค. พยาบาลป้อนอาหารให้ผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ แต่ก็ช่วยดูแลความสะดวกทั่วไปในการรับประทานอาหารของผู้ป่วยรายอื่น

ง. พยาบาลย้ายผู้ป่วยเตียงเดิมออกเนื่องจากต้องรับผู้ป่วยซึ่งเป็นญาติเจ้าหน้าที่มารักษาแทน

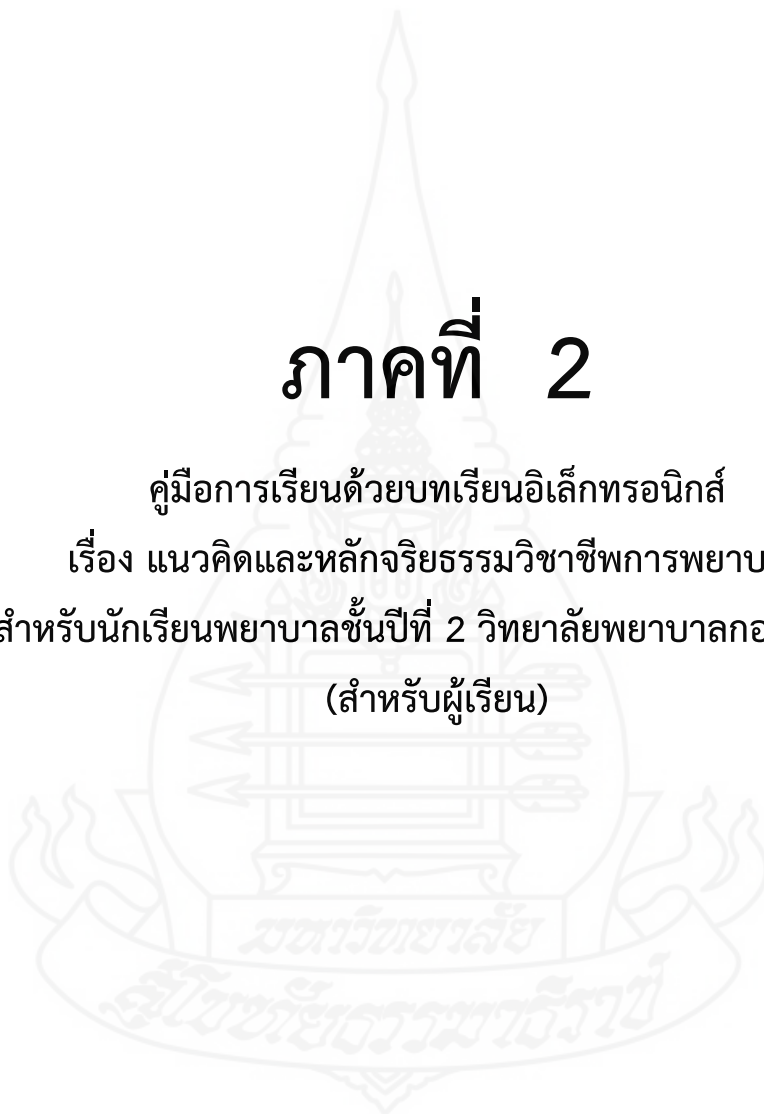
เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	คำตอบ
1	ก.
2	ค.
3	ข.
4	ข.
5	ก.
6	ง.
7	ค.
8	ข.
9	ค.
10	ค.

ภาคที่ 2

คู่มือการเรียนรู้ด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล
สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
(สำหรับผู้เรียน)

แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

คู่มือการเรียนรู้ด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล
สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
(สำหรับผู้เรียน)

ผู้จัดทำ
ร้อยโทหญิง สุชาดา ศรีโยธี

คำนำ

คู่มือการเรียนรู้ด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล ผลิตขึ้นเพื่อเป็นคู่มือในการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์สำหรับนักเรียน รายละเอียดประกอบด้วย การเตรียมตัวและบทบาทของนักเรียน ขั้นตอนการเรียนรู้และวิธีการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ผู้ผลิตบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนและนักเรียนเป็นอย่างมาก

ร้อยโทหญิง สุชาดา ศรีโยธี
ผู้ผลิต

บทบาทของนักเรียนในการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ศึกษาคู่มือการเรียนที่ผู้สอนแจกให้ล่วงหน้า

1. ศึกษาเนื้อหาในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเองอย่างตั้งใจ
2. ปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียนด้วยตนเองอย่างตั้งใจ
3. ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างตั้งใจ
4. เมื่อศึกษาความรู้ในบทเรียน ทำแบบฝึกปฏิบัติครบถ้วน ทดสอบ และประเมินตนเองเสร็จ

เรียบร้อยแล้ว ให้ส่งคู่มือนักเรียนคืนครูผู้สอน

5. หากนักเรียนเกิดข้อสงสัย หรือเรียนไม่เข้าใจสามารถสอบถามครูผู้สอนได้ผ่านช่องทางการติดต่อที่ครูผู้สอนได้แจ้งไว้ในเว็บไซต์

ส่วนประกอบของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล สำหรับนักเรียนชั้นพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีส่วนประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. คำแนะนำการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้
3. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีจริยศาสตร์
แบบฝึกที่ 1
 - ตอนที่ 2 แนวคิดจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล
แบบฝึกที่ 2
 - ตอนที่ 3 หลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล
แบบฝึกที่ 3
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขั้นตอนการเรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

1. รับคู่มือการเรียนจากครูและศึกษาคู่มือการเรียน
2. ศึกษาวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
3. ศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และทำแบบฝึกปฏิบัติ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีจริยศาสตร์
แบบฝึกที่ 1

ตอนที่ 2 แนวคิดจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

แบบฝึกที่ 2

ตอนที่ 3 หลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

แบบฝึกที่ 3

บันทึกคะแนนที่ได้อิงในแบบฟอร์มบันทึกคะแนนออนไลน์

4. ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. หากนักเรียนเกิดข้อสงสัย หรือเรียนไม่เข้าใจสามารถสอบถามครูผู้สอนได้ผ่านช่องทางที่ครูผู้สอนระบุไว้ในเว็บไซต์ได้ตลอดเวลา

แนะนำวิธีใช้งานบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

สามารถเข้าใช้งานแบบออนไลน์ได้ดังนี้

1. การใช้งานแบบออนไลน์คลิกเลือกลิงค์

<https://learnma884936971.wpcomstaging.com>

ห้องเรียนจริยศาสตร์

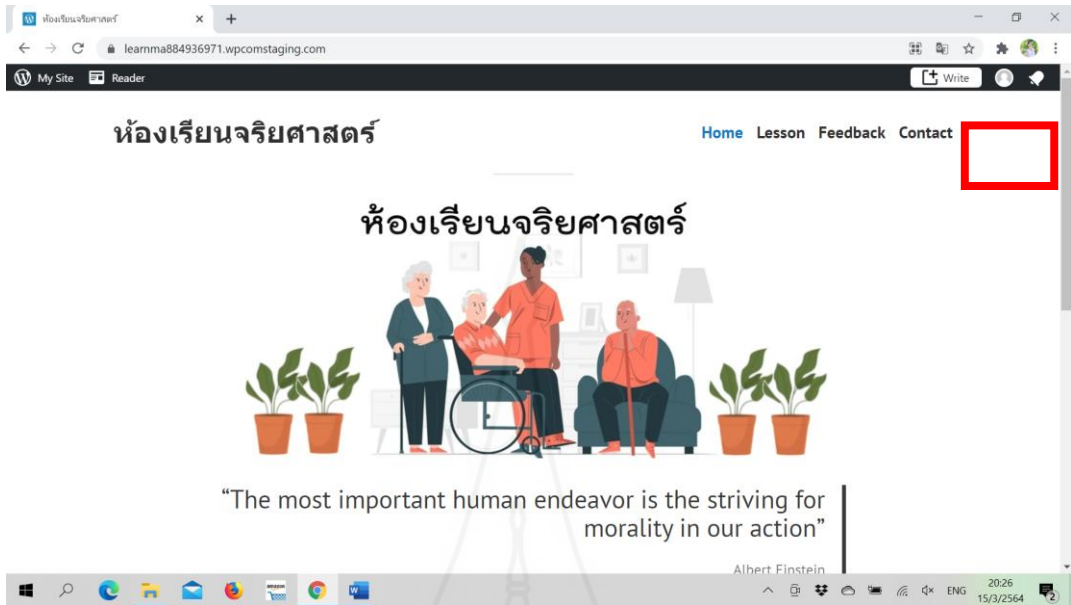
Home Lesson Feedback Contact

ห้องเรียนจริยศาสตร์

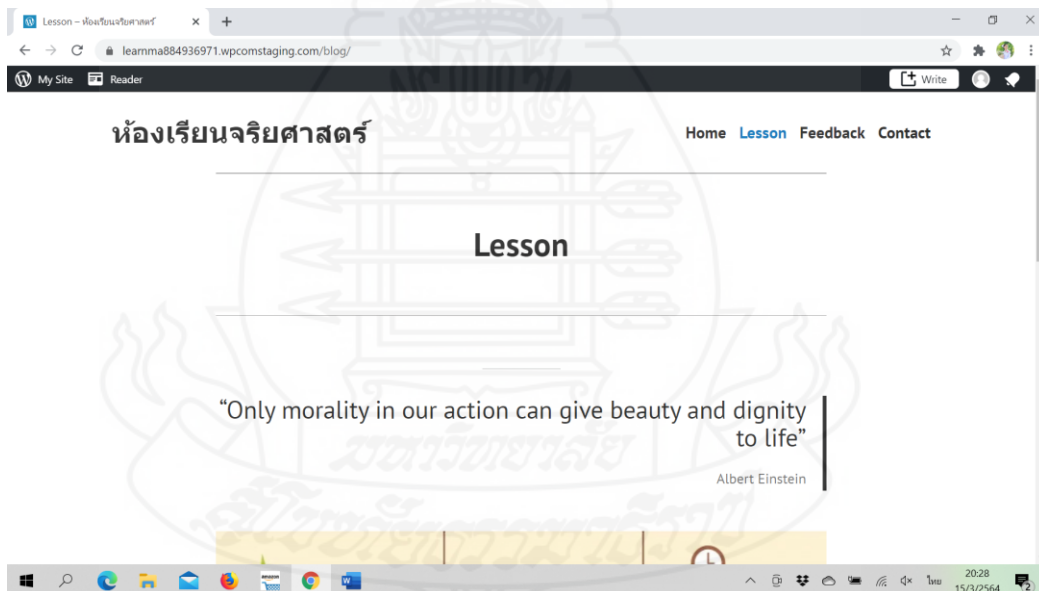
“The most important human endeavor is the striving for morality in our action”

Albert Einstein

2. จากนั้นให้กดเลือก Lesson เพื่อเข้าสู่บทเรียน

2.1 หน้าของ Lesson

2.2 คำแนะนำการใช้บทเรียนในหน้า Lesson

Lesson - ห้องเรียนเตรียมศาสตร์

learnma884936971.wpcmsstaging.com/blog/

My Site Reader Write

“Only morality in our action can give beauty and dignity to life”
Albert Einstein

คำแนะนำการใช้บทเรียน

1. นักเรียนศึกษาคำแนะนำการใช้บทเรียน
2. นักเรียนศึกษารายละเอียดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียน
3. นักเรียนศึกษาเนื้อหาบทเรียน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง
4. นักเรียนทำกิจกรรมเสริมทักษะในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
5. เมื่อศึกษารอบทุกหน่วยการเรียนรู้ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจภายหลังการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่หน้า Feedback

2 new notifications
20:28
15/3/2564

3. ผู้เรียนสามารถเลือกหัวข้อได้จากลิงค์ในหน้านี้

Lesson - ห้องเรียนเตรียมศาสตร์

learnma884936971.wpcmsstaging.com/blog/

My Site Reader Write

LESSON

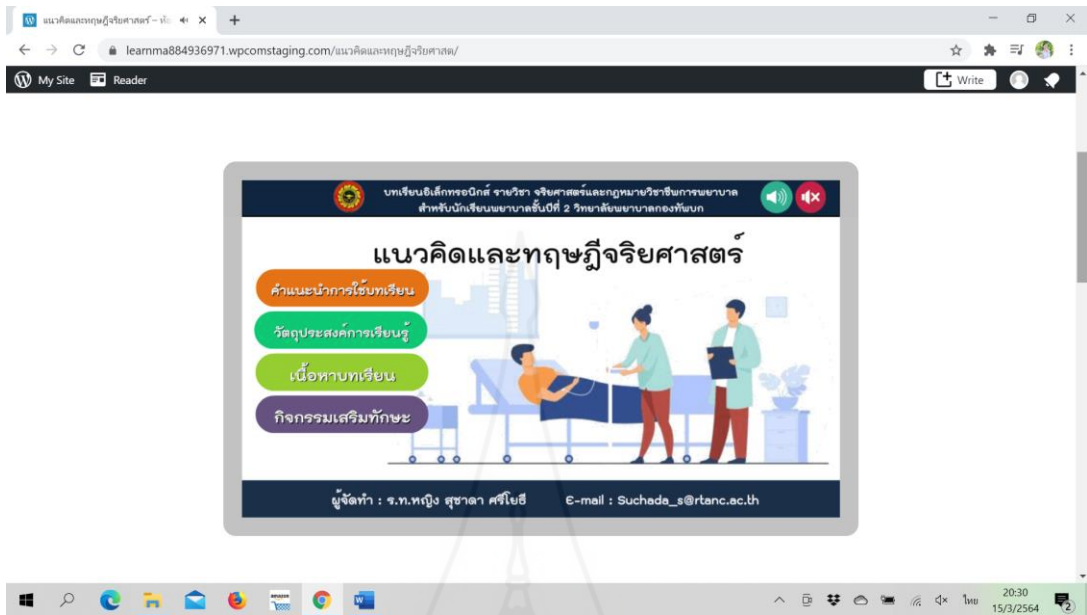
- แนวคิดและทฤษฎีจิตวิทยา
- แนวคิดจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล
- หลักสูตรเตรียมมหาวิทยาลัย
- แบบทดสอบหลังเรียน

Like this:
★ Like
Be the first to like this.

Edit

20:28
15/3/2564

4. หน้าหลักของบทเรียนแต่ละหน่วยจะประกอบไปด้วยปุ่มต่างๆที่ใช้ในการใช้บทเรียน

5. กิจกรรมระหว่างเรียน ท้ายหน่วย

6. แบบบันทึกคะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน อยู่ในหน้าเว็บไซต์เดียวกับบทเรียน

Powered by elearningfreak.com

บันทึกคะแนนกิจกรรมเสริมทักษะ "แนวคิดและทฤษฎีจิตศาสตร์" (required)

5 คะแนน
 4 คะแนน
 3 คะแนน
 2 คะแนน
 1 คะแนน
 0 คะแนน

ชื่อ-สกุล (required)

Send

3 new notifications
20:11
21/3/2564

7. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบหลังเรียน - ห้องเรียนเอเชีย

learnma884936971.wpcostaging.com/แบบทดสอบหลังเรียน/

My Site Reader Write

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง : แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ ให้ นร.เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดของคำถามแต่ละข้อ

* Required

ชื่อ-สกุล *

Your answer

Next

Never submit passwords through Google Forms.

GoogleForms This form was created inside of วิทยาลัยพณิชยการมหาสารคาม.

19:36
11/3/2564

8. แบบประเมินความพึงพอใจหลังการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ในหน้า Feedback

Feedback

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนหลังการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

คำชี้แจง : ให้ นร. เลือกระดับความพึงพอใจแต่ละหัวข้อตามความเป็นจริง 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนหลังการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

* Required

ชื่อ-สกุล *

Your answer

Next

Never submit passwords through Google Forms.

Google Forms This form was created inside of วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี

9. ข้อมูลผู้จัดทำและช่องทางการติดต่อ

Contact - ห้องเรียนจรรยาบรรณ

learnma884936971.wpcmsstaging.com/contact/

My Site Reader Write

ห้องเรียนจรรยาบรรณ Home Lesson Feedback **Contact**

Contact

 ร.ท.หญิง สุชาดา ศรีโยธี
-พยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
-กำลังศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

2 new notifications
20:31
15/3/2564

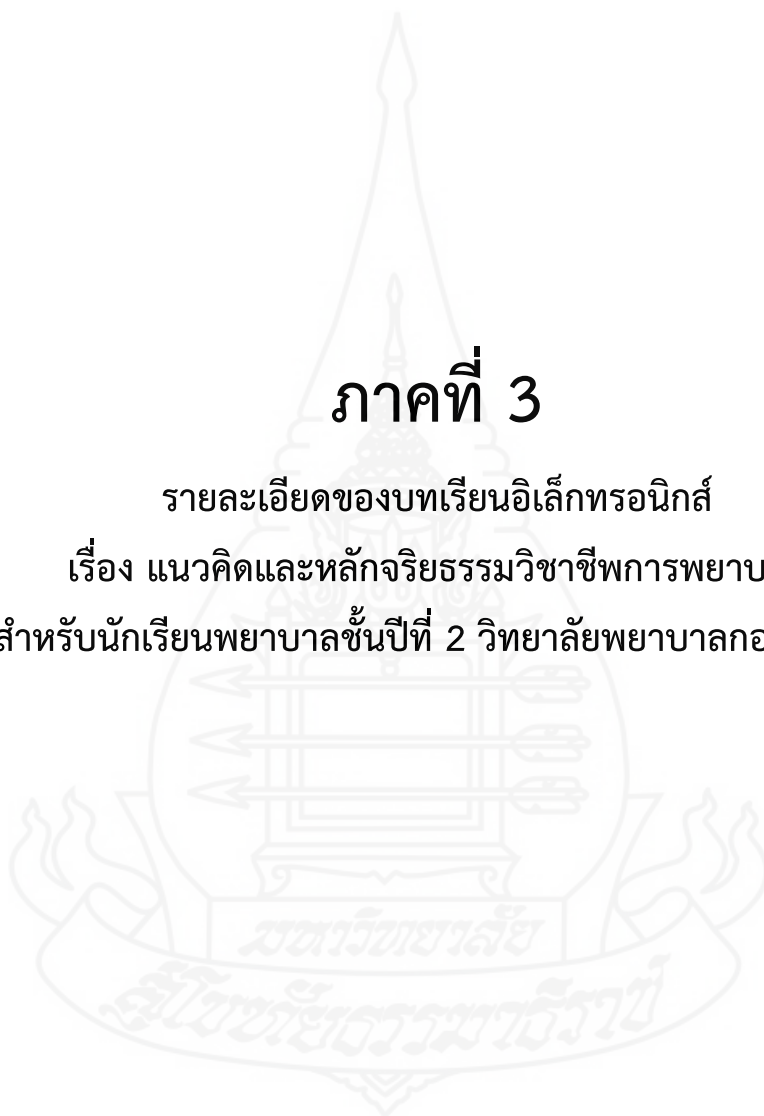

ภาคที่ 3

รายละเอียดของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

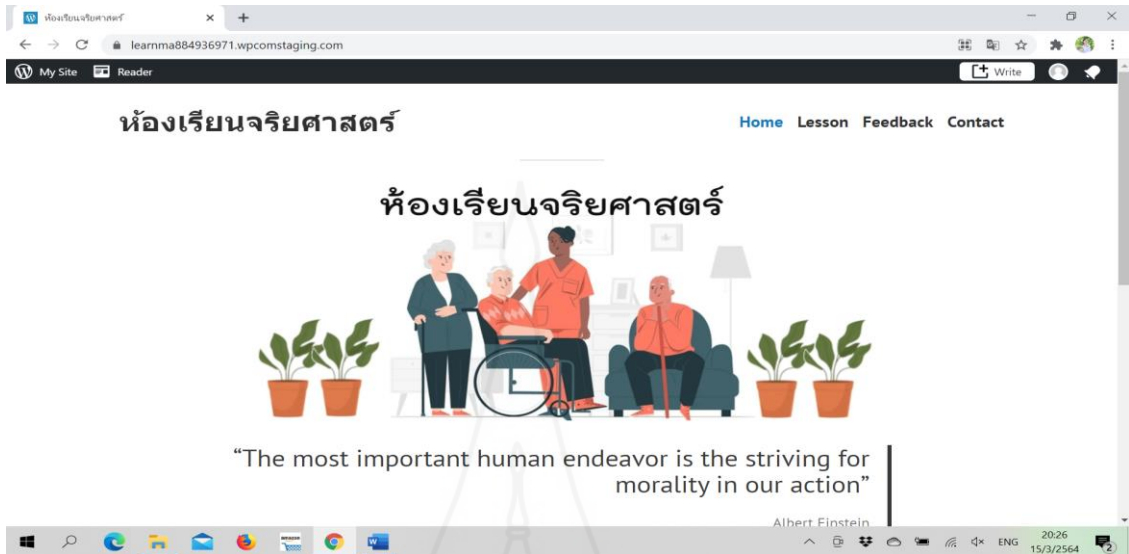
เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

สำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

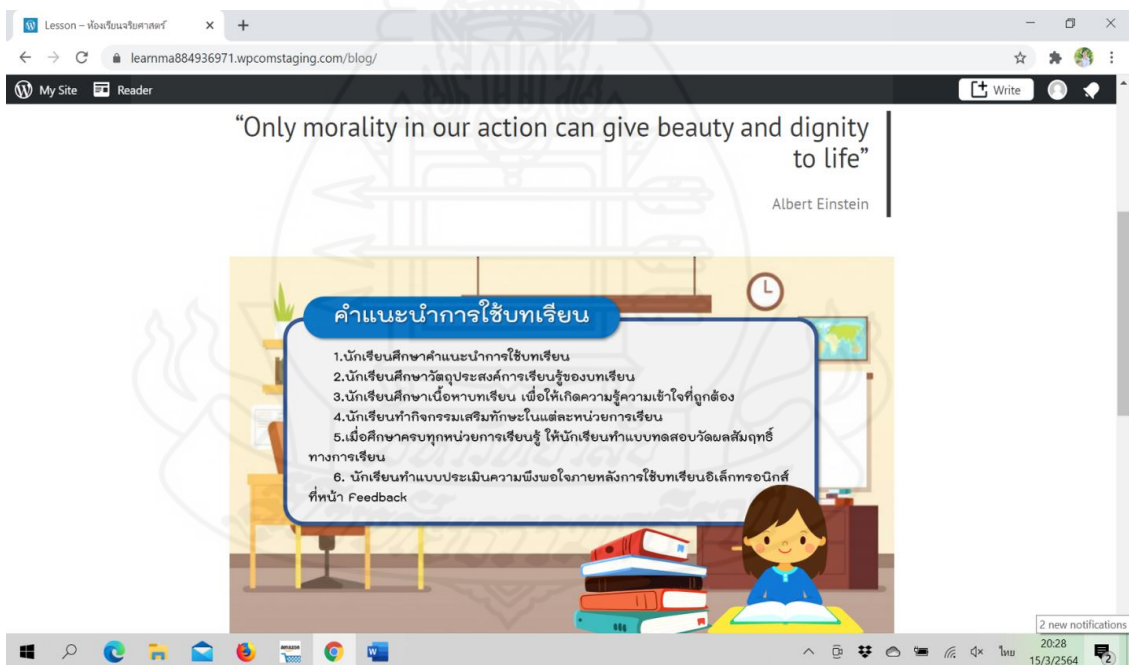

หน้าหลักของเว็บไซต์

ประกอบไปด้วยปุ่ม Home, Lesson, Feedback และ Contact

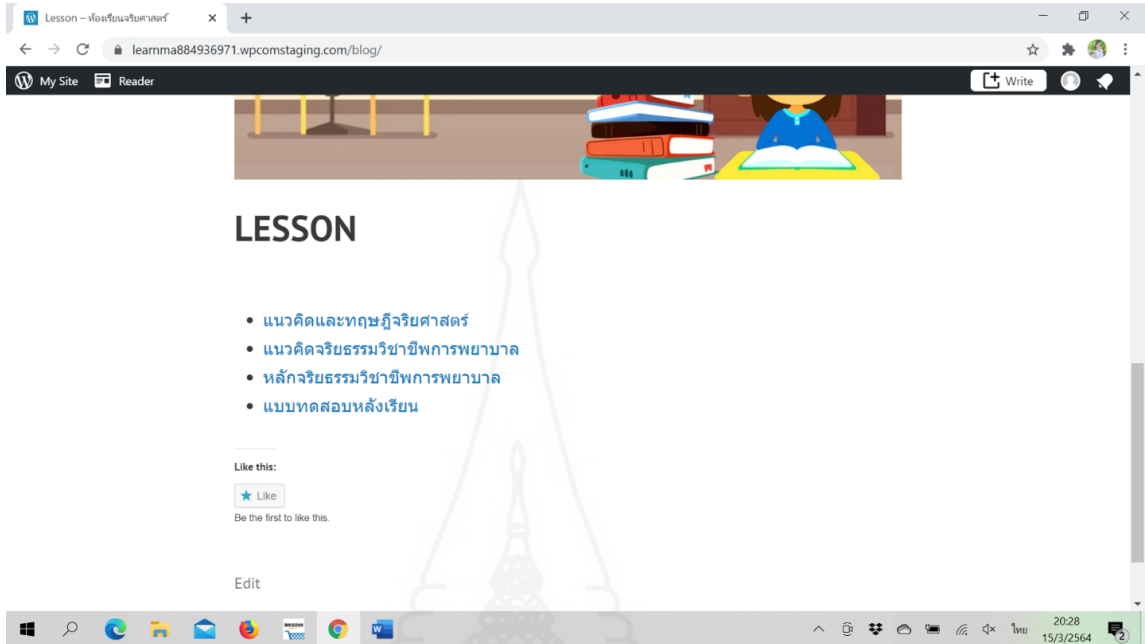

คำแนะนำการใช้บทเรียน

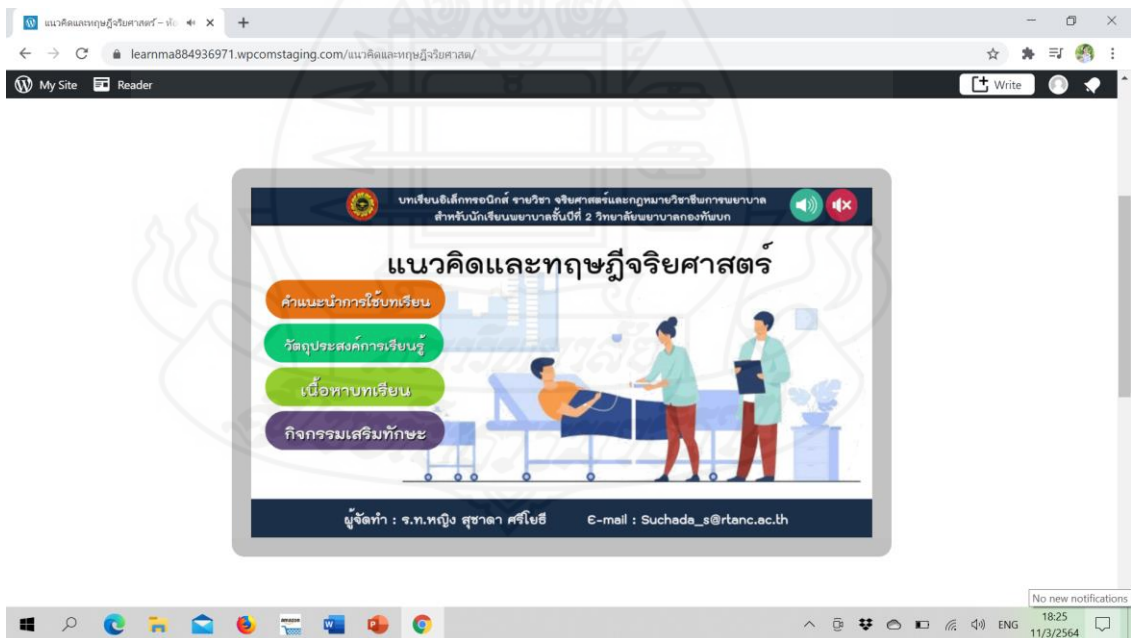

หน้าหลักของ Lesson

ประกอบไปด้วยลิงค์ไปสู่หัวข้อต่างๆที่ผู้ใช้สนใจ

หน้าหลักของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

คำแนะนำการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

คำแนะนำการใช้งานปุ่มต่างๆ

- กลับบ้านหลัก: ปุ่มสำหรับกลับเมนูหลัก
- เนื้อหาบทเรียน: ปุ่มสำหรับเข้าเนื้อหาบทเรียน
- ออกจากบทเรียน: ปุ่มสำหรับออกจากบทเรียน
- ย้อนกลับ: ย้อนกลับ
- หน้าถัดไป: หน้าถัดไป
- เปิดเสียง: เปิดเสียง
- ปิดเสียง: ปิดเสียง

คำแนะนำการใช้งานบทเรียน

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

เนื้อหาบทเรียน

กิจกรรมเสริมทักษะ

My Site Reader Write

19:31 11/3/2564

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

ภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน ผู้เรียนสามารถ:

อธิบายแนวคิดทางจริยศาสตร์ แนวคิดทาง จริยธรรม และทฤษฎีจริยศาสตร์ได้ถูกต้อง

คำแนะนำการใช้งานบทเรียน

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

เนื้อหาบทเรียน

กิจกรรมเสริมทักษะ

My Site Reader Write

19:31 11/3/2564

เมนูเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้

Screenshot of a web application showing a menu for learning activities. The menu items are:

- คำแนะนำการใช้งาน (Usage Guide)
- วัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objectives)
- เนื้อหาบทเรียน (Lesson Content)
- กิจกรรมเสริมทักษะ (Skill Enhancement Activities)

The lesson content is expanded to show:

- แนวคิดจริยศาสตร์ (Ethical Concepts)
- ทฤษฎีจริยศาสตร์ (Ethical Theories)
 - ทฤษฎีประโยชน์นิยม (Utilitarianism Theory)
 - ทฤษฎีหน้าที่นิยม (Deontological Theory)

เนื้อหาบทเรียน

หน่วยที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีจริยศาสตร์

Screenshot of a web application showing the content of Unit 1: Ethical Concepts and Theories. The main title is "แนวคิดจริยศาสตร์" (Ethical Concepts). The text describes that people have different values and beliefs, leading to different choices and actions.

Text in the image:

มนุษย์มีคุณค่าและความเชื่อที่ หลากหลายและแตกต่างกัน การตัดสินใจเลือกสิ่งต่างๆ จึงแตกต่างกัน

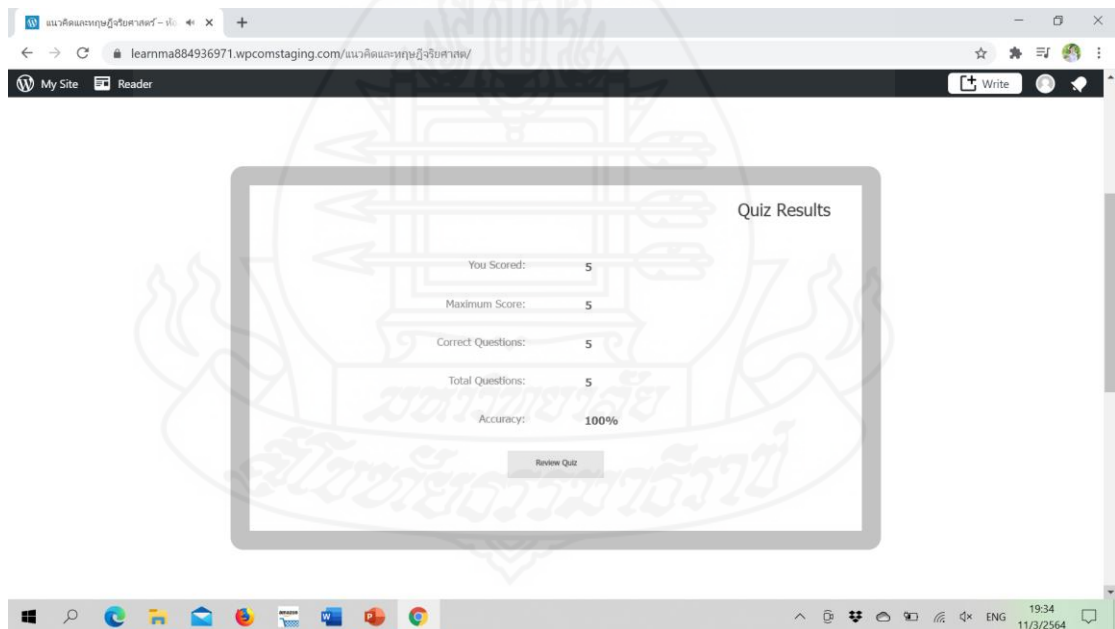
Navigation buttons:

- กลับเมนูหลัก (Return to Main Menu)
- เนื้อหาบทเรียน (Lesson Content)
- ออกจากบทเรียน (Exit Lesson)

แบบฝึกปฏิบัติที่ 1

หน้าแสดงผลคะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน

หน่วยที่ 2 แนวคิดจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

แนวคิดจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

แนวคิดจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล เป็นแนวทางในการปฏิบัติเชิงจริยธรรมในวิชาชีพการพยาบาลที่จะส่งผลต่อคุณภาพบริการพยาบาลที่ดีที่สุด

กลับเมนูหลัก เนื้อหาบทเรียน ออกจากบทเรียน

แบบฝึกปฏิบัติที่ 2

กิจกรรมเสริมทักษะ

Get Started

กลับเมนูหลัก เนื้อหาบทเรียน ออกจากบทเรียน

หน่วยที่ 3 หลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

หลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

หลักจริยธรรมในการพยาบาล
สามารถใช้เป็นแนวทางในการ
ตัดสินใจเชิงจริยธรรมหากเกิดความ
ขัดแย้งระหว่างคุณค่าและความเชื่อ
กับหลักเหตุผลเชิงวิชาการ
ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติเชิง
จริยธรรมดีที่จะส่งผลต่อคุณภาพ
บริการพยาบาลที่ดีได้

กลับเมนูหลัก เนื้อหาบทเรียน ออกจากบทเรียน

แบบฝึกปฏิบัติที่ 3

กิจกรรมเสริมทักษะ

Get Started

กลับเมนูหลัก เนื้อหาบทเรียน ออกจากบทเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง : แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ ให้ นร. เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดของคำถามแต่ละข้อ

* Required

ชื่อ-สกุล *

Your answer

Next

Never submit passwords through Google Forms.

Google Forms This form was created inside of วิทยาลัยพณิชยการอาชีวศึกษา...

แบบประเมินความพึงพอใจภายหลังการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ห้องเรียนจรรยาบรรณ

Home Lesson **Feedback** Contact

Feedback

วิทยาลัยพณิชยการอาชีวศึกษา

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนหลังการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

คำชี้แจง : ให้ นร. เลือกระดับความพึงพอใจแต่ละหัวข้อตามความเป็นจริง 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

Feedback - ห้องเรียนจิตศาสตร์

learnma884936971.wpcostaging.com/about/

My Site Reader Write

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนหลังการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

คำชี้แจง : ให้ นร. เลือกระดับความพึงพอใจแต่ละหัวข้อตามความเป็นจริง

- 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง พึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนหลังการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

* Required

Windows Taskbar: 19:35 11/3/2564

ข้อมูลผู้จัดทำและช่องทางการติดต่อ

Contact - ห้องเรียนจิตศาสตร์

learnma884936971.wpcostaging.com/contact/

My Site Reader Write

ห้องเรียนจิตศาสตร์

Home Lesson Feedback **Contact**

Contact

ร.ท.หญิง สุชาดา ศรีโยธี

- พยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
- กำลังศึกษาระดับศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

Windows Taskbar: 19:37 11/3/2564

ภาคที่ 4

แบบทดสอบ แบบฝึกปฏิบัติ และแบบสอบถาม

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	1
2. เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	4
3. แบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน.....	5
4. แนวตอบแบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน.....	7
5. แบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียนที่มีต่อการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	9

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบจำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน (10 คะแนน) ใช้เวลาในการทำ 10 นาที
 2. ให้ผู้เรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ
-
1. ข้อใดเรียงลำดับการตัดสินใจเลือกคุณค่าทางจริยะตามหลักการได้ถูกต้อง
 - ก. เลือกจากคุณค่าที่สูงกว่า หากคุณค่าเท่ากันเลือก สิ่งที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียน้อยที่สุด
 - ข. เลือกจากคุณค่าภายใน หากคุณค่าภายในเท่ากันให้เลือกพิจารณาคุณค่าภายนอก
 - ค. เลือกจากสิ่งที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียน้อยที่สุด หากเท่ากัน ให้เลือกพิจารณาคุณค่าที่สูงกว่า
 - ง. เลือกจากคุณค่าที่ให้ผลนานที่สุด หากให้ผลนานเท่ากันให้เลือกจากคุณค่าภายใน
 2. ผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้าย มีความปวดและทรมาณมาก ญาติต้องการนิมนต์พระมา เพื่อให้ผู้ป่วยได้ทำบุญและฟังเทศน์ในห้วงสุดท้ายของชีวิต ตามทฤษฎี ประโยชน์นิยม พยาบาลควรตัดสินใจอย่างไร
 - ก. ไม่อนุญาตเนื่องจากอาจเกิดการรบกวนผู้ป่วยอื่น
 - ข. ไม่อนุญาตเนื่องจากผู้ป่วยควรได้รับการพักผ่อนและควรจัดสิ่งแวดล้อมให้สงบ
 - ค. อนุญาตเนื่องจากเป็นความประสงค์ของญาติและผู้ป่วยในห้วงสุดท้าย
 - ง. อนุญาตเนื่องจากเป็นบทบาทของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม
 3. การปฏิบัติในข้อใดที่บ่งบอกว่าผู้ปฏิบัติคำนึงถึงหลัก หน้าที่นิยม เป็นสำคัญ
 - ก. พยาบาลอนุญาตให้ญาติผู้ป่วยที่มาเยี่ยมนอกเวลาได้เยี่ยมผู้ป่วย
 - ข. พยาบาลเช็ดตัวลดไข้ให้ผู้ป่วยทุกครั้งที่มีไข้
 - ค. พยาบาลไม่ดูแลห่มให้ผู้ป่วยตามที่ญาติร้องขอเนื่องจากญาติกลัวผู้ป่วยทรมาณ
 - ง. พยาบาลปฏิเสธไม่ไปช่วยห่อผู้ป่วยข้างเตียงที่มีผู้ป่วย Arrest เป็นเพราะห่วงความปลอดภัยของผู้ป่วยตนเองเนื่องจากตนเองเป็นพยาบาลเวรเพียงคนเดียว
 4. ผู้ป่วยชายไทย อายุ 45 ปี ป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว กังวลเรื่องค่าใช้จ่ายในการรักษา มีสีหน้าวิตกกังวล พยาบาลจึงเข้าไปพูดคุยและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิการรักษา และการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลปฏิบัติตามแนวคิดจริยธรรมใด
 - ก. ความเอื้ออาทร
 - ข. การพิทักษ์สิทธิ
 - ค. ความร่วมมือ
 - ง. ความรับผิดชอบ

5. แพทย์สั่งยาฉีดชนิดหนึ่งให้ฉีดเข้าหลอดเลือดดำ พยาบาลทักท้วงว่ายาชนิดนี้ต้องฉีดเข้ากล้ามเนื้อเท่านั้น แต่แพทย์ยืนยันคำสั่งการรักษาเช่นเดิม สถานการณ์นี้เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาตามแนวคิดจริยธรรมด้านใด

- ก. ความร่วมมือ
- ข. ความเอื้ออาทร
- ค. การพิทักษ์สิทธิ
- ง. การเคารพเอกลิทธิ

6. การปฏิบัติในข้อใดที่บ่งบอกว่าผู้ปฏิบัติคำนึงถึงหลัก ความเอื้ออาทร เป็นสำคัญ

- ก. การรับฟังผู้ป่วยอย่างตั้งใจ
- ข. การวางแผนดูแลผู้ป่วย
- ค. การตระหนักถึงสิทธิของผู้ป่วย
- ง. ถูกทุกข้อ

7. ผู้ป่วยเด็กอายุ 3 ขวบ มีไข้สูงลอย แพทย์พิจารณาให้เจาะเลือดส่งเพาะเชื้อ พยาบาลจึงเจาะเลือดส่งเพาะเชื้อตามแผนการรักษา 2 ครั้ง โดยไม่ได้แจ้งบิดาของผู้ป่วย พยาบาลกระทำผิดจริยธรรมหรือไม่ หากผิด ผิดด้านใด

- ก. ไม่ผิด เนื่องจากทำตามแผนการรักษา
- ข. ไม่ผิด เนื่องจากผู้ป่วยอยู่ในภาวะที่ต้องได้รับการรักษาอย่างรีบด่วน
- ค. ผิดหลักการเคารพเอกลิทธิ เนื่องจากไม่ให้ข้อมูลแก่ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้ป่วยก่อน
- ง. ผิดหลักความเอื้ออาทร เนื่องจากการเจาะเลือดหลายครั้งทำให้ผู้ป่วยเกิดความเจ็บปวด

8. เนื่องด้วยในหอผู้ป่วยมีผู้ป่วยจำนวนมาก พยาบาลจึงตัดสินใจผูกยึดผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ทุกเตียง เพื่อลดความเสี่ยงและลดภาระงานในการต้องเดินตรวจผู้ป่วย การกระทำของพยาบาลผิดหลักจริยธรรมข้อใดบ้าง

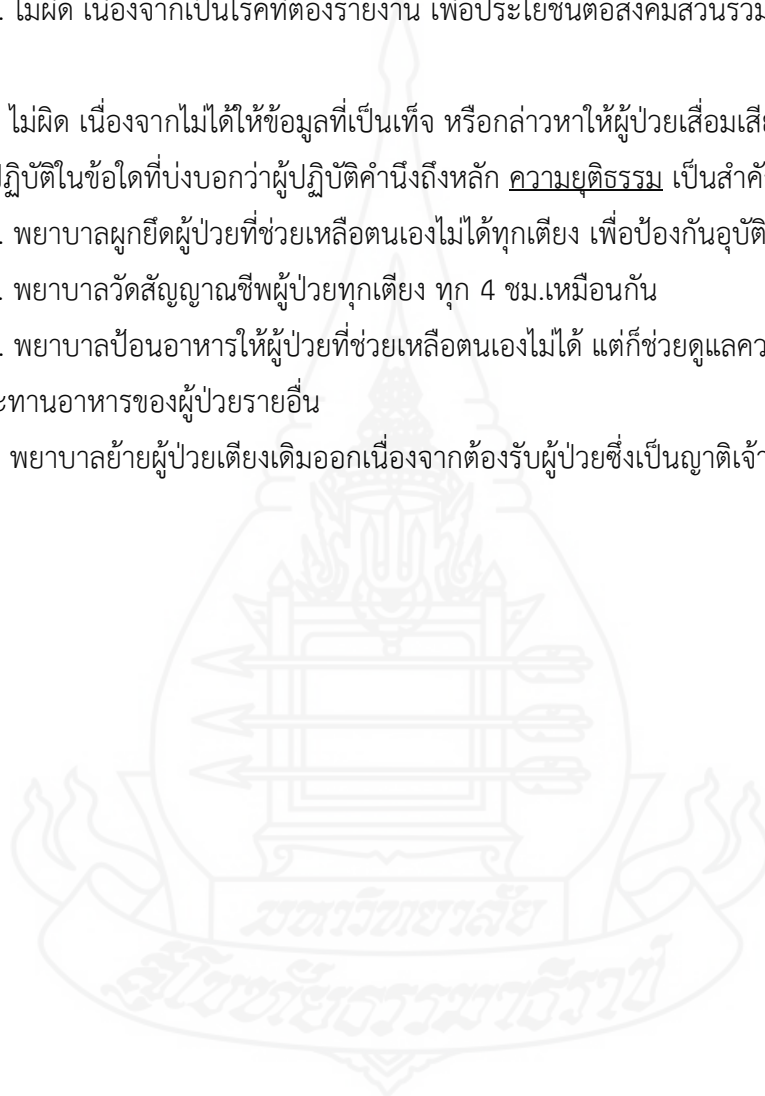
1. การไม่ทำสิ่งที่เป็นอันตราย	2. ความซื่อสัตย์
3. ความเสียสละ	4. ความรับผิดชอบ

- ก. 1 และ 2
- ข. 1 และ 4
- ค. 2 และ 3
- ง. 3 และ 4

9. ผู้ป่วยชาย อายุ 25 ปี มาผ่าตัดไส้ติ่งที่ รพ. ระหว่างอยู่ รพ. มีอาการไข้ และหายใจลำบาก แพทย์จึงตรวจพบว่าติดเชื้อโควิด 19 ผู้ป่วยขอร้องไม่ให้แพทย์และพยาบาลแจ้งใคร เพราะไม่อยากถูกสังคมรังเกียจ กรณีนี้หากแพทย์และพยาบาลเปิดเผยข้อมูลผู้ป่วยกับทีมการรักษา ผิดหลักจริยธรรมหรือไม่
- ผิด เนื่องจากผู้ป่วยไม่ยินยอมให้เปิดเผยข้อมูล
 - ผิด เนื่องจากไม่ใช่การเปิดเผยข้อมูลในภาวะฉุกเฉินเร่งด่วน
 - ไม่ผิด เนื่องจากเป็นโรคที่ต้องรายงาน เพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมในการป้องกัน

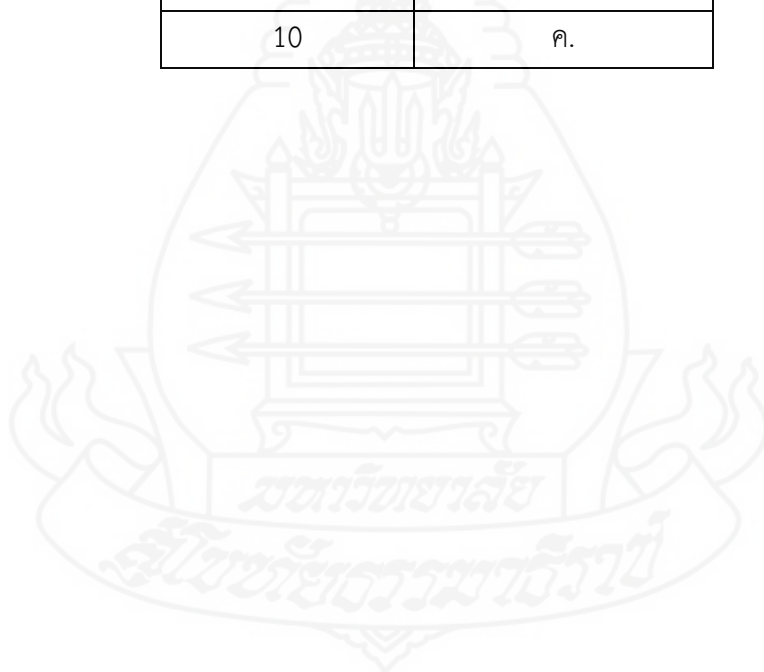
อันตราย

- ไม่ผิด เนื่องจากไม่ได้ให้ข้อมูลที่เบี่ยงหรือกล่าวหาให้ผู้ป่วยเสื่อมเสีย
10. การปฏิบัติในข้อใดที่บ่งบอกว่าผู้ปฏิบัติคำนึงถึงหลัก ความยุติธรรม เป็นสำคัญ
- พยาบาลผุ่ยผู้ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ทุกเตียง เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ
 - พยาบาลวัดสัญญาณชีพผู้ป่วยทุกเตียง ทุก 4 ชม.เหมือนกัน
 - พยาบาลป้อนอาหารให้ผู้ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ แต่ก็ช่วยดูแลความสะดวกทั่วไปในการรับประทานอาหารของผู้ป่วยรายอื่น
 - พยาบาลย้ายผู้ป่วยเตียงเดิมออกเนื่องจากต้องรับผู้ป่วยซึ่งเป็นญาติเจ้าหน้าที่มารักษาแทน

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	คำตอบ
1	ก.
2	ค.
3	ข.
4	ข.
5	ก.
6	ง.
7	ค.
8	ข.
9	ค.
10	ค.

แบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน

แบบฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่ 1

เรื่อง แนวคิดจริยศาสตร์และทฤษฎีจริยศาสตร์

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบว่าข้อความที่กำหนดให้ ถูก หรือ ผิด

1.หากต้องเลือกระหว่าง 2 คุณค่าให้เลือกทางเลือกที่คุณค่าสูงกว่า ถ้าจำเป็นต้องยอมให้เกิดผลเสียต้องเลือกทางที่เกิดผลเสียน้อยที่สุด
2.ทฤษฎีหน้าที่นิยมเน้นเหตุผลของการกระทำ ไม่เน้นผลของการกระทำ แม้การกระทำนั้นก่อให้เกิดผลเสียก็ตาม
3.ทฤษฎีประโยชน์นิยม ให้นับประโยชน์ของคนหมู่มาก ไม่นับรวมตนเองในฐานะเป็นผู้ได้รับประโยชน์ด้วย
4.การทำแท้งในหญิงที่ถูกข่มขืนแล้วตั้งครรรภ์เป็นการกระทำตามทฤษฎีประโยชน์หน้าที่นิยม
5.การบอกภรรยาผู้ป่วยว่าผู้ป่วยติดเชื้อ HIV แม้ผู้ป่วยจะไม่ยินยอม เป็นการกระทำตามทฤษฎีประโยชน์นิยม

แบบฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่ 2

เรื่อง แนวคิดทางจริยธรรมสำหรับวิชาชีพพยาบาล

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบว่าข้อความที่กำหนดให้ ถูก หรือ ผิด

1.การเลือกใช้จ่ายตามสิทธิการรักษาของผู้ป่วย เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายส่วนเกินเป็นการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย
2.การให้ข้อมูลผู้ป่วยเกี่ยวกับแผนการรักษาเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้ป่วยเป็นหน้าที่รับผิดชอบที่มีต่อตนเองในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล
3.การรายงานเมื่อพบพยาบาลกระทำความผิดหรือทำอันตรายต่อผู้ป่วยเป็นหน้าที่รับผิดชอบต่อวิชาชีพและสังคม
4.ความร่วมมือ หมายถึงการมีส่วนร่วมและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันระหว่างทีมพยาบาลเท่านั้นในการดูแลผู้ป่วย
5.การช่วยเหลือผู้ป่วยโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลนับเป็นความเอื้ออาทรในการพยาบาล

แบบฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่ 3
เรื่อง หลักจริยธรรมในวิชาชีพ

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบว่าข้อความที่กำหนดให้ ถูก หรือ ผิด

1.การเคารพเอกราชสิทธิบุคคลหมายถึงรวมถึงทุกบุคคลอย่างไม่มีข้อยกเว้น
2.การดูแลให้การพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพเป็นการทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ตามหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล
3.การพูดด้วยน้ำเสียงไม่เป็นมิตร และการดูถูกเหยียดหยามกับผู้ป่วยนับเป็นการกระทำที่ผิดหลักการไม่ทำในสิ่งที่เป็นอันตรายต่อผู้ป่วย
4.ความยุติธรรมเป็นความสมดุลที่บุคคลต้องได้รับการปฏิบัติเหมือนกันในกรณีที่มีความเหมือนกัน และได้รับการปฏิบัติต่างกันในกรณีที่มีความต้องการแตกต่างกัน
5.แม้ผู้ป่วยจะอยู่ในภาวะที่ไม่อาจรับผิดชอบหรือตัดสินใจด้วยตนเองได้ แต่ข้อมูลการรักษาของผู้ป่วยยังคงต้องเป็นความลับ เนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย

แนวตอบแบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่ 1

เรื่อง แนวคิดจริยศาสตร์และทฤษฎีจริยศาสตร์

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบว่าข้อความที่กำหนดให้ ถูก หรือ ผิด

1.ถูก.....หากต้องเลือกระหว่าง 2 คุณค่าให้เลือกทางเลือกที่คุณค่าสูงกว่า ถ้าจำเป็นต้องยอมให้เกิดผลเสียต้องเลือกทางที่เกิดผลเสียน้อยที่สุด
2.ถูก.....ทฤษฎีหน้าที่นิยมเน้นเหตุผลของการกระทำ ไม่เน้นผลของการกระทำ แม้การกระทำนั้นก่อให้เกิดผลเสียก็ตาม
3.ผิด.....ทฤษฎีประโยชน์นิยม ให้นับประโยชน์ของคนหมู่มาก ไม่นับรวมตนเอง ในฐานะเป็นผู้ได้รับประโยชน์ด้วย
4.ผิด.....การทำแท้งในหญิงที่ถูกข่มขืนแล้วตั้งครรรภ์ไม่สามารถกระทำได้อีกยึดตามทฤษฎีหน้าที่นิยม
5.ถูก.....การบอกภรรยาผู้ป่วยว่าผู้ป่วยติดเชื้อ HIV แม้ผู้ป่วยจะไม่ยินยอม เป็นการกระทำตามทฤษฎีประโยชน์นิยม

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่ 2

เรื่อง แนวคิดทางจริยธรรมสำหรับวิชาชีพพยาบาล

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบว่าข้อความที่กำหนดให้ ถูก หรือ ผิด

1.ถูก.....การเลือกใช้ยาตามสิทธิ์การรักษาของผู้ป่วย เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายส่วนเกิน เป็นการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย
2.ผิด.....การให้ข้อมูลผู้ป่วยเกี่ยวกับแผนการรักษาเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้ป่วยเป็นหน้าที่รับผิดชอบที่มีต่อตนเองในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

3.ถูก.....การรายงานเมื่อพบพยาบาลกระทำผิดหรือทำอันตรายต่อผู้ป่วย เป็นหน้าที่รับผิดชอบต่อวิชาชีพและสังคม
4.ผิด....ความร่วมมือ หมายถึงการมีส่วนร่วมและมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันระหว่าง ทีมพยาบาลเท่าันั้นในการดูแลผู้ป่วย
5.ถูก.....การช่วยเหลือผู้ป่วยโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลนับเป็น ความเอื้ออาทรในการพยาบาล

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่ 3

เรื่อง หลักจริยธรรมในวิชาชีพ

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบว่าข้อความที่กำหนดให้ ถูก หรือ ผิด

1.ผิด....การเคารพเอกลิทธิบุคคลหมายถึงทุกบุคคลอย่างไม่มีข้อยกเว้น
2.ถูก.....การดูแลให้การพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพเป็นการทำในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ตามหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล
3.ถูก.....การพูดด้วยน้ำเสียงไม่เป็นมิตร และการดูถูกเหยียดหยามกับผู้ป่วยนับเป็น การกระทำที่ผิดหลักการไม่ทำในสิ่งที่ เป็นอันตรายต่อผู้ป่วย
4.ถูก.....ความยุติธรรมเป็นความสมดุลที่บุคคลต้องได้รับการปฏิบัติเหมือนกันใน กรณีที่มีความเหมือนกัน และได้รับการปฏิบัติต่างกันในกรณีที่มีความต้องการ แตกต่างกัน
5.ผิด....แม้ผู้ป่วยจะอยู่ในภาวะที่ไม่อาจรับผิดชอบหรือตัดสินใจด้วยตนเองได้ แต่ ข้อมูลการรักษาของผู้ป่วยยังคงต้องเป็นความลับ เนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้ป่วย

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

เรื่อง แนวคิดและหลักจริยธรรมวิชาชีพการพยาบาล

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาในแต่ละหัวข้อ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

- 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
 4 หมายถึง พึงพอใจมาก
 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย
 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1.	คุณภาพด้านส่วนประกอบทั่วไปของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์					
1.1	การออกแบบหน้าจามีความเหมาะสมเป็นมาตรฐานเดียวกัน					
1.2	การออกแบบบทเรียนมีความสวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา					
1.3	คำแนะนำการใช้และการแจ้งข้อมูลพื้นฐานของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน					
1.4	การใช้งานบทเรียนสะดวก ง่าย และไม่ซับซ้อน					
2.	คุณภาพด้านกิจกรรมประกอบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์					
2.1	บทเรียนสามารถประสานกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียนได้					
2.2	กิจกรรมระหว่างเรียนของบทเรียนน่าสนใจมีความเหมาะสม					
2.3	คำถามและแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา					
3.	คุณภาพด้านเนื้อหาของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์					
3.1	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียนได้กำหนดไว้ชัดเจน					
3.2	เนื้อหามีความถูกต้องชัดเจนตามสาระวิชา					

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
3.3	เนื้อหาของบทเรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
3.4	โครงสร้างเนื้อหาครอบคลุมและเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่					
3.5	- เนื้อหาความยากง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้ตามเป้าหมาย					
3.6	- บทเรียนสามารถให้ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้					
4.	คุณภาพด้านลักษณะสื่อของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์					
4.1	องค์ประกอบในหน้าจอมีความเหมาะสม สวยงาม					
4.2	การใช้ภาพและเสียงเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง					
4.3	ผู้เรียนสามารถควบคุมความเร็วของบทเรียนได้					
4.4	ข้อมูลแสดงที่จอภาพมีประสิทธิภาพดี					
4.5	ปุ่มควบคุมบทเรียนใช้งานง่ายและสื่อความหมายได้ชัดเจน					
4.6	การเชื่อมโยงบทเรียนไปยังส่วนต่าง ๆ ถูกต้องและเหมาะสม					
4.7	ผู้เรียนเป้าหมายสามารถใช้บทเรียนได้เอง					
4.8	การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนมีความเหมาะสม					
4.9	บทเรียนสามารถใช้กับคอมพิวเตอร์ได้เหมาะสม					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ลงชื่อ.....(ผู้ประเมิน)
(.....)

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	ร้อยโทหญิง สุชาดา ศรีโยธี
วัน เดือน ปีเกิด	16 ธันวาคม 2537
สถานที่เกิด	จังหวัดร้อยเอ็ด
ประวัติการศึกษา	พยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก พ.ศ. 2560
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
ตำแหน่ง	อาจารย์พยาบาลภาควิชาการพยาบาลเบื้องต้น

